M-2730

शिर्षक	ग्रंथकार	विषय	विस्तार (पुर्ण/ अपूर्ण)	टिकाकार	आकार	पृष्ठे	लिपी	सामग्री	Lines per page	Letters per line	Condition & age (शके/विकम सवंत)	Additional Particulars / Remark
प्रश्नाष्टक	सदाशिव	धर्मशास्त्र.	पूर्ण		3/6	216	संस्कृत	कागद	10	24	शके 1623	

वैजनाथ पुजारी गंगाबाई मुलिख

॥ अथक्रमोंपंचकप्रारंभः ॥

प० प्र०
१

श्रीगणेशायनमः॥॥ ॥ हरिः ॐ ॥ अग्निं । ईळे । पुरःऽहितं । यज्ञस्य । देवं ।
ऋत्विजं । होतारं । रत्नऽधातमं । अग्निः । पूर्वेभिः । ऋषिऽभिः । ईड्यः । नूतनैः ।
उत । सः । देवान् । आ । इह । वक्षति । अग्निना । रयिं । अश्नवत् । पोषं । ए
व । दिवेऽदिवे । यशसं । वीरवत्ऽतमं । अग्ने । यं । यज्ञं । अध्वरं । विश्व
तः । परिऽभूः । असि । सः । इत् । देवेषु । गच्छति । अग्निः । होता । कविऽक्र
तुः । सत्यः । चित्रश्रवःऽतमः । देवः । देवेभिः । आ । गमत् । ॥ १ ॥ यत् ।
अंग । दाशुषे । त्वं । अग्ने । भद्रं । करिष्यसि । तव । इत् । तत् । सत्यं । अं
गिरः । उप । त्वा । अग्ने । दिवेऽदिवे । दोषाऽवस्तः । धिया । वयं । नमः ।

१

भरंतः।आ।इमसि।राजंतं।अध्वराणां।गोपां।ऋतस्य।दीदिविं।वर्द्धमानं।
स्वे।दमे।सः।नः।पिताऽइव।सूनवे।अग्ने।सुऽउपायनः।भव।सचस्व।
नः।स्वस्तये। ॥२॥ वायो इति।आ।याहि।दर्शत।इमे।सोमाः।अरंऽ
कृताः।तेषां।पाहि।श्रुधि।हवं।वायो इति।उक्थेभिः।जरंते।त्वां।
अच्छ।जरितारः।सुतऽसोमाः।अहःऽविदः।वायो इति।तव।प्रऽपृंच
ती।धेना।जिगाति।दाशुषे।उरूची।सोमऽपीतये।इंद्रवायू इति।
इमे।सुताः।उप।प्रयःऽभिः।आ।गतं।इंदवः।वां।उशंति।हि।वायो
इति।इंद्रः।च।चेतथः।सुतानां।वाजिनीवसू इति वाजिनीऽवसू।तौ।आ।
यातं।उप।द्रवत्। ॥३॥ वायो इति।इंद्रः।च।सुन्वतः।आ।यातं।उप।

निःऽकृतं।मक्षु।इत्था।धिया।नरा।मित्रं।हुवे।पूतऽदक्षं।वरुणं।च।रिशा
दसं।धियं।घृताचीं।साधंता॥ऋतेन।मित्रावरुणौ।ऋतऽवृधौ।ऋतऽ
स्पृशा।क्रतुं।बृहंतं।आशाथेइति।कवीइति।नः।मित्रावरुणा।तुविऽ
जातौ।उरुऽक्षया।दक्षं।दधातेइति।अपसं॥४॥अश्विना।यज्वरीः।
इषः।द्रवत्पाणीइति द्रवत्ऽपाणी।शुभः।पतीइति।पुरुऽभुजा।चनस्य
तं।अश्विना।पुरुऽदंससा।नरा।शवीरया।धिया।धिष्ण्या।वनतं।गि
रः।दस्रा।युवाकवः।सुताः।नासत्या।वृक्तऽबर्हिषः।आ।यातं।रुद्रव
र्तनीइति रुद्रऽवर्तनी।इंद्र।आ।याहि।चित्रभानोइति चित्रऽभानो।
सुताः।इमे।त्वाऽयवः।अण्वीभिः।तना।पूतासः।०।धिया।इषितः।वि

प्रऽजूतः। सुतऽवतः। उप। ब्रह्माणि। वाघतः। तूतुजानः। उप। ब्रह्माणि।
हरिऽवः। सुते। दधिष्व। नः। चनः॥ ५॥ ओमासः। चर्षणिऽधृतः। विश्वे। देवा
सः। आ। गत। दाश्वांसः। दाशुषः। सुतं। विश्वे। देवासः। अप्ऽतुरः। सुतं। आ।
गंत। तूर्णयः। उस्राःऽइव। स्वसराणि। विश्वे। देवासः। अस्रिधः। एहिऽमाया
सः। अद्रुहः। मेधं। जुषंत। वह्नयः। पावका। नः। सरस्वती। वाजेभिः। वाजि
नीऽवती। यज्ञं। वष्टु। धियाऽवसुः। चोदयित्री। सूनृतानां। चेतंती। सुऽमती
नां। यज्ञं। दधे। सरस्वती। महः। अर्णः। सरस्वती। प्र। चेतयति। केतुना।
धियः। विश्वाः। वि। राजति॥ ६॥ सुरूपऽकृत्नुं। ऊतये। सुदुघांऽइव।
गोऽदुहे। जुहूमसि। द्यविऽद्यवि। उप। नः। सवना। आ। गहि। सोमस्य। सो

प० अ०
३

मःऽपाः। पिब। गोऽदाः। इत्। रेवतः। मदः। अथ। ते। अंतमानां। विद्याम। सुऽ
मतीनां। मा। नः। अति। ख्यः। आ। गहि। परा। इहि। विग्रं। अस्तृतं। इंद्रं।
पृच्छ। विपःऽचितं। यः। ते। सखिऽभ्यः। आ। वरं। उत। ब्रुवंतु। नः। निदः।
निः। अन्यतः। चित्। आरत। दधानाः। इंद्रे। इत्। दुवः। ॥७॥ उत। नः।
सुऽभगान्। अरिः। वोचेयुः। दस्म। कृष्टयः। स्याम। इत्। इंद्रस्य। शर्मणि।
आ। ईं। आशुं। आशवे। भर। यज्ञऽश्रियं। नृऽमादनं। पतयत्। मंदयत्ऽ
सखं। अस्य। पीत्वा। शतक्रतो इति शतऽक्रतो। घनः। वृत्राणां। अभवः॥
श्री प्र। आवः। वाजेषु। वाजिनं। त्वां। वाजेषु। वाजिनं। वाजयामः। शतक्रतो ३
इति शतऽक्रतो। धनानां। इंद्र। सातये। यः। रायः। अवनिः। महान्।

सुऽपारः।सुन्वतः।सखा।तस्मै।इंद्राय।गायत। ।।८।। आ।तु।आ।इत।
नि।सीदत।इंद्रं।अभि।प्र।गायत।सखायः।स्तोमऽवाहसः।पुरुऽतमं।
पुरूणां।ईशानं।वार्याणां।इंद्रं।सोमे।सचा।सुते।सः।घ।नः।योगे।आ।
भुवत्।सः।राये।सः।पुरंऽध्यां।गमत्।वाजेभिः।आ।सः।नः।यस्य।
संऽस्थे।न।वृण्वते।हरी इति।समत्ऽसु।शत्रवः।०।सुतऽपाव्ने।सुताः।इमे।
शुचयः।यंति।वीतये।सोमासः।दधिऽआशिरः। ।।९।। त्वं।सुतस्य।
पीतये।सद्यः।वृद्धः।अजायथाः।इंद्र।ज्यैष्ठ्याय।सुक्रतो इति सुऽक्रतो।
आ।त्वा।विशंतु।आशवः।सोमासः।इंद्र।गिर्वणः।शं।ते।संतु।प्रऽ
चेतसे।त्वां।स्तोमाः।अवीवृधन्।त्वां।उक्था।शतक्रतो इति शतऽक्रतो।
त्वां।वर्धंतु।नः।गिरः।अक्षितऽऊतिः।सनेत्।इमं।वाजं।इंद्रः।

प० अ०
४

सहस्रिणं। यस्मिन्। विश्वानि। पौंस्या। मा। नः। मर्ताः। अभि। द्रुहन्। तनूनां।
इंद्र। गिर्वणः। ईशानः। यवय। वधं। ॥ १० ॥ युंजंति। ब्रध्नं। अरुषं। चरं
तं। परि। तस्थुषः। रोचंते। रोचना। दिवि। युंजंति। अस्य। काम्या। हरी इ
ति। विऽपक्षसा। रथे। शोणा। धृष्णू इति। नृऽवाहसा। केतुं। कृण्वन्। अ
केतवे। पेशः। मर्याः। अपेशसे। सं। उषत्ऽभिः। अजायथाः। आत्। अ
ह। स्वधां। अनु। पुनः। गर्भऽत्वं। आऽईरिरे। दधानाः। नाम। यज्ञियं। वी
ळु। चित्। आरुजत्नुऽभिः। गुहा। चित्। इंद्र। वह्निऽभिः। अविंदः। उस्रि
याः। अनु। ॥ ११ ॥ देवऽयंतः। यथा। मतिं। अच्छ। विदत्ऽवसुं। गिरः। म
हां। अनूषत। श्रुतं। इंद्रेण। सं। हि। दृक्षसे। संऽजग्मानः। अबिभ्युषा।
मंदू इति। समानऽवर्चसा। अनवद्यैः। अभिद्युऽभिः। मखः। सहस्वत्।

अर्चति। गणेः। इंद्रस्य। काम्यैः। अतः। परिऽज्मन्। आ। गहि। दिवः। वा।
रोचनात्। अधि। सं। अस्मिन्। ऋंजते। गिरः। इतः। वा। सातिं। ईमहे। दि
वः। वा। पार्थिवात्। अधि। इंद्रं। महः। वा। रजसः॥ १२॥ इंद्रं। इत्। गा
थिनः। बृहत्। इंद्रं। अर्केभिः। अर्किणः। इंद्रं। वाणीः। अनूषत। इंद्रः। इत्।
हर्योः। सचा। संऽमिश्लः। आ। वचःऽयुजा। इंद्रः। वज्री। हिरण्ययः। इं
द्रः। दीर्घाय। चक्षसे। आ। सूर्यं। रोहयत्। दिवि। वि। गोभिः। अद्रिं। ऐ
रयत्। इंद्र। वाजेषु। नः। अव। सहस्रऽप्रधनेषु। च। उग्रः। उग्राभिः। ऊतिऽ
भिः। इंद्रं। वयं। महाऽधने। इंद्रं। अर्भे। हवामहे। युजं। वृत्रेषु। वज्रिणं।
॥ १३॥ सः। नः। वृषन्। अमुं। चरुं। सत्राऽदावन्। अप। वृधि। अस्मभ्यं।
अप्रतिऽस्कुतः। तुंजेऽतुंजे। ये। उत्ऽतरे। स्तोमाः। इंद्रस्य। वज्रिणः।

न । विंधे । अस्य । सुऽस्तुतिं । वृषा । यूथाऽइव । वंसगः । कृष्टीः । इयर्ति । ओ
जसा । ईशानः । अप्रतिऽस्कुतः । यः । एकः । चर्षणीनां । वसूनां । इरज्यति ।
इंद्रः । पंच । क्षितीनां । इंद्रं । वः । विश्वतः । परि । हवामहे । जनेभ्यः । अस्मा
कं । अस्तु । केवलः ॥ १४ ॥ आ । इंद्र । सानसिं । रयिं । सऽजित्वानं । स
दाऽसहं । वर्षिष्ठं । ऊतये । भर । नि । येन । मुष्टिऽहत्यया । नि । वृत्रा । रु
णधामहै । त्वाऽऊतासः । नि । अर्वता । इंद्र । त्वाऽऊतासः । आ । वयं ।
वज्रं । घना । ददीमहि । जयेम । सं । युधि । स्पृधः । वयं । शूरेभिः । अ
स्तृऽभिः । इंद्र । त्वया । युजा । वयं । ससह्याम । पृतन्यतः । महान् । इं
द्रः । परः । च । नु । महिऽत्वं । अस्तु । वज्रिणे । द्यौः । न । प्रथिना । शा
वः ॥ १५ ॥ संऽओहे । वा । ये । आशत । नरः । तोकस्य । सनितौ ।

विप्रासः। वा। धिया ऽ यवः। पः। कुक्षिः। सोम ऽ पातमः। समुद्रः ऽ इव। पिन्व
ते। उर्वीः। आपः। न। काकुदः। एव। हि। अस्य। सूनृता। विऽरप्शी। गोऽमती।
मही। पक्वा। शाखा। न। दाशुषे। एव। हि। ते। विऽभूतयः। ऊतयः। इंद्र।
माऽवते। सद्यः। चित्। संति। दाशुषे। ०। कामी। स्तोमः। उक्थ्यं। च। शंस्या।
इंद्राय। सोम ऽ पीतये। ॥ १६ ॥ इंद्र। आ। इहि। मत्सि। अंधसः। वि
श्वेभिः। सोमपर्वऽभिः। महान्। अभिष्टिः। ओजसा। आ। ईं। एनं।
सृजत। सुते। मंदिं। इंद्राय। मंदिने। चक्रिं। विश्वानि। चक्रये। मत्स्व।
सुऽशिप्र। मंदिऽभिः। स्तोमेभिः। विश्वऽचर्षणे। सचा। एषु। सवने
षु। आ। असृग्रं। इंद्र। ते। गिरः। प्रति। त्वां। उत्। अहासत। अजोषाः।

पु०ऋ०
६

वृषभं। पतिं। सं। चोदय। चित्रं। अर्वाक्। राधः। इंद्र। वरेण्यं। असत्। इत्
ते। विऽभु। प्रऽभु। ॥१७॥ अस्मान्। सु। तत्र। चोदय। इंद्र। राये। र
भस्वतः। तुविऽद्युम्न। यशस्वतः। सं। गोऽमत्। इंद्र। वाजऽवत्। अस्मे
इति। पृथु। श्रवः। बृहत्। विश्वऽआयुः। धेहि। अक्षितं। अस्मे इति।
धेहि। श्रवः। बृहत्। द्युम्नं। सहस्रऽसातमं। इंद्र। ताः। रथिनीः। इषः।
वसोः। इंद्रं। वसुऽपतिं। गीःऽभिः। गृणंतः। ऋग्मियं। होम। गंतारं। ऊत
ये। सुतेऽसुते। निऽओकसे। बृहत्। बृहते। आ। इत्। अरिः। इंद्राय। शूषं।
अर्चति। ॥१८॥ गायंति। त्वा। गायत्रिणः। अर्चंति। अर्कं। अर्किणः।
ब्रह्माणः। त्वा। शतक्रतो इति शतऽक्रतो। उत्। वंशंऽइव। येमिरे। य

६

त्। सानोः। सानुं। आ। अरुहत्। भूरि। अस्पष्ट। कर्त्वं। तत्। इंद्रः। अर्थं।
चेतति। यूथेन। वृष्णिः। एजति। युक्ष्व। हि। केशिना। हरी इति। वृषणा।
कक्ष्यऽप्रा। अथ। नः। इंद्र। सोमऽपाः। गिरां। उपऽश्रुतिं। चर। आ। इहि।
स्तोमान्। अभि। स्वर। अभि। गृणीहि। आ। रुव। ब्रह्म। च। नः। वसो
इति। सचा। इंद्र। यज्ञं। च। वर्धय। उक्थं। इंद्राय। शंस्यं। वर्धनं। पुरुनिःऽ
सिधे। शक्रः। यथा। सुतेषु। नः। रारणत्। सख्येषु। च। तं। इत्। सखिऽ
त्वे। ईमहे। तं। राये। तं। सुऽवीर्ये। सः। शक्रः। उत। नः। शकत्। इंद्रः। व
सु। दयमानः॥ १९॥ सुऽविवृतं। सुनिःऽअजं। इंद्र। त्वाऽदातं। इत्।
यशः। गवां। अप। व्रजं। वृधि। कृणुष्व। राधः। अद्रिऽवः। नहि। त्वा।

पु० अ०
७

रोदसी इति । उभे इति । ऋघायमाणं । इन्वतः । जेषः । स्वःऽवतीः । अपः ।
सं । गाः । अस्मभ्यं । धूनुहि । आ । श्रुत्ऽकर्ण । श्रुधि । हवं । नु । चि
त् । दधिष्व । मे । गिरः । इंद्र । स्तोमं । इमं । मम । कृष्व । युजः । चित् । अं
तरं । विद्म । हि । त्वा । वृषन्ऽतमं । वाजेषु । हवनऽश्रुतं । वृषन्ऽतमस्य । हूमहे ।
ऊतिं । सहस्रऽसातमां । आ । तु । नः । इंद्र । कौशिक । मंदसानः । सुतं ।
पिब । नव्यं । आयुः । प्र । सु । तिर । कृधि । सहस्रऽसां । ऋषिं । परि ।
त्वा । गिर्वणः । गिरः । इमाः । भवंतु । विश्वतः । वृद्धऽआयुं । अनु । वृ
द्धयः । जुष्टाः । भवंतु । जुष्टयः ॥ २० ॥ इंद्रं । विश्वाः । अवीवृधन् ।
समुद्रऽव्यचसं । गिरः । रथिऽतमं । रथिनां । वाजानां । सत्ऽपतिं ।

७

पान्तं । सख्ये । ते । इंद्र । वाजिनः । मा । भेम । शवसः । पते । त्वां । अभि । प्र । नो
नुमः । जेतारं । अपराऽजितं । पूर्वीः । इंद्रस्य । रातयः । न । वि । दस्यंति ।
ऊतयः । यदि । वाजस्य । गोऽमतः । स्तोतृऽभ्यः । मंहते । मघं । पुरां । भिं
श्री दुः । युवा । कविः । अमितऽओजाः । अजायत । इंद्रः । विश्वस्य । कर्मणः ।
धर्ता । वज्री । पुरुऽस्तुतः । त्वं । वलस्य । गोऽमतः । अप । अवः । अद्रिवः ।
अद्रिऽवः । बिलं । त्वां । देवाः । अबिभ्युषः । तुज्यमानासः । आविषुः ।
तव । अहं । शूर । रातिऽभिः । प्रति । आयं । सिंधुं । आऽवदन् । उप । अ
तिष्ठंत । गिर्वणः । विदुः । ते । तस्य । कारवः । मायाभिः । इंद्र । मायिनं ।
त्वं । शुष्णं । अव । अतिरः । ० । मेधिराः । तेषा । श्रवांसि । उत् । तिर । इंद्रं ।

प०अ०
८

ईशानं। ओजसा। अभि। स्तोमाः। अनूषत। सहस्रं। यस्य। रातयः। उत। वा। संति। भूयसीः॥ ॥२१॥ अग्निं। दूतं। वृणीमहे। होतारं। विश्वऽवेदसं। अस्य। यज्ञस्य। सुऽक्रतुं। अग्निंऽअग्निं। हवीमऽभिः। सदा। हवंत। विश्पतिं। हव्यऽवाहं। पुरुऽप्रियं। अग्ने। देवान्। इह। आ। वह। जज्ञानः। वृक्तऽबर्हिषे। असि। होता। नः। ईड्यः। तान्। उशतः। वि। बोधय। यत्। अग्ने। यासि। दूत्यं। देवैः। आ। सत्सि। बर्हिषि। घृतऽआहवन। दीदिऽवः। प्रति। स्म। रिषतः। दह। अग्ने। त्वं। रक्षस्विनः। अग्निना। अग्निः। सं। इध्यते। कविः। गृहऽपतिः। युवा। हव्यऽवाट्। जुहुऽआस्यः॥ ॥२२॥ कविं। अग्निं। उप। स्तुहि। सत्यऽधर्माणं। अध्वरे। देवं। अमीवऽचातनं। यः।

श्री

तं।।अग्ने।हविःऽपतिः।दूतं।देव।सपर्यति।तस्य।स्म।प्रऽअविता।भव।यः।
अग्निं।देवऽवीतये।हविष्मान्।आऽविवासति।तस्मै।पावक।मृळय।सः।
नः।पावक।[illegible]।दीदिऽवः।अग्ने।देवान्।इह।आ।वह।उप।यज्ञं।ह
विः।च।नः।सः।नः।स्तवानः।आ।भर।गायत्रेण।नवीयसा।रयिं।वीरऽ
वतीं।इषं।अग्ने।शुक्रेण।शोचिषा।विश्वाभिः।देवहूतिऽभिः।इमं।स्तो
मं।जुषस्व।नः॥१२॥सुऽसमिद्धः।नः।आ।वह।देवान्।अग्ने।हविष्म
ते।होतरिति।पावक।यक्षि।च।मधुऽमंतं।तनूऽनपात्।यज्ञं।देवेषु।नः।
कवे।अद्य।कृणुहि।वीतये।नराशंसं।इह।प्रियं।अस्मिन्।यज्ञे।उप।
ह्वये।मधुऽजिह्वं।हविःऽकृतं।अग्ने।सुखऽतमे।रथे।देवान्।ईळितः।

प०प्र०
९

आ। वह। असि। होता। मनुःऽहितः। स्तृणीत। बर्हिः। आनुषक्। घृतऽपृ
ष्ठं। मनीषिणः। यत्र। अमृतस्य। चक्षणं। वि। श्रयंतां। ऋतऽवृधः।
द्वारः। देवीः। असश्चतः। अद्य। नूनं। च। यष्टवे। ॥२४॥ नक्तोषसा। सुऽ
पेशसा। अस्मिन्। यज्ञे। उप। ह्वये। इदं। नः। बर्हिः। आऽसदे। ता। सुऽ
जिह्वौ। उप। ह्वये। होतारा। दैव्या। कवी इति। यज्ञं। नः। यक्षतां। इमं।
इळा। सरस्वती। मही। तिस्रः। देवीः। मयःऽभुवः। बर्हिः। सीदंतु। अस्रि
धः। इह। त्वष्टारं। अग्रियं। विश्वऽरूपं। उप। ह्वये। अव। सृज। व
नस्पते। देव। देवेभ्यः। हविः। प्र। दातुः। अस्तु। चेतनं। स्वाहा। यज्ञं।
कृणोतन। इंद्राय। यज्वनः। गृहे। तत्र। देवान्। उप। ह्वये। ॥ २५॥

९

आ। एभिः। अग्ने। दुवः। गिरः। विश्वेभिः। सोमऽपीतये। देवेभिः। याहि। य
क्षि। च। आ। त्वा। कण्वाः। अहूषत। गृणंति। विप्र। ते। धियः। देवे
भिः। अग्ने। आ। गहि। इंद्रवायू इति। बृहस्पतिं। मित्रा। अग्निं। पूषणं।
भगं। आदित्यान्। मारुतं। गणं। प्र। वः। भ्रियंते। इंदवः। मत्सराः।
मादयिष्णवः। द्रप्साः। मध्वः। चमूऽसदः। ईळते। त्वां। अवस्यवः। कण्वा
सः। वृक्तऽबर्हिषः। हविष्मंतः। अरंऽकृतः। घृतऽपृष्ठाः। मनःऽयुजः।
ये। त्वा। वहंति। वह्नयः। आ। देवान्। सोमऽपीतये। ॥ २६ ॥ तान्। य
जत्रान्। ऋतऽवृधः। अग्ने। पत्नीऽवतः। कृधि। मध्वः। सुऽजिह्व। पायय
ये। यजत्राः। ये। ईड्याः। ते। ते। पिबंतु। जिह्वया। मधोः। अग्ने। वषट्ऽ

प० म०
३०

कृत। आ। अर्कः। सूर्यस्य। रोचनात्। विश्वान्। देवान्। उषःऽबुधः। विप्रः। होता। इह। वक्षति। विश्वेभिः। सोम्यं। मधु। अग्ने। इंद्रेण। वायुना। पिब। मित्रस्य। धामऽभिः। त्वं। होता। मनुःऽहितः। अग्ने। यज्ञेषु। सीदसि। सः। इमं। नः। अध्वरं। यज। युक्ष्व। हि। अरुषीः। रथे। हरितः। देव। रोहितः। ताभिः। देवान्। इह। आ। वह। ॥२७॥ इंद्र। सोमं। पिब। ऋतुना। आ। त्वा। विशंतु। इंदवः। मत्सरासः। तत्ऽओकसः। मरुतः। पिबत। ऋतुना। पोत्रात्। यज्ञं। पुनीतन। यूयं। हि। स्थ। सुऽदानवः। अभि। यज्ञं। गृणीहि। नः। ग्नावः। नेष्टरिति। पिब। ऋतुना। त्वं। हि। रत्नऽधाः। असि।०। सादय। योनिषु। त्रिषु। परि। भूष। पिब। ऋतु

३०

ना। ब्राह्मणात्। इंद्र। राधसः। पिब। सोमं। ऋतून्। अनु। तव। इत्। हि। सख्यं।
अस्तृतं। युवं। दक्षं। धृतऽव्रता। मित्रावरुणा। दुःऽदभं। ऋतुना। यज्ञं। आशा
थे इति।। २०।। द्रविणःऽदाः। द्रविणसः। ग्रावऽहस्तासः। अध्वरे। यज्ञेषु।
देवं। ईळते। द्रविणःऽदाः। ददातु। नः। वसूनि। यानि। शृण्विरे। देवेषु। ता। वना
महे। द्रविणःऽदाः। पिपीषति। जुहोत। प्र। च। तिष्ठत। नेष्ट्रात्। ऋतुऽभिः। इष्य
त। यत्। त्वा। तुरीयं। ऋतुऽभिः। द्रविणःऽदः। यजामहे। अध। स्म। नः। ददिः।
भव। अश्विना। पिबतं। मधु। दीद्यग्नी इति दीदिऽअग्नी। शुचिऽव्रता। ऋतु
ना। यज्ञऽवाहसा। गार्हऽपत्येन। संत्य। ऋतुना। यज्ञऽनीः। असि। देवान्।
देवऽयते। यज।।। २१।। आ। त्वा। वहंतु। हरयः। वृषणं। सोमऽपीतये।

इंद्र। त्वा। सूरऽचक्षसः। इमाः। धानाः। घृतऽस्नुवः। हरी इति। इह। उप। वक्षतः।
इंद्रं। सुखऽतमे। रथे। इंद्रं। प्रातः। हवामहे। इंद्रं। प्रऽयति। अध्वरे। इंद्रं। सोम
स्य। पीतये। उप। नः। सुतं। आ। गहि। हरिऽभिः। इंद्र। केशिऽभिः। सुते। हि
त्वा। हवामहे। सः। इमं। नः। स्तोमं। आ। गहि। उप। इदं। सवनं। सुतं। गौरः
न। तृषितः। पिब। ।।३०।। इमे। सोमासः। इंदवः। सुतासः। अधि। बर्हिषि। ता
न्। इंद्र। सहसे। पिब। अयं। ते। स्तोमः। अग्रियः। हृदिऽस्पृक्। अस्तु। शंऽत
मः। अथ। सोमं। सुतं। पिब। विश्वं। इत्। सवनं। सुतं। इंद्रः। मदाय। गच्छति।
वृत्रऽहा। सोमऽपीतये। ० । कामं। आ। पृण। गोभिः। अश्वैः। शतक्रतो इति
शतऽक्रतो। स्तवाम। त्वा। सुऽआध्यः। ।।३१।। इंद्रावरुणयोः। अहं। संऽरा

अहं।संऽराजोः।अवः।आ।वृणे।ता।नः।मृळातः।ईदृशे।गंतारा।हि।स्थः।अवसे।ह
वं।विप्रस्य।माऽवतः।धर्तारा।चर्षणीनां।अनुऽकामं।तर्पयेथां।इंद्रावरुणा।
रायः।आ।ता।वां।नेदिष्ठं।ईमहे।युवाकु।हि।शचीनां।युवाकु।सुऽमतीनां।भूया
मा।वाजऽदाव्नां।इंद्रः।सहस्रऽदाव्नां।वरुणः।शंस्यानां।क्रतुः।भवति।उक्थ्यः।।२२।
तयोः।इत्।अवसा।वयं।सनेम।नि।च।धीमहि।स्यात्।उत।प्रऽरेचनं।इंद्रावरु
णा।वां।अहं।हुवे।चित्राय।राधसे।अस्मान्।सु।जिग्युषः।कृतं।इंद्रावरुणा।
नु।नु।वां।सिसासंतीषु।धीषु।आ।अस्मभ्यं।शर्म।यच्छतं।प्र।वां।अश्नोतु।सुऽ
स्तुतिः।इंद्रावरुणा।यां।हुवे।यां।ऋधाथे इति।सधऽस्तुतिं।।२३।।सोमानां।

स्वरणं। कृणुहि। ब्रह्मणः। पते। कक्षीवंतं। यः। औशिजः। यः। रेवान्। यः। अमीवऽ
हा। वसुऽवित्। पुष्टिऽवर्द्धनः। सः। नः। सिसक्तु। यः। तुरः। मा। नः। शंसः। अररुषः। धू
र्तिः। प्रणक्। मर्त्यस्य। रक्ष। नः। ब्रह्मणः। पते। सः। घ। वीरः। न। रिष्यति। यं। इंद्रः। ब्र
ह्मणः। पतिः। सोमः। हिनोति। मर्त्यं। त्वं। तं। ब्रह्मणः। पते। सोमः।। इंद्रः। च। म
र्त्यं। दक्षिणा। पातु। अंहसः।। ३४।। सदसः। पतिं। अद्भुतं। प्रियं। इंद्रस्य। काम्यं।
सनिं। मेधां। अयासिषं। यस्मात्। ऋते। न। सिध्यति। यज्ञः। विपःऽचितः। चन।
सः। धीनां। योगं। इन्वति। आत्। ऋध्नोति। हविःऽकृतिं। प्रांचं। कृणोति। अध्वरं।
होत्रा। देवेषु। गच्छति। नराशंसं। सुधृष्टमं। अपश्यं। सप्रथःऽतमं। दिवः। न। सद्मऽ

मखसं॥३५॥प्रति।त्यं।चारुं।अध्वरं।गोऽपीथाय।प्र।हूयसे।मरुत्ऽभिः।अग्ने।आ।ग
हि।न।हि।देवः।न।मर्त्यः।महः।तव।क्रतुं।परः।०।ये।महः।रजसः।विदुः।विश्वे।देवासः।
अद्रुहः।०।ये।उग्राः।अर्कं।आनृचुः।अनाधृष्टासः।ओजसा।०।ये।शुभ्राः।घोरऽ
वर्पसः।सुऽक्षत्रासः।रिशादसः।०।३६।ये।नाकस्य।अधि।रोचने।दिवि।देवासः।
आसते।०।ये।ईंखयंति।पर्वतान्।तिरः।समुद्रं।अर्णवं।०।आ।ये।तन्वंति।रश्मिऽभिः।
तिरः।समुद्रं।ओजसा।०।अभि।त्वा।पूर्वऽपीतये।सृजामि।सोम्यं।मधु।०।३७॥इति
प्रथमाष्टके प्रथमोध्यायः॥ छ॥ ॐ ॥ अयं।देवाय।जन्मने।स्तोमः।विप्रेभिः।आसया।
अकारि।रत्नऽधातमः।ये।इंद्राय।वचःऽयुजा।ततक्षुः।मनसा।हरी इति।शमीऽभिः।

यन्तं। आ। रात। तक्षन्। नासत्याभ्यां। परि ऽज्मानं। सुऽरवं। रथं। तक्षन्। धेनुं। सबः ऽदुघां। युवाना।
पितरा। पुनरिति। सत्यऽमंत्राः। ऋजुऽयवः। ऋभवः। विष्टी। अक्रत। सं। वः। मदासः। अग्मत। इंद्रेण। च। मरुत्वता। आदित्येभिः। च। राजऽभिः॥१॥ उत। त्यं। चमसं। नवं। त्वष्टुः। देवस्य।
निःऽकृतं। अकर्त्त। चतुरः। पुनरिति। ते। नः। रत्नानि। धत्तन। त्रिः। आ। साप्तानि। सुन्वते।
एकंऽएकं। सुशस्तिऽभिः। अधारयंत। वह्नयः। अभजंत। सुऽकृत्यया। भागं। देवेषु। यज्ञियं॥
॥२॥ इह। इंद्राग्नीइति। उप। ह्वये। तयोः। इत्। स्तोमं। उश्मसि। ता। सोमं। सोमऽपातमा।
ता। यज्ञेषु। प्र। शंसत। इंद्राग्नीइति। शुंभत। नरः। ता। गायत्रेषु। गायत। ता। मित्रस्य। ॥१२
प्रऽशस्तये। इंद्राग्नीइति। ता। हवामहे। सोमऽपा। सोमऽपीतये। उग्रा। संता। हवाम

हि। उप। इदं। सवनं। सुतं। इंद्राग्नी इति। आ। इह। गच्छतां। ता। महांता। सदस्पती इति। इंद्राग्नी
इति। रक्षः। उब्जतं। अप्रजाः। संतु। अत्रिणः। तेन। सत्येन। जागृतं। अधि। प्रऽचेतुने। पदे।
इंद्राग्नी इति। शर्म। यच्छतं। ३॥ प्रातःऽयुजा। वि। बोधय। अश्विनौ। आ। इह। गच्छतां। अ
स्य। सोमस्य। पीतये। या। सुऽरथा। रथिऽतमा। उभा। देवा। दिविऽस्पृशा। अश्विना। ता।
हवामहे। या। वां। कशा। मधुऽमती। अश्विना। सूनृतोऽवती। तया। यज्ञं। मिमिक्षतं। नहि।
वां। अस्ति। दूरके। यत्र। रथेन। गच्छथः। अश्विना। सोमिनः। गृहं। हिरण्यऽपाणिं। ऊ
तये। सवितारं। उप। ह्वये। सः। चेत्ता। देवता। पदं। ॥ ४॥ अपां। नपातं। अवसे। सवितारं।
उप। स्तुहि। तस्य। व्रतानि। उश्मसि। विऽभक्तारं। हवामहे। वसोः। चित्रस्य। राधसः।

सवितारं। नृऽचक्षसं। सखायः। आ। नि। सीदत। सविता। स्तोम्यः। नु। नः। दाता। राधांसि। शुंभति।
अग्ने। पत्नीः। इह। आ। वह। देवानां। उशतीः। उप। त्वष्टारं। सोमऽपीतये। आ। ग्नाः। अग्ने।
इह। अवसे। होत्रां। यविष्ठ। भारतीं। वरूत्रीं। धिषणां। वह। ५। अभि। नः। देवीः। अवसा।
महः। शर्मणा। नृऽपत्नीः। अच्छिन्नऽपत्राः। सचंतां। इह। इंद्राणीं। उप। ह्वये। वरुणानीं।
स्वस्तये। अग्नायीं। सोमऽपीतये। मही। द्यौः। पृथिवी। च। नः। इमं। यज्ञं। मिमिक्षतां। पि
पृतां। नः। भरीमऽभिः। तयोः। इत्। घृतवत्। पयः। विप्राः। रिहंति। धीतिऽभिः। गंधर्व
स्य। ध्रुवे। पदे। स्योना। पृथिवि। भव। अनृक्षरा। निऽवेशनी। यच्छ। नः। शर्म। सऽप्र ॥१२
थः। इदं। अतः। देवाः। अवंतु। नः। यतः। विष्णुः। विऽचक्रमे। पृथिव्याः। सप्त। धामऽ

भिः। इदं। विष्णुः॥ वि। चक्रमे। त्रेधा। नि। दधे। पदं। सं ऽ ऊळ्हं। अस्य। पांसुरे। त्रीणि। पदा। वि।
चक्रमे। विष्णुः। गोपाः। अदाभ्यः। अतः। धर्माणि। धारयन्। विष्णोः। कर्माणि। पश्यत।
यतः। व्रतानि। पस्पशे। इंद्रस्य। युज्यः। सखा। तत्। विष्णोः। परमं। पदं। सदा। पश्यंति। सू
रयः। दिविऽइव। चक्षुः। आऽततं। तत्। विप्रासः। विपन्यवः। जागृऽवांसः। सं। इंध
ते। विष्णोः। यत्। परमं। पदं॥ ७॥ तीव्राः। सोमासः। आ। गहि। आशीःऽवंतः। सुताः।
इमे। वायो इति। तान्। प्रऽस्थितान्। पिब। उभा। देवा। दिविऽस्पृशा। इंद्रवायू इति। हु
वामहे। ०। इंद्रवायू इति। मनःऽजुवा। विप्राः। हवंते। ऊतये। सहस्रऽअक्षा। धियः। पती
इति। मित्रं। वयं। हवामहे। वरुणं। सोमऽपीतये। जज्ञाना। पूतऽदक्षसा। ऋतेन। यो।

ऋतऽवृधौ। ऋतस्य। ज्योतिषः। पतीइति। ता। मित्रा। वरुणा। हुवे॥ ८॥ वरुणः। प्रऽअविता। भु
वत्। मित्रः। विश्वाभिः। ऊतिऽभिः। करताम्। नः। सुऽराधसः॥ मरुत्वंतं। हवामहे। इंद्रं। आ।
सोमऽपीतये। सऽजूः। गणेन। तृंपतु। इंद्रऽज्येष्ठाः। मरुत्ऽगणाः। देवासः। पूषऽरातयः।
विश्वे। मम। श्रुत। हवं। हत। वृत्रं। सुऽदानवः। इंद्रेण। सहसा। युजा। मा। नः। दुःऽशंसः।
ईशत। विश्वान्। देवान्। हवामहे। मरुतः। सोमऽपीतये। उग्राः। हि। पृश्निऽमातरः॥ ९॥
जयतांऽइव। तन्यतुः। मरुतां। एति। धृष्णुऽया। यत्। शुभं। याथन। नरः॥ हस्कारात्। विऽ
द्युतः। परि। अतः। जाताः। अवंतु। नः। मरुतः। मृळयंतु। नः॥ आ। पूषन्। चित्रऽबर्हिषं।
आघृणे। धरुणं। दिवः। आ। अज। नष्टं। यथा। पशुं॥ पूषा। राजानं। आघृणिः। अ

१५
शिवः

पऽगव्हं। गुहा। हितं। अविंदत। चित्रऽबर्हिषं। उतोऽइति। सः। मह्यं। इंदुऽभिः। षट्। युक्ता
न्। अनुऽसेसिधत्। गोभिः। यवं। न। चर्कृषत्। १९॥ अंबयः। यंति। अध्वऽभिः। जामयः।
अध्वरिऽयतां। पृंचतीः। मधुना। पयः॥ अमूः। याः। उप। सूर्ये। याभिः। वा। सूर्यः। सह।
ताः। नः। हिन्वंतु। अध्वरं। अपः। देवीः। उप। ह्वये। यत्र। गावः। पिबंति। नः। सिंधुऽभ्यः। क
र्त्वं। हविः। अप्ऽसु। अंतः। अमृतं। अप्ऽसु। भेषजं। अपां। उत। प्रऽशस्तये। देवाः।
भवत। वाजिनः। अप्ऽसु। मे। सोमः। अब्रवीत्। अंतः। विश्वानि। भेषजा। अग्निं। च।
विश्वऽशंभुवं। आपः। च। विश्वऽभेषजीः॥ ११। आपः। पृणीत। भेषजं। वरूथं।
तन्वे। मम। ज्योक्। च। सूर्यं। दृशे॥ इदं। आपः। प्र। वहत। यत्। किं। च। दुःऽइतं। मयि।

यत्।वा।अहं।अभिऽदुद्रोह।यत्।वा।शेपे।उत।अनृतं।आपः।अद्य।अनु।अचारिषं।
रसेन।सं।अगस्महि।पयस्वान्।अग्ने।आ।गहि।तं।मा।सं।सृज।वर्चसा।सं।मा।अ
ग्ने।वर्चसा।सृज।सं।प्रऽजया।सं।आयुषा।विद्युः।मे।अस्य।देवाः।इंद्रः।विद्यात्।स
ह।ऋषिऽभिः॥१२॥कस्य।नूनं।कतमस्य।अमृतानां।मनामहे।चारु।देवस्य।ना
म।कः।नः।मह्यै।अदितये।पुनः।दात्।पितरं।च।दृशेयं।मातरं।च।अग्नेः।वयं।
प्रथमस्य।अमृतानां।मनामहे।चारु।देवस्य।नाम।सः।नः।मह्यै।अदितये।पु
नः।दात्।पितरं।च।दृशेयं।मातरं।च।अभि।त्वा।देव।सवितः।ईशानं।वार्याणां।
सदा।अवन्।भागं।ईमहे।यः।चित्।हि।ते।इत्था।भगः।शशमानः।पुरा।निदः।अ

॥१५
शिव

द्वेषः। हस्तयोः। दधे। भगऽभक्तस्य। ते। वयं। उत्। अशेम। तव। अवसा। मूर्द्धानं। रायः। आऽ
रभे। १३॥ नहि। ते। क्षत्रं। न। सहः। न। मन्युं। वयः। चन। अमी इति। पतयंतः। आपुः। न। इमाः।
आपः। अनिऽमिषं। चरंतीः। न। ये। वातस्य। प्रऽमिनंति। अभ्वं। अबुध्ने। राजा। वरुणः।
वनस्य। ऊर्ध्वं। स्तूपं। ददते। पूतऽदक्षः। नीचीनाः। स्थुः। उपरि। बुध्नः। एषां। अस्मे इति।
अंतः। निऽहिताः। केतवः। स्थुरिति स्थुः। उरुं। हि। राजा। वरुणः। चकार। सूर्याय। पंथां।
अनुऽएतवै। ऊं इति। अपदे। पादा। प्रतिऽधातवे। अकः। उत। अपऽवक्ता। हृदयऽवि
धः। चित्। शतं। ते। राजन्। भिषजः। सहस्रं। उर्वी। गभीरा। सुऽमतिः। ते। अस्तु।
बाधस्व। दूरे। निःऽऋतिं। पराचैः। कृतं। चित्। एनः। प्र। मुमुग्धि। अस्मत्। अमी

ऋ२

इति। येऋक्षाः। निऽहितासः। उच्चा। नक्तं। ददृश्रे। कुह। चित्। दिवा। ईयुः। अदब्धानि। वरुणस्य। व्र
ता नि। विऽचाकशत्। चंद्रमाः। नक्तं। एति॥१४॥ तत्। त्वा। यामि। ब्रह्मणा। वंदमानः। तत्। आ।
शास्ते। यजमानः। हविःऽभिः। अहेळमानः। वरुण। इह। बोधि। उरुऽशंस। मा। नः। आ
युः। प्र। मोषीः। तत्। इत्। नक्तं। तत्। दिवा। मह्यं। आहुः। तत्। अयं। केतः। हृदः। आ। वि। च
ष्टे। शुनःशेपः। यं। अह्वत्। गृभीतः। सः। अस्मान्। राजा। वरुणः। मुमोक्तु। शुनःशेपः। न ५
हि। अह्वत्। गृभीतः। त्रिषु। आदित्यं। द्रुऽपदेषु। बद्धः। अव। एनं। राजा। वरुणः। ससृज्या
त्। विद्वान्। अदब्धः। वि। मुमोक्तु। पाशान्। अव। ते। हेळः। वरुण। नमःऽभिः। अव। ॥१२
यज्ञेभिः। ईमहे। हविःऽभिः। क्षयन्। अस्मभ्यं। असुर। प्रचेत इति प्रऽचेतः। राजन्। शिव

१ नौसि। त्रि। श्रपः। कृत। नि। उत्। उत्ऽतमं। वरुण। पाशं। अस्मत्। अव। अधमं। वि। मध्यमं। श्र
थय। अथ। वयं। आदित्य। व्रते। तव। अनागसः। अदितये। स्याम॥१५॥ यत्। चित्। हि।
ते। विशः। यथा। प्र। देव। वरुण। व्रतं। मिनीमसि। द्यविऽद्यवि। मा। नः। वधाय। हत्नवे। जि
हीळानस्य। रीरधः। मा। हृणानस्य। मन्यवे। वि। मृळीकाय। ते। मनः। रथीः। अश्वं। न।
संऽदितं। गीःऽभिः। वरुण। सीमहि। परा। हि। मे। विऽमन्यवः। पतंति। वस्यःऽइष्टये।
वयः। न। वसतीः। उप। कदा। क्षत्रऽश्रियं। नरं। आ। वरुणं। करामहे। मृळीकाय। उरुऽ
चक्षसं॥२६॥ तत्। इत्। समानं। आशाते इति। वेनंता। न। प्र। युच्छतः। धृतऽव्रताय। दा
शुषे। वेद। यः। वीनां। पदं। अंतरिक्षेण। पततां। वेद। नावः। समुद्रियः। वेद। मासः। धृतऽ

११

७॥

व्रतः। द्वादश। प्रजाः ऽवतः। वेद। यः। उप ऽजायते। वेद। वातस्य। वर्त्तनिं। उरोः। ऋष्वस्य। बृहतः।
वेद। ये। अधि ऽआसते। नि। ससाद। धृतऽव्रतः। वरुणः। पस्त्यासु। आ। सांऽराज्या
य। सुऽक्रतुः॥ १७॥ अतः। विश्वानि। अद्भुता। चिकित्वान्। अभि। पश्यति। कृतानि। या। च। क
र्त्वा। सः। नः। विश्वाहा। सुऽक्रतुः। आदित्यः। सुऽपथा। करत्। प्र। नः। आयूंषि। तारिषत्।
बिभ्रत्। द्रापिं। हिरण्ययं। वरुणः। वस्त। निःऽनिजं। परि। स्पशः। नि। सेदिरे। न। यं।
दिप्संति। दिप्सवः। न। द्रुह्वाणः। जनानां। न। देवं। अभिऽमातयः। उत। यः। मानुषे
षु। आ। यशः। चक्रे। असामि। आ। अस्माकं। उदरेषु। आ। १८॥ परा। मे। यंति। धी
तयः। गावः। न। गव्यूतीः। अनु। इच्छंतीः। उरुऽचक्षसं। सं। नु। वोचावहै। पुनः। यतः।

॥१॥

मे। मधु। आऽभृतं। होताऽइव। क्षदसे। प्रियं। दर्शं। नु। विश्वऽदर्शतं। दर्शं। रथं। अधि
क्षमि। एताः। जुषत। मे। गिरः। इमं। मे। वरुण। श्रुधि। हवं। अद्य। च। मृळय। त्वां। अव
स्युः। आ। चके। त्वं। विश्वस्य। मेधिर। दिवः। च। ग्मः। च। राजसि। सः। यामनि। प्रति।
श्रुधि। उत्। उत्ऽतमं। मुमुग्धि। नः। वि। पाशं। मध्यमं। चृत। अव। अधमानि।
जीवसे॥ १९॥ वसिष्व। हि। मियेध्य। वस्त्राणि। ऊर्जां। पते। ०। नि। नः। होता। वरे
ण्यः। सदा। यविष्ठ। मन्मऽभिः। अग्ने। दिवित्मता। वचः। आ। हि। स्म। सूनवे। पि
ता। आपिः। यजति। आपये। सखा। सख्ये। वरेण्यः। आ। नः। बर्हिः। रिशाद
सः। वरुणः। मित्रः। अर्यमा। सीदंतु। मनुषः। यथा। पूर्व्य। होतः। अस्य। नः। मे

८१

दस्वा।सख्यस्य।चारुमाः।ऊं इति।सुऽश्रुधि।गिरः॥२०॥०॥ शश्वता।तना।देवंऽ
देवं।यजामहे।त्वेइति।इत्।ताहूयते।हविः।प्रियः।नः।अस्तु।विश्पतिः।होता।मं
द्रः।वरेण्यः।प्रियाः।सुऽअग्नयः।वयं।सुऽअग्नयः।हि।वार्यं।देवासः।दधिरे।
च।नः।सुऽअग्नयः।मनामहे।अपानः।उभयेषां।अमृतां।मर्त्यानां।मिथः।सं
तुाप्रऽशोस्तयः।विश्वेभिः।अग्ने।अग्निऽभिः।इमं।यज्ञं।इदं।वचः।चनः।धाः
सहसः।यहो इति॥२१॥अश्वं।न।त्वा।वारऽवंतं।वंदध्यै।अग्निं।नमःऽभिः।
संऽराजंतं।अध्वराणां।सः।घ।नः।सूनुः।शवसा।पृथुऽप्रगामा।सुऽशेवः।
मीढ्वान्।अस्माकं।बभूयात्।सः।नः।दूरात्।च।आसात्।च।नि।मर्त्यात्।

१८

अघऽयोः। पाहि। सदं। इत्। विश्वऽआयुः। इमं। ऊं इति। सु। त्वं। अस्माकं। सनिं। गायत्रं।
नव्यांसं। अग्ने। देवेषु। प्र। वोचः। आ। नः। भज। परमेषु। आ। वाजेषु। मध्यमेषु। शिक्ष। वस्वः।
अंतमस्य॥ २२॥ विऽभक्ता। असि। चित्रभानो इति चित्रऽभानो। सिंधोः। ऊर्मौ। उ
पाके। आ। सद्यः। दाशुषे। क्षरसि। यं। अग्ने। पृत्ऽसु। मर्त्यं। अवाः। वाजेषु। यं। जुनाः।
सः। यंता। शश्वतीः। इषः। नकिः। अस्य। सहंत्य। परिऽएता। कयस्य। चित्। वाजः। अ
स्ति। श्रवाय्यः। सः। वाजं। विश्वऽचर्षणिः। अर्वत्ऽभिः। अस्तु। तरुता। विप्रेभिः।
अस्तु। सनिता। जराऽबोध। तत्। विविड्ढि। विशेऽविशे। यज्ञियाय। स्तोमं। रुद्राय। दृ
शीकं॥ २३॥ सः। नः। महान्। अनिऽमानः। धूमऽकेतुः। पुरुऽचंद्रः। धिये। वाजाय।

६१

हि॒न्व॒तु। सः। रे॒वान्ऽइ॑व। वि॒श्पतिः॑। दैव्यः॑। के॒तुः। शृ॒णोतु॑॥ नः॑। उ॒क्थैः। अ॒ग्निः। बृ॒हत्ऽभा॑नुः॥
नमः॑। म॒हत्ऽभ्यः॑। नमः॑। अ॒र्भ॒केभ्यः॑। नमः॑। यु॒व॒ऽभ्यः॑। नमः॑। आ॒शि॒नेभ्यः॑। यजा॑म। दे॒वा
न्। यदि॑। श॒क्नवा॑म। मा। ज्याय॑सः। शंसं॑। आ। वृ॒क्षि॒। दे॒वाः॥२४॥ यत्र॑। ग्रावा॑। पृ॒थुऽ
बु॑ध्नः। ऊ॒र्ध्वः। भव॑ति। सोत॑वे। उ॒लू॒ख॒ल॒ऽसु॒ताना॑म्। अव॑। इत्। ऊं इति॑। इ॒न्द्र॒। ज॒
ल्गु॒लः॥ यत्र॑। द्वौऽइ॑व। ज॒घना॑। अ॒धि॒ऽस॒व॒न्या॑। कृ॒ता।० यत्र॑। नारी॑। अ॒प॒ऽच्य
वम्। उ॒प॒ऽच्य॒वम्। च॒। शिक्ष॑ते।० यत्र॑। मन्था॑म्। वि॒ऽब॒ध्नते॑। र॒श्मीन्। यमि॑त॒वैऽ
इ॑व।० यत्। चि॒त्। हि। त्वम्। गृ॒हेऽगृ॑हे। उलू॑खलक। यु॒ज्यसे॑। इ॒ह। द्यु॒म॒त्ऽत॑मम्।
व॒द॒। जय॑ताम्ऽइव। दु॒न्दु॒भिः॥२५॥ उ॒त। स्म॒। ते॒। व॒न॒स्प॒ते॒। वातः॑। वि। वा॒ति॒। अग्र॑म्॥

१९

१९

इत्र। ऋथो इति। इंद्राय। पातवे। सुतं। सोमं। उलूखल। आयजी इत्याऽयजी
वाजऽसातमा। ता। हि। उच्चा। विऽजर्भृतः। हरी इवेति हरीऽइव। अंधांसि। ब
प्सता। ता। नः। अद्य। वनस्पती इति। ऋष्वौ। ऋष्वेभिः। सोतृऽभिः। इंद्राय। मधुऽ
मत्। सुतं। उत्। शिष्टं। चम्वोः। भर। सोमं। पवित्रे। आ। सृज। नि। धेहि। गोः। अ
धि। त्वचि। २८॥ ०। सत्य। सोमऽपाः। अनाशस्ताःऽइव। स्मसि। ०। शंसय। गोषु।
अश्वेषु। शुभ्रिषु। सहस्रेषु। तुविऽमघ। शिप्रिन्। वाजानां। पते। शचीऽवः।
तव। दंसना। ०। नि। स्वापय। मिथुऽदृशा। सस्तां। अबुध्यमाने इति। ०। ससंतु। त्याः।
अरातयः। बोधंतु। शूर। रातयः। ०। सं। इंद्र। गर्दभं। मृण। नुवंतं। पापया। अमुया।

८१

।०। पतीति। कुं डु एणा च्या। द्रूरं। वातः। वनात्। अधि। ०। सर्वं। परिऽक्रोशं। जहि। जंभय।
कृकदाश्वं। ०। ७॥ आ। वः। इंद्रं। क्रिविं। यथा। वाजऽयंतः। शतऽक्रतुं। मंहिष्ठं। सिं
चे। इंदुऽभिः। शतं। वा। यः। शुचीनां। सहस्रं। वा। संऽआशिरां। आ। इत्। ऊं इति।
निम्नं। नारीयते। सं। यत्। मदाय। शुष्मिणे। एना। हि। अस्य। उदरे। समुद्रः। न।
व्यचः। दधे। अयं। ऊं इति। ते। सं। अतसि। कपोतःऽइव। गर्भऽधिं। वचः। तत्।
चित्। नः। ओहसे। स्तोत्रं। राधानां। पते। गिर्वाहः। वीर। यस्य। ते। विऽभूतिः। अ
स्तु। सूनृता॥ २८॥ ऊर्ध्वः। तिष्ठ। नः। ऊतये। अस्मिन्। वाजे। शतक्रतो इति। श
तऽक्रतो। सं। अन्येषु। ब्रवावहै। योगेऽयोगे। तवःऽतरं। वाजेऽवाजे। हवामहे।

२०

सखायः। इंद्रं। ऊतये। आ। घ। गमत्। यदि। श्रवत्। सहस्रिणीभिः। ऊतिऽभिः। वाजेभिः। उप। नः। हवं। अनु। प्रत्नस्य। ओकसः। हुवे। तुविऽप्रतिं। नरं। यं। ते। पूर्वं। पिता। हुवे। तं। त्वा। वयं। विश्वऽवार। आ। शास्महे। पुरुऽहूत। सखे। वसो इति। जरितृऽभ्यः॥ २९॥ अस्माकं। शिप्रिणीनां। सोमऽपाः। सोमऽपाव्नां। सखे। वज्रिन्। सखीनां। तथा। तत्। अस्तु। सोमऽपाः। सखे। वज्रिन्। तथा। कृणु। यथा। ते। उश्मसि। इष्टये। रेवतीः। नः। सधऽमादे। इंद्रे। संतु। तुविऽवाजाः। क्षुऽमंतः। याभिः। मदेम। आ। घ। त्वाऽवान्। त्मना। आप्तः। स्तोतृऽभ्यः। धृष्णो इति। इयानः। ऋणोः। अक्षं। न। चक्र्योः। आ। यत्। दुवः। शतक्रतो इति। आ। शतऽक्रतो। आ। कामं। जरितृणां। ऋणोः। अक्षं। न। शचीभिः॥ ३०॥ शश्वत्।

इंद्रः। पोप्रुथत्ऽभिः। जिगाय। नानदत्ऽभिः। शाश्वसत्ऽभिः। धनानि। सः। नः। हिरण्यऽर
थं। दंसनाऽवान्। सः। नः। सनिता। सनये। सः। नः। अदात्। आ। अश्विनौ। अश्वऽवत्या।
इषा। यातं। शवीरया। गोऽमत्। दस्रा। हिरण्यऽवत्। समानऽयोजनः। हि। वां। रथः।
दस्रौ। अमर्त्यः। समुद्रे। अश्विना। ईयते। नि। अघ्न्यस्य। मूर्धनि। चक्रं। रथस्य। ये
मथुः। परि। द्यां। द्यां। अन्यत्। ईयते। कः। ते। उषः। कधऽप्रिये। भुजे। मर्तः। अमर्त्ये।
कं। नक्षसे। विभाऽवरि। वयं। हि। ते। अमन्महि। आ। अंतात्। आ। पराकात्। अश्वेऽन।
चित्रे। अरुषि। त्वं। त्येभिः। आ। गहि। वाजेभिः। दुहितः। दिवः। अस्मे इति। रयिं। नि। धा
रय॥ ३१॥ त्वं। अग्ने। प्रथमः। अंगिराः। ऋषिः। देवः। देवानां। अभवः। शिवः। सखा।

तव। व्रते। कवयः। विद्मना ऽ अपसः। अजायंत। मरुतः। भ्राजत् ऽ ऋष्टयः।०। अंगिरः ऽ तमः।
कविः। देवानां। परि। भूषसि। व्रतं। विऽभुः। विश्वस्मै। भुवनाय। मेधिरः। द्विऽमाता। शयुः। कति
धा। चित्। आयवे।०। मातरिश्वने। आविः। भव। सुक्रतुऽया। विवस्वते। अरेजेतां। रोदसी
इति। होतृऽवूर्ये। असघ्नोः। भारं। अयजः। महः। वसो इति। त्वं। अग्ने। मनवे। द्यां। अव
शयः। पुरूरवसे। सुऽकृते। सुकृत्ऽतरः। श्वात्रेण। यत्। पित्रोः। मुच्यसे। परि। आ। त्वा।
पूर्वं। अनयन्। आ। अपरं। पुनरिति। त्वं। अग्ने। वृषभः। पुष्टिऽवर्द्धनः। उद्यतऽस्रुचे।
भवसि। श्रवाय्यः। यः। आऽहुतिं। परि। वेद। वषट्ऽकृतिं। एकऽआयुः। अग्रे। विशः। आऽ
विवाससि।।३२।। त्वं। अग्ने। वृजिनऽवर्त्तनिं। नरं। सक्मन्। पिपर्षि। विदथे। विऽच

२१

र्षणे। यः। शूरऽसाता। परिऽतक्म्ये। धने। दभ्रेभिः। चित्। संऽऋता। हंसि। भूयसः। त्वं।
तं। अग्ने। अमृतऽत्वे। उत्ऽतमे। मर्त्तं। दधासि। श्रवसे। दिवेऽदिवे। यः। ततृषाणः। उ
भयाय। जन्मने। मयः। कृणोषि। प्रयः। आ। च। सूरये। त्वं। नः। अग्ने। सनये। धनानां। य
शसं। कारुं। कृणुहि। स्तवानः। ऋध्याम। कर्म। अपसा। नवेन। देवैः। द्यावापृथिवी
इति। प्र। अवतं। नः। ०। पित्रोः। उपऽस्थे। आ। देवः। देवेषु। अनवद्य। जागृविः। तनूऽ
कृत्। बोधि। प्रऽमतिः। च। कारवे। त्वं। कल्याण। वसु। विश्वं। आ। ऊपिषे। त्वं। अग्ने।
प्रऽमतिः। त्वं। पिता। असि। नः। त्वं। वयःऽकृत्। तव। जामयः। वयं। सं। त्वा। रायः। रा
तिनः। सं। सहस्रिणः। सुऽवीरं। यंति। व्रतऽपो। अदाभ्य। ३३। त्वां। अग्ने। प्रथमं।।

२२

२२

आयुः। आयवे। देवाः। अकृण्वन्। नहुषस्य। विश्पतिं। इळां। अकृण्वन्। मनुषस्य। शासनीं।
पितुः। यत्। पुत्रः। ममकस्य। जायते। ०। त्वं। देव। पायुऽभिः। मघोनः। रक्ष। तन्वः। च। वंद्य।
त्राता। तोकस्य। तनये। गवां। असि। अनिऽमेषं। रक्षमाणः। तव। व्रते। त्वं। अग्ने। यज्यवे।
पायुः। अंतरः। अनिषंगाय। चतुःऽअक्षः। इध्यसे। यः। रातऽहव्यः। अवृकाय।
धायसे। कीरेः। चित्। मंत्रं। मनसा। वनोषि। तं। त्वं। अग्ने। उरुऽशंसाय। वाघते।
स्पार्हं। यत्। रेक्णः। परमं। वनोषि। तत्। आध्रस्य। चित्। प्रऽमतिः। उच्यसे। पिता। प्र। पाकं।
शास्सि। प्र। दिशः। विदुःऽतरः। त्वं। अग्ने। प्रयतऽदक्षिणं। नरं। वर्मऽइव। स्यूतं। परि।
पासि। विश्वतः। स्वादुऽक्षद्मा। यः। वसतौ। स्योनऽकृत्। जीवऽयाजं। यजते। सः।

उपऽमा । दिवः ॥ ३४ ॥ इमां । अग्ने । शरणिं । मीमृषः । नः । इमं । अध्वानं । यं । अगाम । दूरात् ।
आपिः । पिता । प्रऽमतिः । सोम्यानां । भृमिः । असि । ऋषिऽकृत् । मर्त्यानां । मनुष्वत् ।
अग्ने । अंगिरस्वत् । अंगिरः । ययातिऽवत् । सदने । पूर्वऽवत् । शुचे । अछ । याहि ।
आ । वह । दैव्यं । जनं । आ । सादय । बर्हिषि । यक्षि । च । प्रियं । एतेन । अग्ने । ब्रह्मणा । वावृ
धस्व । शक्ती । वा । यत् । ते । चकृम । विदा । वा । उत । प्र । नेषि । अभि । वस्यः । अस्मान् । सं ।
नः । सृज । सुऽमत्या । वाजऽवत्या ॥ ३५ ॥ इंद्रस्य । नु । वीर्याणि । प्र । वोचं । यानि । चका
र । प्रथमानि । वज्री । अहन् । अहिं । अनु । अपः । ततर्द । प्र । वक्षणाः । अभिनत् ।
पर्वतानां । अहन् । अहिं । पर्वते । शिश्रियाणं । त्वष्टा । अस्मै । वज्रं । स्वर्यं । ततक्ष ।

वाश्राःऽइव।धेनवः।स्यंदमानाः।अंजः।समुद्रं।अव।जग्मुः।आपः।वृषऽयमाणः।अ
वृणीत।सोमं।त्रिऽकद्रुकेषु।अपिबत्।सुतस्य।आ।सायकं।मघऽवा।अदत्त।वज्रं।अ
हन्।एनं।प्रथमऽजां।अहीनां।यत्।इंद्र।अहन्।प्रथमऽजां।अहीनां।आत्।मायिनां।
अमिनाः।प्र।उत।मायाः।आत्।सूर्यं।जनयन्।द्यां।उषसं।तादीत्ना।शत्रुं।न।किल।
विवित्से।अहन्।वृत्रं।वृत्रऽतरं।विऽअंसं।इंद्रः।वज्रेण।महता।वधेन।स्कंधांसिऽ
इव।कुलिशेन।विऽवृक्णा।अहिः।शयते।उपऽपृक्।पृथिव्याः॥३६॥अयोद्धाऽइव।
दुःऽमदः।आ।हि।जुह्वे।महाऽवीरं।तुविऽबाधं।ऋजीषं।न।अतारीत्।अस्य।संऽ
ऋतिं।वधानां।सं।रुजानाः।पिपिषे।इंद्रऽशत्रुः।अपात्।अहस्तः।अपृतन्यत्।इं

द्रं। आ। अस्य। वज्रं। अधि। सानौ। जघान। वृष्णः। वध्रिः। प्रतिऽमानं। बुभूषन्।
पुरुऽत्रा। वृत्रः। अशयत्। विऽअस्तः। नदं। न। भिन्नं। अमुया। शयानं। मनः। रुहाणाः।
अति। यंति। आपः। याः। चित्। वृत्रः। महिना। परिऽअतिष्ठत्। तासां। अहिः। पत्सुतःऽ
शीः। बभूव। नीचाऽवयाः। अभवत्। वृत्रऽपुत्रा। इंद्रः। अस्याः। अव। वधः। जभार। उत्
तऽतरा। सूः। अधरः। पुत्रः। आसीत्। दानुः। शये। सहऽवत्सा। न। धेनुः। अतिष्ठं
तीनां। अनिऽवेशनानां। काष्ठानां। मध्ये। निऽहितं। शरीरं। वृत्रस्य। निण्यं।
वि। चरंति। आपः। दीर्घं। तमः। आ। अशयत्। इंद्रऽशत्रुः।।१०।। दासऽपत्नीः।
अहिऽगोपाः। अतिष्ठन्। निऽरुद्धाः। आपः। पणिनाऽइव। गावः। अपां। बिलं।

५

२४

अपि ऽहितं । यत् । आसीत् । वृत्रं । जघन्वान् । अप । तत् । व वार । अश्व्यः । वारः । अभवः । तत् ।
इंद्र । सृके । यत् । त्वा । प्रति ऽ अहन् । देवः । एकः । अजयः । गाः । अजयः । शूर । सोमं । अव ।
असृजः । सर्तवे । सप्त । सिंधून् । न । अस्मै । वि ऽ द्युत् । न । तन्यतुः । सिसेध । न । यां । मिहं । अकि
रत् । ह्रादुनिं । च । इंद्रः । च । यत् । युयुधाते इति । अहिः । च । उत । अपरीभ्यः । मघ ऽ वा । वि ।
जिग्ये । अहेः । यातारं । कं । अपश्यः । इंद्र । हृदि । यत् । ते । जघ्नुषः । भीः । अगच्छत् । न
व । च । यत् । नवतिं । च । स्रवंतीः । श्येनः । न । भीतः । अतरः । रजांसि । इंद्रः । यातः । अ
व ऽ सितस्य । राजा । शमस्य । च । शृंगिणः । वज्र ऽ बाहुः । सः । इत् । ऊं इति । राजा ।
क्षयति । चर्षणीनां । अरान् । न । नेमिः । परि । ता । बभूव ॥ ३ ॥ इति प्रथमाष्टके द्वितीयोध्यायः ॥

६१

२५॥

ॐ म॥ आ। इत। अयाम। उप। गव्यंतः। इंद्रं। अस्माकं। सु। प्रऽमतिं। ववृधाति। अनामृणः।
कुवित्। आत्। अस्य। रायः। गवां। केतं। परं। आऽवर्जते। नः। उप। इत्। अर्हं। घनऽदां। अ
प्रतिऽइतं। जुष्टौ। न। श्येनः। वसतिं। पताभि। इंद्रं। नमस्यन्। उपऽमेभिः। अर्कैः। यः। स्तो
तृऽभ्यः। हव्यः। अस्ति। यामन्। नि। सर्वऽसेनः। इषुऽधीन्। असक्त। सं। अर्यः। गाः। अज
ति। यस्य। वष्टि। चो ष्कूयमाणः। इंद्र। भूरि। वामं। मा। पणिः। भूः। अस्मत्। अधि। प्रऽ
वृद्ध। वधीः। हि। दस्युं। धनिनं। घनेन। एकः। चरन्। उपऽशाकेभिः। इंद्र। धनोः। अ
धि। विषुणक्। ते। वि। आयन्। अयज्वानः। सनकाः। प्रऽइतिं। ईयुः। परा। चित्।
शीर्षा। ववृजुः। ते। इंद्र। अयज्वानः। यज्वऽभिः। स्पर्धमानाः। प्र। यत्। दिवः। हरिऽवः।

॥२९॥

स्थातः । उग्र । निः । अव्रतान् । अधमः । रोदस्योः ॥ २ ॥ अयुयुत्सन् । अनवद्य
स्य । सेनां । अयातयंत । क्षितयः । नवऽग्वाः । वृषऽयुधः । न । वध्रयः । निःऽअष्टाः ।
प्रवत्ऽभिः । इंद्रात् । चितयंतः । आयन् । त्वं । एतान् । रुदतः । जक्षतः । च । अयो
धयः । रजसः । इंद्र । पारे । अव । अदहः । दिवः । आ । दस्युं । उच्चा । प्र । सुन्वतः । स्तु
वतः । शंसं । आवः । चक्राणासः । परिऽनहं । पृथिव्याः । हिरण्येन । मणिना । शुंभमानाः ।
न । हिन्वानासः । तितिरुः । ते । इंद्रं । परि । स्पशः । अदधात् । सूर्येण । परि । यत् ।
इंद्र । रोदसी इति । उभे इति । अबुभोजीः । महिना । विश्वतः । सीं । अमन्यमा
नान् । अभि । मन्यमानैः । निः । ब्रह्मऽभिः । अधमः । दस्युं । इंद्र । न । ये । दिवः ।

प्र०

१॥

पृथिव्याः। अंतं। आपुः। न। मायाभिः। धनऽदां। परिऽअभूवन्। युजं। वज्रं। वृषभः। चक्रे।
इंद्रः। निः। ज्योतिषा। तमसः। गाः। अधुक्षत्॥२॥ अनु। स्वधां। अक्षरन्। आपः। अस्य।
अवर्धत। मध्ये। आ। नाव्यानां। सध्रीचीनेन। मनसा। तं। इंद्रः। ओजिष्ठेन। हन्मना।
अहन्। अभि। द्यून्। नि। अविध्यत्। इलीबिशस्य। दृळ्हा। वि। शृंगिणं। अभि
नत्। शुष्णं। इंद्रः। यावत्। तरः। मघऽवन्। यावत्। ओजः। वज्रेण। शत्रुं। अवधीः।
पृतन्युं। अभि। सिध्मः। अजिगात्। अस्य। शत्रून्। वि। तिग्मेन। वृषभेण। पुरः। अभेत्।
सं। वज्रेण। असृजत्। वृत्रं। इंद्रः। प्र। स्वां। मतिं। अतिरत्। शाशदानः। आवः।
कुत्सं। इंद्र। यस्मिन्। चाकन्। प्र। आवः। युध्यंतं। वृषभं। दशऽद्युं। शफऽच्युतः।

रेणुः। नक्षत्। द्यां। उत। श्वैत्रेयः। नऽस त्द्याय। नखो। आवः। शमं। ऋषभं। तुग्र्या
सु। क्षेत्रऽजेषे। मघऽवन्। श्वि त्र्यं। गां। ज्योक्। चित्। अत्र। तु स्थिऽवांसं।
अकृन्। शत्रुऽयतां। अधरा। वेदना। अकः। इत्थ्यकः। ऊं। त्रिः। चित्। नः। अद्य
भवतं। नवेदसा। विऽभुः। वां। यामः। उत। रातिः। अश्विना। युवोः। हि। यंत्रं।
हिम्याऽइव। वाससः। अभिऽआयंसेन्या। भवतं। मनीषिऽभिः। त्रयः। पवयः।
मधुऽवाहने। रथे। सोमस्य। वेनां। अनु। विश्वे। इत्। विदुः। त्रयः। स्कंभासः।
स्कुभि तासः। आऽरभे। त्रिः। नक्तं। याथः। त्रिः। ऊं इति। अश्विना। दिवा। समाने। अहन्।
त्रिः। अवद्यऽगोहना। त्रिः। अद्य। यज्ञं। मधुना। मिमिक्षतं। त्रिः। वाजऽवतीः। इषः।

ऋ०प्र०

८।२१॥

अश्विना।युवं।दोषाः।अस्मभ्यं।उषसः।च।पिन्वतं।त्रिः।वर्त्तिः।यातं।त्रिः।अनुऽव्रते।
जने।त्रिः।सुप्रऽअव्ये।त्रेधाऽइव।शिक्षतं।त्रिः।नांद्यं।वहतं।अश्विना।युवं।त्रिः।पृ
क्षः।अस्मे इति।अक्षराऽइव।पिन्वतं।त्रिः।नः।रयिं।वहतं।अश्विना।युवं।
त्रिः।देवऽताता।त्रिः।उत।अवतं।धियः।त्रिः।सौभगऽत्वं।त्रिः।उत।श्रवांसि।
नः।त्रिऽस्थं।वां।सूरे।दुहिता।आ।रुहत्।रथं।त्रिः।नः।अश्विना।दिव्यानि।
भेषजा।त्रिः।पार्थिवानि।त्रिः।ऊं इति।दत्तं।अतऽभ्यः।ओमानं।शंऽयोः।म
मकाय।सूनवे।त्रिऽधातु।शर्म।वहतं।शुभः।पती इति॥४॥०॥यजत्रा।द्विऽ
दिवा।परि।त्रिऽधातु।पृथिवीं।अशायतं।ति स्रः।नासत्या।रथ्या।पराऽवतः।आत्माऽ

॥२॥

चक्रा।त्रिऽवृतः।रथस्य।क्व।त्रयः।वंधुरः।ये।सऽनीळाः।कदा।योगः।वाजिनः।
रासभस्य।येन।यज्ञं।नासत्या।उपऽयाथः।आ।नासत्या।गछतं।हूयते।ह
विः।मध्वः।पिबतं।मधुऽपेभिः।आसऽभिः।युवोः।हि।पूर्वं।सविता।उषसः।
रथं।ऋताय।चित्रं।घृतऽवंतं।इष्यति।आ।नासत्या।त्रिऽभिः।एकादशैः।
इह।देवेभिः।यातं।मधुऽपेयं।अश्विना।प्र।आयुः।तारिष्टं।निः।रपांसि।मृ
क्षतं।सेधतं।द्वेषः।भवतं।सचाऽभुवा।आ।नः।अश्विना।त्रिऽवृता।रथेन।
अर्वांचं।रयिं।वहतं।सुऽवीरं।शृण्वंता।वां।अवसे।जोहवीमि।वृधे।च।नः।
भवतं।वाजऽसातौ।॥५॥ह्वयामि।अग्निं।प्रथमं।स्वस्तये।ह्वयामि।मित्राव
रुणौ।इह।अवसे।ह्वयामि।रात्रीं।जगतः।निऽवेशनीं।ह्वयामि।देवं।सवि

नारं । कृतये । आ । कृष्णेन । रजसा । वर्तमानः । निऽवेशयन् । अमृतं । मर्त्यं । च । हि-
रण्ययेन । सविता । रथेन । आ । देवः । याति । भुवनानि । पश्यन् । याति । देवः ।
प्रऽवता । याति । उत्ऽवता । याति । शुभ्राभ्यां । यजतः । हरिऽभ्यां । आ । देवः । या-
ति । सविता । पराऽवतः । अप । विश्वा । दुःऽइता । बाधमानः । अभिऽवृतं । कृ-
शनैः । विश्वऽरूपं । हिरण्यऽशम्यं । यजतः । बृहंतं । आ । अस्थात् । रथं । सविता ।
चित्रऽभानुः । कृष्णा । रजांसि । तविषीं । दधानः । वि । जनान् । श्यावाः । शितिऽ-
पादः । अख्यन् । रथं । हिरण्यऽप्रउगं । वहंतः । शश्वत् । विशः । सवितुः । दै-
व्यस्य । उपऽस्थे । विश्वा । भुवनानि । तस्थुः । तिस्रः । द्यावः । सवितुः । द्वौ । उ-
पऽस्था । एका । यमस्य । भुवने । विराषाट् । आणिं । न । रथ्यं । अमृता । अ-

धि। तस्थुः। इह। ब्रवीतु। यः। ऊं इति। तत्। चिकेतत्॥ ६॥ वि। सुऽपर्णः। अंतरि

क्षाणि। अख्यत्। गभीरऽवेपाः। असुरः। सुऽनीथः। क्व। इदानीं। सूर्यः। कः। चिके

त। कतमां। द्यां। रश्मिः। अस्य। आ। ततान। अष्टौ। वि। अख्यत्। ककुभः। पृथि

व्याः। त्री। धन्व। योजना। सप्त। सिंधून्। हिरण्यऽअक्षः। सविता। देवः। आ। अ

गात्। दधत्। रत्ना। दाशुषे। वार्याणि। हिरण्यऽपाणिः। सविता। विऽचर्षणिः।

उभेइति। द्यावापृथिवीइति। अंतः। ईयते। अप। अमीवां। बाधते। वेति। सूर्यं।

अभि। कृष्णेन। रजसा। द्यां। ऋणोति। हिरण्यऽहस्तः। असुरः। सुऽनीथः। सुऽ

मृळीकः। स्वऽवान्। यातु। अर्वाङ्। अपऽसेधन्। रक्षसः। यातुऽधानान्। अ

स्थात्। देवः। प्रतिऽदोषं। गृणानः। ये। ते। पंथाः। सवितरिति। पूर्व्यासः। अरे

॥प०अ०॥
॥३०॥
ता॥

णवः । सुऽकृताः । अंतरिक्षे । तेभिः । नः । अद्य । पथिऽभिः । सुऽगेभिः । रक्ष । च । नः । अधि ।
च । ब्रूहि । देव ॥७॥ प्र । वः । यह्वं । पुरूणां । विशां । देवऽयतीनां । अग्निं । सुऽउक्तेभिः ।
वचःऽभिः । ईमहे । यं । सीं । इत् । अन्ये । ईळते । जनासः । अग्निं । दधिरे । सहःऽवृधं ।
हविष्मंतः । विधेम । ते । सः । त्वं । नः । अद्य । सुऽमनाः । इह । अविता । भव । वाजेषु । सं
त्य । प्र । त्वा । दूतं । वृणीमहे । होतारं । विश्वऽवेदसं । महः । ते । सतः । वि । चरंति । अर्चयः ।
दिवि । स्पृशंति । भानवः । देवासः । त्वा । वरुणः । मित्रः । अर्यमा । सं । दूतं । प्रत्नं । इं
धते । विश्वं । सः । अग्ने । जयति । त्वया । धनं । यः । ते । ददाश । मर्त्यः । मंद्रः । होता ।
गृहऽपतिः । अग्ने । दूतः । विशां । असि । त्वे इति । विश्वा । संऽगतानि । व्रता । ध्रु
वा । यानि । देवाः । अकृण्वत ॥८॥ त्वे इति । इत् । अग्ने । सुऽभगे । यवि

॥३०॥

ष्ठ्य । विश्वं । आऽहूयते । हविः । उत । अपरं । यक्षि । देवान् । सुऽवीर्या । तं । घ । ईं । इ-
त्था । नमस्विनः । उप । स्वऽराजं । आसते । होत्राभिः । अग्निं । मनुषः । सं । इंधते । ति-
तिर्वांसः । अति । स्रिधः । घ्नंतः । वृत्रं । अतरन् । रोदसी । अपः । उरु । क्षयाय । चक्रिरे । भु-
वत् । कण्वे । वृषा । द्युम्नी । आऽहुतः । क्रंदत् । अश्वः । गोऽइष्टिषु । सं । सीदस्व । म-
हान् । असि । शोचस्व । देवऽवीतमः । वि । धूमं । अग्ने । अरुषं । मियेध्य । सृज ।
प्रऽशस्त । दर्शतं । यं । त्वा । देवासः । मनवे । दधुः । इह । यजिष्ठं । हव्यऽवाहन । यं ।
कण्वः । मेध्यऽतिथिः । धनऽस्पृतं । यं । वृषा । यं । उपऽस्तुतः ॥ ९ ॥ यं । अग्निं ।
मेध्यऽअतिथिः । कण्वः । ईधे । ऋतात् । अधि । तस्य । प्र । इषः । दीदियुः । तं । इ-
माः । ऋचः । तं । अग्निं । वर्धयामसि । रायः । पूर्धि । स्वधाऽवः । अस्ति । हि । ते ।

इ नि ३

प० म०
३१

अग्ने। देवेषु। आप्यं। त्वं। वाजस्य। श्रुतस्य। राजसि। सः। नः। मृळ। महान्। असि॥ ऊर्ध्वः। ऊं इति। सु। नः। ऊतये। तिष्ठ। देवः। न। सविता। ऊर्ध्वः। वाजस्य। सनिता। यत्। अंजिऽभिः। वाघत्ऽभिः। विऽह्वयामहे। ऊर्ध्वः। नः। पाहि। अंहसः। नि। केतुना। विश्वं। सं। अत्रिणं। दह। कृधि। नः। ऊर्ध्वान्। चरथाय। जीवसे। विदाः। देवेषु। नः। दुवः। पाहि। नः। अग्ने। रक्षसः। पाहि। धूर्तेः। अराव्णः। पाहि। रिषतः। उत। वा। जिघांसतः। बृहद्भानो इति बृहत्ऽभानो। यविष्ठ्य। ॥१०॥ घनाऽइव। विष्वक्। वि। जहि। अराव्णः। तपुःऽजंभ। यः। अस्मऽध्रुक्। यः। मर्त्यः। शिशीते। अति। अक्तुऽभिः। मा। नः। सः। रिपुः। ईशत। अग्निः। वव्ने। सुऽवीर्यं। अग्निः। कण्वाय। सौभगं। अग्निः। प्र। आवत्। मित्रा।

३१

उत। मेध्यऽअतिथिं। अग्निः। सा नो। उपऽस्तुतं। अग्निना। तुर्वशं। यदुं। पराऽवतः। उग्रऽ
देवं। हवामहे। अग्निः। नयत्। नवऽवास्त्वं। बृहत्ऽरथं। तुर्वीतिं। दस्यवे। सहः। नि। त्वां।
अग्ने। मनुः। दधे। ज्योतिः। जनाय। शश्वते। दीदेथ। कण्वे। ऋतऽजातः। उक्षितः। यं।
नमस्यंति। कृष्टयः। त्वेषासः। अग्नेः। अमऽवंतः। अर्चयः। भीमासः। न। प्रतिऽइतये।
रक्षस्विनः। सदं। इत्। यातुऽमावतः। ०।।३१।। क्रीळं। वः। शर्द्धः। मारुतं। अनर्वाणं।
रथेऽशुभं। कण्वाः। अभि। प्र। गायत। ये। पृषतीभिः। ऋष्टिऽभिः। साकं। वाशीभिः।
अंजिऽभिः। अजायंत। स्वऽभानवः। इहऽइव। शृण्वे। एषां। कशाः। हस्तेषु। यत्।
वदान्। नि। यामन्। चित्रं। ऋंजते। प्र। वः। शर्धाय। घृष्वये। त्वेषऽद्युम्नाय। शुष्मिणे।
देवत्तं। ब्रह्म। गायत। प्र। शंस। गोषु। अघ्न्यं। क्रीळं। यत्। शर्धः। मारुतं। जंभे।
रसस्य। ववृधे। ।।३२।। कः। वः। वर्षिष्ठः। आ। नरः। दिवः। च। ग्मः। च। धूतयः। य

पु॰ प॰
३२

नु । सीं । अंतं । न । धूनुथ । नि । वः । यामाय । मानुषः । दधे । उग्राय । मन्यवे । जिहीत । पर्व
तः । गिरिः । येषां । अज्मेषु । पृथिवी । जुजुर्वान्ऽइव । विश्पतिः । भिया । यामेषु । रेज
ते । स्थिरं । हि । जानं । एषां । वयः । मातुः । निःऽएतवे । यत् । सीं । अनु । द्विता । शवः ।
उत् । ऊं इति । स्यः । सूनवः । गिरः । काष्ठाः । अज्मेषु । अत्नत । वाश्राः । अभिऽज्ञु
यातवे ॥ १२ ॥ त्यं । चित् । घ । दीर्घं । पृथुं । मिहः । नपातं । अमृध्रं । प्र । च्यवयंति ।
यामऽभिः । मरुतः । यत् । ह । वः । बलं । जनान् । अचुच्यवीतन । गिरीन् । अचुच्य
वीतन । यत् । ह । यांति । मरुतः । सं । ह । ब्रुवते । अध्वन् । आ । शृणोति । कः । चित् ।
एषां । यत् । ह । यांति । मरुतः । सं । ह । ब्रुवते । अध्वन् । आ । शृणोति । कः । चित् ।
[illegible] प्र । यात । शीभं । आशुऽभिः । संति । कण्वेषु । वः । दुवः । तत्रो इति । सु । मादय
ध्वै । अस्ति । हि । स्म । मदाय । वः । स्मसि । स्म । वयं । एषां । विश्वं । चित् । आयुः ।

३२

जीवसे ॥ १४ ॥ कत् । ह । नूनं । कधऽप्रियः । पिता । पुत्रं । न । हस्तयोः । दधिध्वे । वृक्तऽ
बर्हिषः ॥ क्व । नूनं । कत् । वः । अर्थं । गंत । दिवः । न । पृथिव्याः । क्व । वः । गावः । न । र
ण्यंति ॥ क्व । वः । सुम्ना । नव्यांसि । मरुतः । क्व । सुविता । क्वो३ इति । विश्वानि । सौ
भगा ॥ यत् । यूयं । पृश्निऽमातरः । मर्तासः । स्यातन । स्तोता । वः । अमृतः । स्यात् ।
मा । वः । मृगः । ने । यवसे । जरिता । भूत् । अजोष्यः । पथा । यमस्य । गात् । उप ॥ १५ ॥
मो इति । सु । नः । पराऽपरा । निःऽऋतिः । दुःऽहना । वधीत् । पदीष्ट । तृष्णया । सह ॥ स
त्यं । त्वेषाः । अमऽवंतः । धन्वन् । चित् । आ । रुद्रियासः । मिहं । कृण्वंति । अवातां ॥
वाश्राऽइव । विऽद्युत् । मिमाति । वत्सं । न । माता । सिसक्ति । यत् । एषां । वृष्टिः ।
असर्जि ॥ दिवा । चित् । तमः । कृण्वंति । पर्जन्येन । उदऽवाहेन । यत् । पृथिवीं ।
विऽउंदंति ॥ अध । स्वनात् । मरुतां । विश्वं । आ । सद्म । पार्थिवं ॥ अरेजंत । प्र । मा

प० अ०
३३ पा

नुषाः ॥१०॥ मरुतः । वीळुपाणिऽभिः । चित्राः । रोधस्वतीः । अनु । यात । ईं ।
अखिद्रयामऽभिः । स्थिराः । वः । सन्तु । नेमयः । रथाः । अश्वासः । एषां । सुऽसंस्कृताः ।
अभीशवः । अच्छ । वद । तना । गिरा । जरायै । ब्रह्मणः । पतिं । अग्निं । मित्रं । न । द
र्शतं । मिमीहि । श्लोकं । आस्ये । पर्जन्यःऽइव । ततनः । गाय । गायत्रं । उक्थ्यं । वन्द
स्व । मारुतं । गणं । त्वेषं । पनस्युं । अर्किणं । अस्मेइति । वृद्धाः । असन् । इह ॥१५॥
प्र । यत् । इत्था । पराऽवतः । शोचिः । न । मानं । अस्यथ । कस्य । क्रत्वा । मरुतः । क
स्य । वर्पसा । कं । याथ । कं । ह । धूतयः । स्थिरा । वः । सन्तु । आयुधा । पराऽनुदे ।
वीळु । उत । प्रतिऽस्कभे । युष्माकं । अस्तु । तविषी । पनीयसी । मा । मर्त्यस्य । मा
यिनः । परा । ह । यत् । स्थिरं । हथ । नरः । वर्तयथ । गुरु । वि । याथन । वनिनः ।
पृथिव्याः । वि । आशाः । पर्वतानां । नहि । वः । शत्रुः । विविदे । अधि । द्यवि । न ।

३३

भूम्यां । रिशादसः । तना । युजा । रुद्रासः । नु । चित् । आऽधृषे । प्र । वेपयंति । पर्वतान् ।
वि । विंचंति । वनस्पतीन् । प्रो इति । आरत । मरुतः । दुर्मदाःऽइव । देवासः । सर्वया । वि
शा ॥ १८ ॥ उपो इति । रथेषु । पृषतीः । अयुग्ध्वं । प्रष्टिः । वहति । रोहितः । आ । वः ।
यामाय । पृथिवी । चित् । अश्रोत् । अबीभयंत । मानुषाः । आ । वः । म
क्षु । तनाय । कं । रुद्राः । अवः । वृणीमहे । गंत । नूनं । नः । अवसा । यथा । पुरा । इत्था । क
ण्वाय । बिभ्युषे । युष्माऽइषितः । मरुतः । मर्त्यऽइषितः । आ । यः । नः । अभ्वः । ई
षते । वि । तं । युयोत । शवसा । वि । ओजसा । वि । युष्माकाभिः । ऊतिऽभिः । असामि ।
हि । प्रऽयज्यवः । कण्वं । दद । प्रऽचेतसः । असामिऽभिः । मरुतः । आ । नः । ऊतिऽभिः ।
गंत । वृष्टिं । न । विऽद्युतः । असामि । ओजः । बिभृथ । सुऽदानवः । असामि । धूत

यः। त्रा। वः। ऋषिऽद्विषे। मरुतः। परिऽमन्यवे। इषुं। न। सृजत। द्विषं॥ ३९॥ उत्।
तिष्ठ। ब्रह्मणः। पते। देवऽयंतः। त्वा। ईमहे। उप। प्र। यंतु। मरुतः। सुऽदानवः। इंद्र।
प्राशूः। भव। सचा॥ त्वां। इत्। हि। सहसः। पुत्र। मर्त्यः। उपऽब्रूते। धने। हिते। सुऽ
वीर्यं। मरुतः। आ। सुऽअश्व्यं। दधीत। यः। वः। आऽचके॥ प्र। एतु। ब्रह्मणः। पतिः।
प्र। देवी। एतु। सूनृता। अच्छ। वीरं। नर्यं। पंक्तिऽराधसं। देवाः। यज्ञं। नयंतु। नः॥
यः। वाघते। ददाति। सूनरं। वसु। सः। धत्ते। अक्षिति। श्रवः। तस्मै। इळां। सुऽवी
रां। आ। यजामहे। सुऽप्रतूर्तिं। अनेहसं॥ प्र। नूनं। ब्रह्मणः। पतिः। मंत्रं। वदति।
उक्थ्यं। यस्मिन्। इंद्रः। वरुणः। मित्रः। अर्यमा। देवाः। ओकांसि। चक्रिरे॥ २०॥
तं। इत्। वोचेम। विदथेषु। शंऽभुवं। मंत्रं। देवाः। अनेहसं। इमां। च। वाचं। प्रतिऽ

हर्यऽश्वा । नरः । विश्वा । इत् । वामा । वः । अश्वऽवत् । कः । देवऽयंतं । अश्वऽवत् । जनं । कः । वृक्तऽ
बर्हिषं । प्रऽप्र । दाश्वान् । पस्त्याभिः । अस्थित । अंतःऽवावत् । क्षयं । दधे । उप । क्षत्रं । पृं
चीत । हंति । राजऽभिः । भये । चित् । सुऽक्षितिं । दधे । न । अस्य । वर्ता । न । तरुता । महाऽ
धने । न । अर्भे । अस्ति । वज्रिणः ॥ २३ ॥ यं । रक्षंति । प्रऽचेतसः । ० नु । चित् । सः । द
भ्यते । जनः । यं । बाहुताऽइव । पिप्रति । पांति । मर्त्यं । रिषः । अरिष्टः । सर्वः । एधते । वि ।
दुःऽगा । वि । द्विषः । पुरः । घ्नंति । राजानः । एषां । नयंति । दुःऽइता । तिरः । सुऽगः । पंथाः ।
अनृक्षरः । आदित्यासः । ऋतं । यते । न । अत्र । अवऽखादः । अस्ति । वः । यं । यज्ञं । अ
नयथ । नरः । आदित्याः । ऋजुना । पथा । प्र । वः । सः । धीतये । नशत् ॥ २२ ॥ सः ।
रत्नं । मर्त्यः । वसु । विश्वं । तोकं । उत । त्मना । अच्छ । गच्छति । अस्तृतः । कथा । राधाम ।

सखायः। स्तोमं। मित्रस्य। अर्यम्णः। महि। प्सरः। वरुणस्य। मा। वः। घ्नंतं। मा। श-
पंतं। प्रति। वोचे। देवऽयंतं। सुम्नैः। इत्। वः। आ। विवासे। चतुरः। चित्। ददमाना-
त्। बिभीयात्। आ। निऽधातोः। न। दुःऽउक्ताय। स्पृहयेत्॥२३॥ सं। पूषन्। अ-
ध्वनः। तिर। वि। अंहः। विऽमुचः। नपात्। सक्ष्व। देव। प्र। नः। पुरः। यः। नः। पूषन्। अघः।
वृकः। दुःऽशेवः। आऽदिदेशति। अप। स्म। तं। पथः। जहि। अप। त्यं। परिऽ-
पंथिनं। मुषीवाणं। हुरःऽचितं। दूरं। अधि। स्रुतेः। अज। त्वं। तस्य। द्वयावि-
नः। अघऽशंसस्य। कस्य। चित्। पदा। अभि। तिष्ठ। तपुषिं। आ। तत्। ते। दस्र।
मंतुऽमः। पूषन्। अवः। वृणीमहे। येन। पितॄन्। अचोदयः॥२४॥ अध। नः।

विश्वऽसौभग। हिरण्यवाशीमत्ऽतम। धनानि। सुऽसना। कृधि। अति।

नः । सश्चतः । नय । सुऽगा । नः । सुऽपथा । कृणु । पूषन् । इह । क्रतुं । विदः । अभि । सुऽ
यवसं । नय । न । नवऽज्वारः । अध्वने । ०शग्धि । पूर्धि । प्र । यंसि । च । शिशीहि । प्रासि ।
उदरं । ०न । पूषणं । मेथामसि । सुऽउक्तैः । अभि । गृणीमसि । वसूनि । दस्मं । ईम
हे ॥ २५ ॥ कत् । रुद्राय । प्रऽचेतसे । मीळ्हुःऽतमाय । तव्यसे । वोचेम । शंऽतमं । हृदे ।
यथा । नः । अदितिः । करत् । पश्वे । नृऽभ्यः । यथा । गवे । यथा । तोकाय । रुद्रियं । य
था । नः । मित्रः । वरुणः । यथा । रुद्रः । चिकेतति । यथा । विश्वे । सऽजोषसः । गाथऽ
पतिं । मेधऽपतिं । रुद्रं । जलाषऽभेषजं । तत् । शंऽयोः । सुम्नं । ईमहे । यः । शुक्रःऽ
इव । सूर्यः । हिरण्यंऽइव । रोचते । श्रेष्ठः । देवानां । वसुः ॥ २६ ॥ शं । नः । करति । अ
र्वते । सुऽगं । मेषाय । मेष्ये । नृऽभ्यः । नारिऽभ्यः । गवे । अस्मे इति । सोम । श्रियं ।

अधि। नि। धेहि। शतस्य। नृणां। महि। श्रवः। तुविऽनृम्णं। मा। नः। सोमऽपरिबा
धः। मा। अरातयः। जुहुरंत। आ। नः। इंदो। वाजे। भज। याः। ते। प्रऽजाः। अमृतस्य।
परस्मिन्। धामन्। ऋतस्य। मूर्धा। नाभा। सोम। वेनः। आऽभूषंतीः। सोम। वेदः।
॥ २७ ॥ अग्ने। विवस्वत्। उषसः। चित्रं। राधः। अमर्त्य। आ। दाशुषे। जातऽवेदः। व
ह। त्वं। अद्य। देवान्। उषःऽबुधः। जुष्टः। हि। दूतः। असि। हव्यऽवाहनः। अग्ने।
रथीः। अध्वराणां। सऽजूः। अश्विऽभ्यां। उषसा। सुऽवीर्यं। अस्मे इति। धेहि।
श्रवः। बृहत्। अद्य। दूतं। वृणीमहे। वसुं। अग्निं। पुरुऽप्रियं। धूमऽकेतुं। भाःऽ
ऋजीकं। विऽउष्टिषु। यज्ञानां। अध्वरऽश्रियं। श्रेष्ठं। यविष्ठं। अतिथिं। सुऽआ
हुतं। जुष्टं। जनाय। दाशुषे। देवान्। अच्छ। यातवे। जातऽवेदसं। अग्निं। ईळे। विऽ

उष्टिषु । स्तविष्यामि । त्वां । अहं । विश्वस्य । अमृत । भोजन । अग्ने । त्रातारं । अमृतं । मि
येध्य । यजिष्ठं । हव्यऽवाहन ॥ २८ ॥ सुऽशंसः । बोधि । गृणते । यविष्ठ्य । मधुऽजि
ह्वः । सुऽआहुतः । प्रस्कण्वस्य । प्रऽतिरन् । आयुः । जीवसे । नमस्य । दैव्यं । जनं । हो
तारं । विश्वऽवेदसं । सं । हि । त्वा । विशः । इंधते । सः । आ । वह । पुरुऽहूत । प्रऽचेतसः ।
अग्ने । देवान् । इह । द्रवत् । सवितारं । उषसं । अश्विना । भगं । अग्निं । विऽउष्टिषु ।
क्षपः । कण्वासः । त्वा । सुतऽसोमासः । इंधते । हव्यऽवाहं । सुऽअध्वर । पतिः । हि । अध्वराणां ।
अग्ने । दूतः । विशां । असि । उषःऽबुधः । आ । वह । सोमऽपीतये । देवान् । अद्य । स्वःऽ
दृशः । अग्ने । पूर्वाः । अनु । उषसः । विभावसो इति विभाऽवसो । ~~देवान् । अद्य ।~~ दीदे
थ । विश्वऽदर्शतः । असि । ग्रामेषु । अविता । पुरःऽहितः । असि । यज्ञेषु । मानुषः ॥ २९ ॥

नि। त्वा। यज्ञस्य। साधनं। अग्ने। होतारं। ऋत्विजं। मनुष्वत्। देव। धीमहि। प्रऽचेतसं। जी
रं। दूतं। अमर्त्यं। यत्। देवानां। मित्रऽमहः। पुरःऽहितः। यत्। अंतरः। यासि। दूत्यं। सिंधोःऽ
इव। प्रऽस्वनितासः। ऊर्मयः। अग्नेः। भ्राजंते। अर्चयः। श्रुधि। श्रुत्ऽकर्ण। वह्निऽभिः। देवैः।
अग्ने। सयावऽभिः। आ। सीदंतु। बर्हिषि। मित्रः। अर्यमा। प्रातःऽयावानः। अध्वरं। शृण्वं
तु। स्तोमं। मरुतः। सुऽदानवः। अग्निऽजिह्वाः। ऋतऽवृधः। पिबतु। सोमं। वरुणः। धृ
तऽव्रतः। अश्विऽभ्यां। उषसा। सऽजूः॥३०॥ त्वां। अग्ने। वसून्। इह। रुद्रान्। आदित्या
न्। उत। यज। सुऽअध्वरं। जनं। मनुऽजातं। घृतऽप्रुषं। श्रुष्टीऽवानः। हि। दाशुषे।
देवाः। अग्ने। विऽचेतसः। तान्। रोहित्ऽअश्व। गिर्वणः। त्रयःऽत्रिंशतं। आ। वह।
प्रियमेधऽवत्। अत्रिऽवत्। जातऽवेदः। विरूपऽवत्। अंगिरस्वत्। महिऽव्रत। प्र

स्कण्वस्य। श्रुधि। हवं। महिऽकेरवः। ऊतये। प्रियऽमेधाः। अहूषत। राजंतं। अध्वरा
णां। अग्निं। शुक्रेण। शोचिषा। घृतऽआहवन। संत्य। इमाः। ऊं इति। सु। श्रुधि। गि
रः। याभिः। कण्वस्य। सूनवः। हवंते। अवसे। त्वा ॥ ३१ ॥ त्वां। चित्रश्रवःऽतम। हवं
ते। विक्षु। जंतवः। शोचिःऽकेशं। पुरुऽप्रिय। अग्ने। हव्याय। वोळ्हवे। नि। त्वा। होता
रं। ऋत्विजं। दधिरे। वसुवित्ऽतमं। श्रुत्ऽकर्णं। सप्रथःऽतमं। विप्राः। अग्ने। दिवि
ष्टिषु। आ। त्वा। विप्राः। अचुच्यवुः। सुतऽसोमाः। अभि। प्रयः। बृहत्। भाः। बिभ्र
तः। हविः। अग्ने। मर्ताय। दाशुषे। प्रातःऽयाव्नः। सहःऽकृत। सोमऽपेयाय। सं
त्य। इह। अद्य। दैव्यं। जनं। बर्हिः। आ। सादय। वसो इति। [illegible]। अर्वांचं।
दैव्यं। जनं। अग्ने। यक्ष्व। सहूतिऽभिः। अयं। सोमः। सुऽदानवः। तं। पात। ति

प०अ०
३८

रःऽस्य हव्यं ॥ ३२ ॥ एषो इति । उषाः । अपूर्व्या । वि । उच्छति । प्रिया । दिवः । स्तुषे । वां ।
अश्विना । बृहत् । या । दस्रा । सिंधुऽमातरा । मनोतरा । रयीणां । धिया । देवा । वसुऽ
विदा । वच्यंते । वां । ककुहासः । जूर्णायां । अधि । विष्टपि । यत् । वां । रथः । विऽ
भिः । पतात् । हविषा । जारः । अपां । पिपर्ति । पपुरिः । नरा । पिता । कुटस्य । चर्षणिः ।
आऽदारः । वां । मतीनां । नासत्या । मतऽवचसा । पातं । सोमस्य । धृष्णुऽया ॥ ३३ ॥
या । नः । पीपरत् । अश्विना । ज्योतिष्मती । तमः । तिरः । तां । अस्मे इति । रासाथां ।
इषं । आ । नः । नावा । मतीनां । यातं । पाराय । गंतवे । युंजाथां । अश्विना । रथं । अ
रित्रं । वां । दिवः । पृथु । तीर्थे । सिंधूनां । रथः । धिया । युयुज्रे । इंदवः । दिवः । कण्वा
सः । इंदवः । वसु । सिंधूनां । पदे । स्वं । वव्रिं । कुह । धित्सथः । अभूत् । ऊं इति । भाः ।

३८

ऊं इति । अंशवे । हिरण्यं । प्रति । सूर्यः । वि । अख्यत् । जिह्वया । असितः ॥ ३४ ॥
अभूत् । ऊं इति । पारं । एतवे । पंथाः । ऋतस्य । साधुऽया । अदर्शि । वि । स्रुतिः ।
दिवः । तत्ऽतत् । इत् । अश्विनोः । अवः । जरिता । प्रति । भूषति । मदे । सोमस्य ।
पिप्रतोः । ववसाना । विवस्वति । सोमस्य । पीत्या । गिरा । मनुष्वत् । शंभू इति शंऽ
भू । आ । गतं । युवोः । उषाः । अनु । श्रियं । परिऽज्मनोः । उपऽआचरत् । ऋता ।
वनथः । अक्तुऽभिः । उभा । पिबतं । अश्विना । उभा । नः । शर्म । यच्छतं । अविद्रि
याभिः । ऊतिऽभिः ॥ ६ । ३५ ॥ इति प्रथमाष्टके तृतीयोऽध्यायः ॥ ॐ ॥
॥ अयं । वां । मधुमत्ऽतमः । सुतः । सोमः । ऋतऽवृधा । तं । अश्विना । पिबतं ।
तिरःऽअह्न्यं । धत्तं । रत्नानि । दाशुषे । त्रिऽवंधुरेण । त्रिऽवृता । सुऽपेशसा ।

प० म०
३९

रथेन। आ। यातं। अश्विना। कण्वासः। वां। ब्रह्म। कृण्वंति। अध्वरे। तेषां। सु।
शृणुतं। हवं। अश्विना। मधुमत्ऽतमं। पातं। सोमं। ऋतऽवृधा। अथ। अद्य।
दस्रा। वसु। बिभ्रता। रथे। दाश्वांसं। उप। गच्छतं। त्रिऽसधस्थे। बर्हिषि। विश्वऽ
वेदसा। मध्वा। यज्ञं। मिमिक्षतं। कण्वासः। वां। सुतऽसोमाः। अभिऽद्यवः। युवां।
हवंते। अश्विना। याभिः। कण्वं। अभिष्टिऽभिः। प्र। आवतं। युवं। अश्विना। ता
भिः। सु। अस्मान्। अवतं। शुभः। पती इति। ० ॥ ३॥ सुऽदासे। [illegible] पृक्षः। वहतं।
अश्विना। रयिं। समुद्रात्। उत। वा। दिवः। परि। अस्मे इति। धत्तं। पुरुऽस्पृहं। य
त्। नासत्या। पराऽवति। यत्। वा। स्थः। अधि। तुर्वशे। अतः। रथेन। सुऽवृता।
नः। आ। गतं। साकं। सूर्यस्य। रश्मिऽभिः। अर्वाचा। वां। सप्तयः। अध्वरऽश्रियः।

३९

वहंतु। सवना। इत्। उप। इषं। पृंचंता। सुऽकृते। सुऽकृते। सुऽदानवे। आ। बर्हिः। सीद
तं। नरा। तेन। नासत्या। आ। गतं। रथेन। सूर्यऽत्वचा। येन। शश्वत्। ऊहथुः। दाशुषे। व
सु। मध्वः। सोमस्य। पीतये। उक्थेभिः। अर्वाक्। अवसे। पुरुवसू इति पुरुऽवसू। अ
र्कैः। च। नि। ह्वयामहे। शश्वत्। कण्वानां। सदसि। प्रिये। हि। कं। सोमं। पपथुः। अ
श्विना॥ ॥२॥ सह। वामेन। नः। उषः। वि। उच्छ। दुहितः। दिवः। सह। द्युम्नेन। बृहता।
विभाऽवरि। राया। देवि। दास्वती। अश्वऽवतीः। गोऽमतीः। विश्वऽसुविदः। भूरि। च्य
वंत। वस्तवे। उत्। ईरय। प्रति। मा। सूनृताः। उषः। चोद। राधः। मघोनां। उवास।
उषाः। उच्छात्। नु। च। नु। देवी। जीरा। रथानां। ये। अस्याः। आऽचरणेषु। दध्रिरे। समु
द्रे। न। श्रवस्यवः। उषः। ये। ते। प्र। यामेषु। युंजते। मनः। दानाय। सूरयः। अत्र।

प० अ०
४०

अह । नून् । कण्वः । एषां । कण्वऽतमः । नाम । गृणाति । नृणां ॥ आ । घ । योषाऽइव । सून
री । उषाः । याति । प्रऽभुंजती । जरयंती । वृजनं । पत्ऽवत् । ईयते । उत् । पातयति । प
क्षिणः ॥ ३ ॥ वि । या । सृजति । समनं । वि । अर्थिनः । पदं । न । वेति । ओदती । वयः ।
नकिः । ते । पप्तिऽवांसः । आसते । विऽउष्टौ । वाजिनीऽवति ॥ एषा । अयुक्त । पराऽवतः ।
सूर्यस्य । उत्ऽअयनात् । अधि ॥ शतं । रथेभिः । सुऽभगा । उषाः । इयं । वि । याति ।
अभि । मानुषान् ॥ विश्वं । अस्याः । ननाम । चक्षसे । जगत् । ज्योतिः । कृणोति । सू
नरी ॥ अप । द्वेषः । मघोनी । दुहिता । दिवः । उषाः । उच्छत् । अप । स्रिधः ॥ उषः ।
आ । भाहि । भानुना । चंद्रेण । दुहितः । दिवः ॥ आऽवहंती । भूरि । अस्मभ्यं । सौ
भगं । विऽउछंती । दिविष्टिषु ॥ विश्वस्य । हि । प्राणनं । जीवनं । त्वे इति । वि । यत्

४०

त।उच्छसि।सूनरि।सा।नः।रथेन।बृहता।विभाऽवरि।श्रुधि।चित्रऽमघे।हवं।
॥४॥उषः।वाजं।हि।वंस्व।यः।चित्रः।मानुषे।जने।तेन।आ।वह।सुऽकृतः।अध्व
रान्।उप।ये।त्वा।गृणंति।वह्नयः।विश्वान्।देवान्।आ।वह।सोमऽपीतये।अं
तरिक्षात्।उषः।त्वं।सा।अस्मासु।धाः।गोऽमत्।अश्वऽवत्।उक्थ्यं।उषः।वाजं।
सुऽवीर्यं।यस्याः।रुशंतः।अर्चयः।प्रति।भद्राः।अदृक्षत।सा।नः।रयिं।विश्वऽ
वारं।सुऽपेशसं।उषाः।ददातु।सुग्म्यं।ये।चित्।हि।त्वां।ऋषयः।पूर्वे।ऊ
तये।जुहूरे।अवसे।महि।सा।नः।स्तोमान्।अभि।गृणीहि।राधसा।उषः।
शुक्रेण।शोचिषा।उषः।यत्।अद्य।भानुना।वि।द्वारौ।ऋणवः।दिवः।प्र।
नः।यच्छतात्।अवृकं।पृथु।छर्दिः।प्र।देवि।गोऽमतीः।इषः।सं।नः।राया।बृ

प० प्र०
॥४१॥

हता। विश्वऽपेशसा। मिमिक्ष्व। सं। इळाभिः। आ। सं। द्युम्नेन। विश्वऽतुरा। उषः। महि।
सं। वाजैः। वाजिनीऽवति॥ ५ ॥ उषः। भद्रेभिः। आ। गहि। दिवः। चित्। रोचनात्। अ
धि। वहंतु। अरुणऽप्सवः। उप। त्वा। सोमिनः। गृहं। सुऽपेशसं। सुऽखं। रथं। यं। अधिऽ
अस्थाः। उषः। त्वं। तेन। सुऽश्रवसं। जनं। प्र। अव। अद्य। दुहितः। दिवः। वयः। चित्।
त
ते। पतत्रिणः। द्विऽपत्। चतुःऽपत्। अर्जुनि। उषः। प्र। आरन्। ऋतून्। अनु। दिवः। अं
तेभ्यः। परि। विऽउच्छंती। हि। रश्मिऽभिः। विश्वं। आऽभासि। रोचनं। तां। त्वां। उषः। वसुऽ
यवः। गीःऽभिः। कण्वाः। अहूषत॥ ६ ॥ उत्। ऊं इति। त्यं। जातऽवेदसं। देवं। वहंति। के
तवः। दृशे। विश्वाय। सूर्यं। अप। त्ये। तायवः। यथा। नक्षत्रा। यंति। अक्तुऽभिः। सूरा
य। विश्वऽचक्षसे। अदृश्रं। अस्य। केतवः। वि। रश्मयः। जनान्। अनु। भ्राजंतः। अग्

॥४१॥

यः। यथा। तरणिः। विश्वऽदर्शतः। ज्योतिःऽकृत्। असि। सूर्य। विश्वं। आ। भासि। रो
चनं। प्रत्यङ्। देवानां। विशः। प्रत्यङ्। उत्। एषि। मानुषान्। प्रत्यङ्। विश्वं। स्वः।
दृशे॥ ७॥ येन। पावक। चक्षसा। भुरण्यन्तं। जनान्। अनु। त्वं। वरुण। पश्य
सि॥ वि। द्यां। एषि। रजः। पृथु। अहा। मिमानः। अक्तुऽभिः। पश्यन्। जन्मानि।
सूर्य॥ सप्त। त्वा। हरितः। रथे। वहन्ति। देव। सूर्य। शोचिःऽकेशं। विऽचक्षण॥
अयुक्त। सप्त। शुन्ध्युवः। सूरः। रथस्य। नप्त्यः। नाभिः। याति। स्वयुक्तिऽभिः॥ उ
त्। वयं। तमसः। परि। ज्योतिः। पश्यन्तः। उत्ऽतरं। देवं। देवऽत्रा। सूर्यं। अग
न्म। ज्योतिः। उत्ऽतमं॥ उत्ऽयन्। अद्य। मित्रऽमहः। आऽरोहन्। उत्ऽतरां।
दिवं। हृत्ऽरोगं। मम। सूर्य। हरिमाणं। च। नाशय॥ शुकेषु। मे। हरिमा

वां । रोपणाकासु । दध्मसि । अथो इति । हारिद्रवेषु । मे । हरिमाणं । नि । दध्मसि ।
उत् । अगात् । अयं । आदित्यः । विश्वेन । सहसा । सह । द्विषंतं । मह्यं । रंधयन् ।
मो इति । अहं । द्विषते । रधं ।। ८ ।। अभि । त्यं । मेषं । पुरुऽहूतं । ऋग्मियं । इं
द्रं । गीःऽभिः । मदत । वस्वः । अर्णवं । यस्य । द्यावः । न । विऽचरंति । मानुषा ।
भुजे । मंहिष्ठं । अभि । विप्रं । अर्चत । अभि । ईं । अवन्वन् । सुऽअभिष्टिं । ऊ
तयः । अंतरिक्षऽप्रां । तविषीभिः । आऽवृतं । इंद्रं । दक्षासः । ऋभवः । मदऽच्यु
तं । शतऽक्रतुं । जवनी । सूनृता । आ । अरुहत् । त्वं । गोत्रं । अंगिरःऽभ्यः । अ
वृणोः । अप । उत । अत्रये । शतऽदुरेषु । गातुऽवित् । ससेन । चित् । विऽमदाय । अ
वहः । वसु । आजौ । अद्रिं । ववसानस्य । नर्तयन् । त्वं । अपां । अपिऽधाना । अवृ

णोः। अप। अधारयः। पर्वते। दानुऽमत्। वसु। वृत्रं। यत्। इंद्र। शवसा। अव
धीः। अहिं। आत्। इत्। सूर्यं। दिवि। आ। अरोहयः। दृशे। त्वं। मायाभिः। अप। मायि
नः। अधमः। स्वधाभिः। ये। अधि। शुप्तौ। अजुह्वत। त्वं। पिप्रोः। नृऽमनः। प्र। अरुजः।
पुरः। प्र। ऋजिश्वानं। दस्युऽहत्येषु। आविथ। ॥५॥ त्वं। कुत्सं। शुष्णऽहत्येषु। आ
विथ। अरंधयः। अतिथिऽग्वाय। शंबरं। महांतं। चित्। अर्बुदं। नि। क्रमीः। पदा।
सनात्। एव। दस्युऽहत्याय। जज्ञिषे। त्वे इति। विश्वा। तविषी। सध्र्यक्। हिता। तव।
राधः। सोमऽपीथाय। हर्षते। तव। वज्रः। चिकिते। बाह्वोः। हितः। वृश्च। शत्रोः।
अव। विश्वानि। वृष्ण्या। वि। जानीहि। आर्यान्। ये। च। दस्यवः। बर्हिष्मते। रंध
य। शासत्। अव्रतान्। शाकी। भव। यजमानस्य। चोदिता। विश्वा। इत्। ता। ते।

पु० म०
४३

सधऽमादेषु । चाकन ॥ अनुऽव्रताय । रंधयन् । अपऽव्रतान् । आऽभूभिः । इंद्रः । श्नथय
न् । अनाभुवः ॥ वृद्धस्य । चित् । वर्धतः । द्यां । इनक्षतः । स्तवानः । वम्रः । वि । ज
घान । संऽदिहः ॥ तक्षत् । यत् । ते । उशना । सहसा । सहः । वि । रोदसी इति । मज्मना ।
बाधते । शवः । आ । त्वा । वातस्य । नृऽमनः । मनःऽयुजः । आ । पूर्यमाणं । अवहन् ।
अभि । श्रवः ॥ १० ॥ मंदिष्ट । यत् । उशने । काव्ये । सचा । इंद्रः । वंकू इति । वंकुऽत
रा । अधि । तिष्ठति । उग्रः । ययिं । निः । अपः । स्रोतसा । असृजत् । वि । शुष्णस्य ।
दृंहिताः । ऐरयत् । पुरः ॥ आ । स्म । रथं । वृषऽपाणेषु । तिष्ठसि । शार्यातस्य । प्रऽ
भृताः । येषु । मंदसे । इंद्र । यथा । सुतऽसोमेषु । चाकनः । अनर्वाणं । श्लोकं । आ ।
रोहसे । दिवि ॥ अददाः । अर्भां । महते । वचस्यवे । कक्षीवते । वृचयां । इंद्र । सु

४३

न्वते । मेना । अभवः । वृषणऽश्वस्य । सुक्रतो इति सुऽक्रतो । ० । सवनेषु । प्रऽवाच्या । इंद्रः ।
अश्रायि । सुऽध्यः । निरेके । पज्रेषु । स्तोमः । दुर्यः । न । यूपः । अश्वऽयुः । गव्युः । रथऽयुः ।
वसुऽयुः । इंद्रः । इत् । रायः । क्षयति । प्रऽयंता । इदं । नमः । वृषभाय । स्वऽराजे । सत्यऽ
शुष्माय । तवसे । अवाचि । अस्मिन् । इंद्र । वृजने । सर्वऽवीराः । स्मत् । सूरिऽभिः । त
व । शर्मन् । स्याम ॥ ११ ॥ त्यं । सु । मेषं । महय । स्वःऽविदं । शतं । यस्य । सुऽभ्वः । सा
कं । ईरते । अत्यं । न । वाजं । हवनऽस्यदं । रथं । आ । इंद्रं । ववृत्यां । अवसे । सुवृक्तिऽभिः ।
सः । पर्वतः । न । धरुणेषु । अच्युतः । सहस्रंऽऊतिः । तविषीषु । ववृधे । इंद्रः । यत् । वृ
त्रं । अवधीत् । नदीऽवृतं । उब्जन् । अर्णांसि । जर्हृषाणः । अंधसा । सः । हि । द्वरः । द्वरिषु ।
वव्रः । ऊधनि । चंद्रऽबुध्नः । मदऽवृद्धः । मनीषिऽभिः । इंद्रं । तं । अह्वे । सुऽअपस्यया । धि

प

॥ प० ऋ० ॥
॥ ४४ ॥

या। मंहिष्ठऽरातिं। सः। हि। पप्रिः। अंधसः। आ। यं। पृणंति। दिवि। सद्मऽबर्हिषः। समुद्रं। न। सुऽभ्वः। स्वाः। अभिष्टयः। तं। वृत्रऽहत्ये। अनु। तस्थुः। ऊतयः। शुष्माः। इंद्रं। अवाताः। अह्रुतऽप्सवः। अभि। स्वऽवृष्टिं। मदे। अस्य। युध्यतः। रघ्वीःऽइव। प्रवणे। सस्रुः। ऊतयः। इंद्रः। यत्। वज्री। धृषमाणः। अंधसा। भिनत्। वलस्य। परिधीन्ऽइव। त्रितः ॥ १२ ॥ परि। ईं। घृणा। चरति। तित्विषे। शवः। अपः। वृत्वी। रजसः। बुध्नं। आ। अशयत्। वृत्रस्य। यत्। प्रवणे। दुःऽगृभिश्वनः। निऽजघंथ। हन्वोः। इंद्र। तन्यतुं। ह्रदं। न। हि। त्वा। निऽऋषंति। ऊर्मयः। ब्रह्माणि। इंद्र। तव। यानि। वर्धना। त्वष्टा। चित्। ते। युज्यं। ववृधे। शवः। ततक्ष। वज्रं। अभिभूतिऽओजसं। जघन्वान्। ऊं इति। हरिऽभिः। संभृतक्रतो इति संभृतऽक्रतो। इंद्र। वृत्रं। मनुषे। गातुऽ

॥ ४४ ॥

यत् । अपः । अर्यकृथाः । बाह्वोः । वज्रं । आयसं । अधारयः । दिवि । आ । सूर्यं । दृशे । बृह
त् । स्वऽचंद्रं । अमऽवत् । यत् । उक्थ्यं । अकृण्वत । भियसा । रोहणं । दिवः । यत् । मानुषऽ
प्रधनाः । इंद्रं । ऊतयः । स्वः । नृऽसाचः । मरुतः । अमदन् । अनु । द्यौः । चित् । अस्य । अमऽ
वान् । अहेः । स्वनात् । अयोयवीत् । भियसा । वज्रः । इंद्र । ते । वृत्रस्य । यत् । बद्धधानस्य ।
रोदसीइति । मदे । सुतस्य । शवसा । अभिनत् । शिरः ॥ १३ ॥ यत् । इत् । नु । इंद्र । पृ
थिवी । दशऽभुजिः । अहानि । विश्वा । ततनंत । कृष्टयः । अत्र । अह । ते । मघऽवन् । विऽ
श्रुतं । महः । द्यां । अनु । शवसा । बर्हणा । भुवत् । त्वं । अस्य । पारे । रजसः । विऽओमनः ।
स्वभूतिऽओजाः । अवसे । धृषत्ऽमनः । चकृषे । भूमिं । प्रतिऽमानं । ओजसः । अपः ।
स्वऽ१रिति स्वः । परिऽभूः । एषि । आ । दिवं । त्वं । भुवः । प्रतिऽमानं । पृथिव्याः । ऋष्वऽवी

प० अ०
४५

रस्य। बृहतः। पतिः। भूः। विश्वं। आ। अप्राः। अंतरिक्षं। महिऽत्वा। सत्यं। इद्धा। नकिः। (अ)
अन्यः। त्वाऽवान्। न। यस्य। द्यावापृथिवी इति। अनु। व्यचः। न। सिंधवः। रजसः। अं
तं। आनशुः। न। उत। स्वऽवृष्टिं। मदे। अस्य। युध्यतः। एकः। अन्यत्। चकृषे। विश्वं।
आनुषक्। आर्चन्। अत्र। मरुतः। सस्मिन्। आजौ। विश्वे। देवासः। अमदन्। अनु।
त्वा। वृत्रस्य। यत्। भृष्टिऽमता। वधेन। नि। त्वं। इंद्र। प्रति। आनं। जघंथ।।१४।।नि।
ऊं इति। सु। वाचं। प्र। महे। भरामहे। गिरः। इंद्राय। सदने। विवस्वतः। नु। चित्। हि। र
त्नं। ससतांऽइव। अविदत्। न। दुःऽस्तुतिः। द्रविणःऽदेषु। शस्यते। दुरः। अश्वस्य। दु
रः। इंद्र। गोः। असि। दुरः। यवस्य। वसुनः। इनः। पतिः। शिक्षाऽनरः। प्रऽदिवः। अका
मऽकर्शनः। सखा। सखिऽभ्यः। तं। इदं। गृणीमसि। शचीऽवः। इंद्र। पुरुऽकृत्। द्यु

४५

मत्ऽतम । तव । इत् । इदं । अभितः । चेकिते । वसु । अतः । संऽगृभ्य । अभिऽभूते । आ ।
भर । मा । त्वाऽयतः । जरितुः । कामं । ऊनयीः । एभिः । द्युऽभिः । सुऽमनाः । एभिः । इंदुऽभिः ।
निःऽरुंधानः । अमतिं । गोभिः । अश्विना । इंद्रेण । दस्युं । दरयंतः । इंदुऽभिः । युतऽद्वेष
सः । सं । इषा । रभेमहि । सं । इंद्र । राया । सं । इषा । रभेमहि । सं । वाजेभिः । पुरुऽचंद्रैः ।
अभिद्युऽभिः । सं । देव्या । प्रऽमत्या । वीरऽशुष्मया । गोऽअग्रया । अश्वऽवत्या । रभेम
हि ॥ ४५ ॥ ते । त्वा । मदाः । अमदन् । तानि । वृष्ण्या । ते । सोमासः । वृत्रऽहत्येषु । सत्ऽ
पते । यत् । कारवे । दश । वृत्राणि । अप्रति । बर्हिष्मते । नि । सहस्राणि । बर्हयः । युधा ।
युधं । उप । घ । इत् । एषि । धृष्णुऽया । पुरा । पुरं । सं । इदं । हंसि । ओजसा । नम्या । यत् ।
इंद्र । सख्या । पराऽवति । निऽबर्हयः । नमुचिं । नाम । मायिनं । त्वं । करंजं । उत । पर्णयं ।

।।१० प्र०।।
।।४६।।

वधीः। तेजिष्ठया। अतिथिऽग्वस्य। वर्तनी। त्वं। शता। वंगृदस्य। अभिनत्। पुरः। अ
नानुऽदः। परिऽसूताः। ऋजिश्वना। त्वं। एतान्। जनऽराज्ञः। द्विः। दश। अबंधुना। सुऽ
श्रवसा। उपऽजग्मुषः। षष्टिं। सहस्रा। नवतिं। नव। श्रुतः। नि। चक्रेण। रथ्या। दुःऽप
दा। अवृणक्। त्वं। आविथ। सुऽश्रवसं। तव। ऊतिऽभिः। तव। त्रामऽभिः। इंद्र। तूर्वया
णं। त्वं। अस्मै। कुत्सं। अतिथिऽग्वं। आयुं। महे। राज्ञे। यूने। अरंधनायः। ये। उत्ऽऋ
चि। इंद्र। देवऽगोपाः। सखायः। ते। शिवऽतमाः। असाम। त्वां। स्तोषाम। त्वया। सु
वीराः। द्राघीयः। आयुः। प्रऽतरं। दधानाः। ।। ९६ ।। मा। नः। अस्मिन्। मघऽवन्। पृत्ऽ
सु। अंहसि। नहि। ते। अंतः। शवसः। परिऽनशे। अक्रंदयः। नद्यः। रोरुवत्। वना।।
कथा। न। क्षोणीः। भियसा। सं। आरत। अर्च। शक्राय। शाकिने। शचीऽवते। शृण्वं

४६

नं।इंद्रं।महयन्।अभि।स्तुहि।यः।धृष्णुना।शवसा।रोदसी इति।उभे इति।वृषा।वृ
षऽत्वा।वृषभः।निऽऋंजते।अर्च।दिवे।बृहते।शूष्यं।वचः।स्वऽक्षत्रं।यस्य।धृषतः।
धृषत्।मनः।बृहत्ऽश्रवाः।असुरः।बर्हणा।कृतः।पुरः।हरिऽभ्यां।वृषभः।रथः।
हि।सः।त्वं।दिवः।बृहतः।सानु।कोपयः।अव।त्मना।धृषता।शंबरं।भिनत्।य
त्।मायिनः।व्रंदिनः।मंदिना।धृषत्।शितां।गभस्तिं।अशनिं।पृतन्यसि।नि।य
त्।वृणक्षि।श्वसनस्य।मूर्धनि।शुष्णस्य।चित्।व्रंदिनः।रोरुवत्।वना।प्राची
नेन।मनसा।बर्हणाऽवता।यत्।अद्य।चित्।कृणवः।कः।त्वा।परि।।। १७।। त्वं।
आविथ।नर्यं।तुर्वशं।यदुं।त्वं।तुर्वीतिं।वय्यं।शतक्रतो इति शतऽक्रतो।त्वं।रथं।
एतशं।कृत्व्ये।धने।त्वं।पुरः।नवतिं।दंभयः।नव।सः।घ।राजा।सत्ऽपतिः।शू

॥ प०प्र०॥
४१॥

शुवत्। जनः। रातऽहव्यः। प्रति। यः। शासं। इन्वति। उक्था। वा। यः। अभिऽगृणाति। रा
धसा। दानुः। अस्मै। उपरा। पिन्वते। दिवः। असमं। क्षत्रं। असमा। मनीषा। प्र। सोमऽ
पाः। अपसा। संतु। नेमे। ये। ते। इंद्र। ददुषः। वर्धयंति। महि। क्षत्रं। स्थविरं। वृष्ण्यं।
च। तुभ्य। इत्। एते। बहुलाः। अद्रिऽदुग्धाः। चमूऽसदः। चमसाः। इंद्रऽपानाः। वि।
अश्नुहि। तर्पय। कामं। एषां। अथ। मनः। वसुऽदेयाय। कृष्व। अपां। अतिष्ठत्।
धरुणऽह्वरं। तमः। अंतः। वृत्रस्य। जठरेषु। पर्वतः। अभि। ईं। इंद्रः। नद्यः। वव्रिणा।
हिताः। विश्वाः। अनुऽस्थाः। प्रवणेषु। जिघ्नते। सः। शेवऽवृधं। अधि। धाः। द्यु
म्नं। अस्मे इति। महि। क्षत्रं। जनाषाट्। इंद्र। तव्यं। रक्ष। च। नः। मघोनः। पाहि।
सूरीन्। राये। च। नः। सुऽअपत्यै। इषे। धाः॥ १९ ॥ दिवः। चित्। अस्य। वरि

४१

मा। वि। पप्रथे। इंद्रं। न। मह्ना। पृथिवी। चन। प्रति। भीमः। तुविष्मान्। चर्षणिऽभ्यः।
आऽतपः। शिशीते। वज्रं। तेजसे। न। वंसगः। सः। अर्णवः। न। नद्यः। समुद्रियः। प्र
ति। गृभ्णाति। विऽश्रिताः। वरीमऽभिः। इंद्रः। सोमस्य। पीतये। वृषऽयते। सना
त्। सः। युध्मः। ओजसा। पनस्यते। त्वं। तं। इंद्र। पर्वतं। न। भोजसे। महः। नृम्णस्य।
धर्मणां। इरज्यसि। प्र। वीर्येण। देवता। अति। चेकिते। विश्वस्मै। उग्रः। कर्मणे।
पुरःऽहितः। सः। इत्। वने। नमस्युऽभिः। वचस्यते। चारु। जनेषु। प्रऽब्रुवाणः।
इंद्रियं। वृषा। छंदुः। भवति। हर्यतः। वृषा। क्षेमेण। धेनां। मघऽवा। यत्। इन्व
ति। सः। इत्। महानि। संऽइथानि। मज्मना। कृणोति। युध्मः। ओजसा। जने
भ्यः। अध। चन। श्रत्। दधति। त्विषिऽमते। इंद्राय। वज्रं। निऽघनिघ्नते। वधं। ॥३९॥

प० प्र०
४८

सः । हि । श्रवस्युः । सदनानि । कृत्रिमा । क्ष्मया । वृधानः । ओजसा । विऽनाशयन् । य
ज्योतींषि । कृण्वन् । अवृकाणि । यज्यवे । अव । सुऽक्रतुः । सर्तवै । अपः । सृजत् ।
दानाय । मनः । सोमऽपावन् । अस्तु । ते । अर्वाञ्चा । हरी इति । वंदनऽश्रुत् । आ ।
कृधि । यमिष्ठासः । सारथयः । ये । इंद्र । ते । न । त्वा । केताः । आ । दभ्नुवंति । भूर्ण
यः । अप्रऽक्षितं । वसु । बिभर्षि । हस्तयोः । अषाळ्हं । सहः । तन्वि । श्रुतः । दधे ।
आऽवृतासः । अवतासः । न । कर्तृऽभिः । तनूषु । ते । क्रतवः । इंद्र । भूरयः ॥ २० ॥
एषः । प्र । पूर्वीः । अव । तस्य । चम्रिषः । अत्यः । न । योषां । उत् । अयंस्त । भुर्वणिः । ४८
दक्षं । महे । पाययते । हिरण्ययं । रथं । आऽवृत्य । हरिऽयोगं । ऋभ्वसं । तं । गूर्त
यः । नेमन्ऽइषः । परीणसः । समुद्रं । न । संऽचरणे । सनिष्यवः । पतिं । दक्षस्य ।

विदथस्य । नु । सहः । गिरिं । न । वेनाः । अधि । रोह । तेजसा । सः । तुर्वणिः । महान्
। अरेणु । पौंस्ये । गिरेः । भृष्टिः । न । भ्राजते । तुजा । शवः । येन । शुष्णं । मायिनं ।
आयसः । मदे । दुध्रः । आभूषु । रमयत् । नि । दामनि । देवी । यदि । तविषी । त्वा
वृधा । ऊतये । इंद्रं । सिसक्ति । उषसं । न । सूर्यः । यः । धृष्णुना । शवसा । बाधते । तमः । इयर्ति । रे
णुं । बृहत् । अर्हरिऽस्वनिः । वि । त्वायता । तिरः । धरुणं । अच्युतं । रजः । अति । स्थि
पः । दिवः । आतासु । बर्हणा । स्वःऽमीळ्हे । यत् । मदे । इंद्र । हर्ष्या । अहन् । वृत्रं ।
निः । अपां । औब्जः । अर्णवं । त्वं । दिवः । धरुणं । धिषे । ओजसा । पृथिव्याः ।
इंद्र । सदनेषु । माहिनः । त्वं । सोमस्य । सुतस्य । मदे । अरिणाः । अपः ।
वि । वृत्रस्य । समया । पाष्या । अरुजः ॥ २१ ॥ प्र । मंहिष्ठाय । बृहते । बृहत्

नऽरय्ये। सत्यऽशुष्माय। तवसे। मतिं। भर। अपांऽइव। प्रवणे। यस्य। दुःऽधरं। राधः।
विश्वऽआयु। शवसे। अपऽवृतं। अध। ते। विश्वं। अनु। ह। असत्। इष्टये। आपः।
निम्नाऽइव। सवना। हविष्मतः। यत्। पर्वते। न। संऽअशीत। हर्यतः। इंद्रस्य। व
ज्रः। श्नथिता। हिरण्ययः। अस्मै। भीमाय। नमसा। सं। अध्वरे। उषः। न। शुभ्रे।
आ। भर। पनीयसे। यस्य। धाम। श्रवसे। नाम। इंद्रियं। ज्योतिः। अकारि। हरि
तः। न। अयसे। इमे। ते। इंद्र। ते। वयं। पुरुऽस्तुत। ये। त्वा। आऽरभ्य। चरामसि।
प्रभुवसो इति प्रभुऽवसो। न। हि। त्वत्। अन्यः। गिर्वणः। गिरः। सघत्। क्षोणीःऽ
इव। प्रति। नः। हर्य। तत्। वचः। भूरि। ते। इंद्र। वीर्यं। तव। स्मसि। अस्य। स्तोतुः।
मघऽवन्। कामं। आ। पृण। अनु। ते। द्यौः। बृहती। वीर्यं। ममे। इयं। च। ते। पृथि

वी। नेमे। ओजसा। महां। उरुं। वज्रेण। वज्रिन्। पर्वऽशः। चकर्तिथ। अव। असृजः।
निऽवृताः। सर्तवै। अपः। सत्रा। विश्वं। दधिषे। केवलं। सहः। ॥ २२ ॥ नु। चित्। सहःऽ
जाः। अमृतः। नि। तुंदते। होता। यत्। दूतः। अभवत्। विवस्वतः। वि। साधिष्ठेभिः।
पथिऽभिः। रजः। ममे। आ। देवऽताता। हविषा। विवासति। आ। स्वं। अद्म। युवमा
नः। अजरः। तृषु। अविष्यन्। अतसेषु। तिष्ठति। अत्यः। न। पृष्ठं। प्रुषितस्य। रो
चते। दिवः। न। सानु। स्तनयन्। अचिक्रदत्। क्राणा। रुद्रेभिः। वसुऽभिः। पुरःऽहि
तः। होता। निऽसत्तः। रयिषाट्। अमर्त्यः। रथः। न। विक्षु। ऋंजसानः। आयुषु।
वि। आनुषक्। वार्या। देवः। ऋण्वति। वि। वातऽजूतः। अतसेषु। तिष्ठते। वृथा।
जुहूभिः। सृण्या। तुविऽस्वनिः। तृषु। यत्। अग्ने। वनिनः। वृषऽयसे। कृष्णं। ते।

९मा । रुशत्ऽऊर्मि । अजर । तपुःऽजंभः । वने । आ । वातऽचोदितः । यूथे । न । सह्वान्
अव । वाति । वंसगः । अभिऽव्रजन् । अक्षितं । पाजसा । रजः । स्थातुः । चरथं । भय
ते । पतत्रिणः ॥ २३ ॥ दधुः । त्वा । भृगवः । मानुषेषु । आ । रयिं । न । चारुं । सुऽहवं ।
जनेभ्यः । होतारं । अग्ने । अतिथिं । वरेण्यं । मित्रं । न । शेवं । दिव्याय । जन्मने । हो
तारं । सप्त । जुह्वः । यजिष्ठं । यं । वाघतः । वृणते । अध्वरेषु । अग्निं । विश्वेषां । अर
तिं । वसूनां । सपर्यामि । प्रयसा । यामि । रत्नं । अच्छिद्रा । सूनो इति । सहसः ।
नः । अद्य । स्तोतृऽभ्यः । मित्रऽमहः । शर्म । यच्छ । अग्ने । गृणंतं । अंहसः । उरुष्य । ऊ
र्जः । नपात् । पूःऽभिः । आयसीभिः । भव । वरूथं । गृणते । विभाऽवः । भव । मघ
वन् । मघवत्ऽभ्यः । शर्म । उरुष्य । अग्ने । अंहसः । गृणंतं । प्रातः । मक्षु । धियाऽ

वसुः। जगम्यात्। ॥२४॥ वयाः। इत्। अग्ने। अग्नयः। ते। अन्ये। त्वे इति। विश्वे। अमृ
ताः। मादयंते। वैश्वानर। नाभिः। असि। क्षितीनां। स्थूणाऽइव। जनान्। उपऽमित्।
ययंथ। मूर्धा। दिवः। नाभिः। अग्निः। पृथिव्याः। अथ। अभवत्। अरतिः। रोदस्योः।
तं। त्वा। देवासः। अजनयंत। देवं। वैश्वानर। ज्योतिः। इत्। आर्याय। आ। सूर्ये। न।
रश्मयः। ध्रुवासः। वैश्वानरे। दधिरे। अग्ना। वसूनि। या। पर्वतेषु। ओषधीषु। अ
प्ऽसु। या। मानुषेषु। असि। तस्य। राजा। बृहतीइवेति बृहतीऽइव। सूनवे। रोदसी
इति। गिरः। होता। मनुष्यः। न। दक्षः। स्वःऽवते। सत्यऽशुष्माय। पूर्वीः। वैश्वानराय।
नृऽतमाय। यह्वीः। दिवः। चित्। ते। बृहतः। जातऽवेदः। वैश्वानर। प्र। रिरिचे। म
हिऽत्वं। राजा। कृष्टीनां। असि। मानुषीणां। युधा। देवेभ्यः। वरिवः। चकर्थ। प्र। नु।

प० अ०
५१

महिऽत्वं । वृषभस्य । वोचं । यं । पूरवः । वृत्रऽहनं । सचंते । वैश्वानरः । दस्युं । अग्निः । ज
घन्वान् । अधूनोत् । काष्ठाः । अव । शंबरं । भेत् । वैश्वानरः । महिम्ना । विश्वऽकृष्टिः ।
भरत्ऽवाजेषु । यजतः । विभाऽवा । शातऽवनेये । शतिनीभिः । अग्निः । पुरुऽनीथे ।
जरते । सूनृताऽवान् ॥ २५ ॥ वह्निं । यशसं । विदथस्य । केतुं । सुप्रऽअव्यं । दूतं ।
सद्यःऽअर्थं । द्विऽजन्मानं । रयिंऽइव । प्रऽशस्तं । रातिं । भरत् । भृगवे । मातरि
श्वा । अस्य । शासुः । उभयासः । सचंते । हविष्मंतः । उशिजः । ये । च । मर्ताः । दिवः ।
चित् । पूर्वः । नि । असादि । होता । आऽपृच्छ्यः । विश्पतिः । विक्षु । वेधाः । तं । नव्य
सी । हृदः । आ । जायमानं । अस्मत् । सुऽकीर्तिः । मधुऽजिह्वं । अश्याः । यं । ऋत्वि
जः । वृजने । मानुषासः । प्रयस्वंतः । आयवः । जीजनंत । उशिक् । पावकः । वसुः ।

५१

मानुषेषु। वरेण्यः। होता। अधायि। विक्षु। दमूनाः। गृहऽपतिः। दमे। आ। अग्निः।
भुवत्। रयिऽपतिः। रयीणां। तं। त्वा। वयं। पतिं। अग्ने। रयीणां। प्र। शंसामः। मतिऽ
भिः। गोतमासः। आशुं। न। वाजंऽभरं। मर्जयंतः। ०। २६॥ अस्मै। इत्। ऊं इति। प्र।
तवसे। तुराय। प्रयः। न। हर्मि। स्तोमं। माहिनाय। ऋचीषमाय। अध्रिऽगवे। ओ
हं। इंद्राय। ब्रह्माणि। रातऽतमा। ०। प्रयःऽइव। प्र। यंसि। भरामि। आंगूषं। बाधे।
सुऽवृक्ति। इंद्राय। हृदा। मनसा। मनीषा। प्रत्नाय। पत्ये। धियः। मर्जयंत। ०। त्यं।
उपऽमं। स्वःऽसां। भरामि। आंगूषं। आस्येन। मंहिष्ठं। अच्छोक्तिऽभिः। मतीनां।
सुवृक्तिऽभिः। सूरिं। ववृधध्यै। ०। स्तोमं। सं। हिनोमि। रथं। न। तष्टाऽइव।
तत्ऽसिनाय। गिरः। च। गिर्वाहसे। सुऽवृक्ति। इंद्राय। विश्वंऽइन्वं। मेधिरा।

म०। सप्तिंऽइव। अवस्या। इंद्राय। अर्कं। जुह्वा। सं। अंजे। वीरं। दानऽओकसं।
वंदध्यै। पुरां। गूर्तऽश्रवसं। दर्माणं॥ २७॥ ० त्वष्टा। तक्षत्। वज्रं। स्वपःऽतमं।
स्वर्यं। रणाय॥ वृत्रस्य। चित्। विदत्। येन। मर्म। तुजन्। ईशानः। तुजता। कि
येधाः॥ अस्य। इत्। ऊं इति। मातुः। सवनेषु। सद्यः। महः। पितुं। पपिऽवान्। चारु।
अन्ना। मुषायत्। विष्णुः। पचतं। सहीयान्। विध्यत्। वराहं। तिरः। अद्रिं।
अस्मै। ० ग्नाः। चित्। देवऽपत्नीः। इंद्राय। अर्कं। अहिऽहत्ये। ऊवुरित्यूवुः। परि।
द्यावापृथिवी इति। जभ्रे। उर्वी इति। न। अस्य। ते इति। महिमानं। परि। स्त इति
स्तः॥ अस्य। इत्। एव। प्र। रिरिचे। महिऽत्वं। दिवः। पृथिव्याः। परि। अंतरिक्षा
त्। स्वऽराट्। इंद्रः। दमे। आ। विश्वऽगूर्तः। सुऽअरिः। अमत्रः। ववक्षे। रणाय। ०।

शवसा।शुषंतं।वि।वृश्चत्।वज्रेण।वृत्रं।इंद्रः।गाः।न।व्राणाः।अवनीः।अमुंचत्।
अभि।श्रवः।दावने।सऽचेताः ॥२८॥०त्वेषसा।रंत।सिंधवः।परि।यत्।वज्रे
णा।सीं।अयच्छत्।ईशानऽकृत्।दाशुषे।दशस्यन्।तुर्वीतये।गाधं।तुर्वणिः।क
रिति।कः।०भर।तूतुजानः।वृत्राय।वज्रं।ईशानः।कियेधाः।गोः।न।पर्व।वि
रद।तिरश्चा।इष्यन्।अर्णांसि।अपां।चरध्यै।प्र।प्र।ब्रूहि।पूर्व्याणि।तुरस्य।क
र्माणि।नव्यः।उक्थैः।युधे।यत्।इष्णानः।आयुधानि।ऋघायमाणः।निऽरि
णाति।शत्रून्।०भिया।गिरयः।च।दृव्हाः।द्यावा।च।भूम।जनुषः।तुजेते इ
ति।उपो इति।वेनस्य।जोगुवानः।ओणिं।सद्यः।भुवत्।वीर्याय।नोधाः।०त्य
त्।अनु।दायि।एषां।एकः।यत्।वव्ने।भूरेः।ईशानः।प्र।एतशं।सूर्ये।पस्पृधा

॥प० म०॥
॥५३॥

नं। सोवश्व्य। सुस्विं। आवत्। इंद्रः। एव। ते। हारिऽयोजन। सुवृक्ति। इंद्र। ब्रह्मा
णि। गोतमासः। अक्रन्। आ। एषु। विश्वऽपेशसं। धियं। धाः। ०॥ १६॥ इति
प्रथमाष्टके चतुर्थोध्यायः॥ ॥ओम्॥ प्र। मन्महे। शवसानाय। शूषं। आंगू
षं। गिर्वणसे। अंगिरस्वत्। सुवृक्तिऽभिः। स्तुवते। ऋग्मियाय। अर्चाम। अर्कं।
नरे। विऽश्रुताय। प्र। वः। महे। महि। नमः। भरध्वं। आंगूष्यं। शवसानाय। साम।
येन। नः। पूर्वे। पितरः। पदऽज्ञाः। अर्चंतः। अंगिरसः। गाः। अविंदन्। इंद्रस्य। अंगि
रसां। च। इष्टौ। विदत्। सरमा। तनयाय। धासिं। बृहस्पतिः। भिनत्। अद्रिं।
विदत्। गाः। सं। उस्रियाभिः। वावशंत। नरः। सः। सुऽस्तुभा। सः। स्तुभा। सप्त।
विप्रैः। स्वरेण। अद्रिं। स्वर्यः। नवऽग्वैः। गृणानः। अंगिरःऽभिः। दस्म। वि। वः। उ

सरण्युऽभिः। फलिऽगं। इंद्र। शक्र। वलं। रवेण।
दरयः। दशऽग्वैः। ०

॥५३॥

षसा। सूर्येण। गोभिः। अंधः। वि। भूम्याः। अप्रथयः। इंद्र। सानु। दिवः।
रजः। उपरं। अस्तभायः। ॥ ५॥ तत्। ऊं इति। प्रयक्षंऽतमं। अस्य। कर्म।
दस्मस्य। चारुऽतमं। अस्ति। दंसः। उपऽह्वरे। यत्। उपराः। अपिन्वत्। म
धुऽअर्णसः। नद्यः। चतस्रः। द्विता। वि। वव्रे। सनऽजा। सनीळे इति सऽ
नीळे। अयास्यः। स्तवमानेभिः। अर्कैः। भगः। न। मेने इति। परमे। विऽ
ओमन्। अधारयत्। रोदसी इति। सुऽदंसाः। सनात्। दिवं। परि। भूम।
विरूपे इति विऽरूपे। पुनःऽभुवा। युवती इति। स्वेभिः। एवैः। कृष्णेभिः।
अक्ता। उषाः। रुशत्ऽभिः। वपुःऽभिः। आ। चरतः। अन्याऽअन्या। स
नेमि। सख्यं। सुऽअपस्यमानः। सूनुः। दाधार। शवसा। सुऽदंसाः।

आमासु। चित्। दधिषे। पक्कं। अंतरिति। पयः। कृष्णासु। रुशत्। रोहिणीषु। सनात्। सऽनीळाः। अवनीः। अवाताः। व्रता। रक्षंते। अमृताः। सहःऽभिः। पुरु। सहस्रा। जनयः। न। पत्नीः। दुवस्यंति। स्वसारः। अह्रयाणं॥२॥ सनाऽयुवः। नमसा। नव्यः। अर्कैः। वसुऽयवः। मतयः। दस्म। दद्रुः। पतिं। न। पत्नीः। उशतीः। उशंतं। स्पृशंति। त्वा। शवसाऽवन्। मनीषाः। सनात्। एव। तव। रायः। गभस्तौ। न। क्षीयंते। न। उप। दस्यंति। दस्म। द्युऽमान्। असि। क्रतुऽमान्। इंद्र। धीरः। शिक्ष। शचीऽवः। तव। नः। शचीभिः। सनाऽयते। गोतमः। इंद्र। नव्यं। अतक्षत्। ब्रह्म। हरिऽयोजनाय। सुऽनीथाय। नः। शवसान। नोधाः॥०॥३॥ त्वं। महान्। इंद्र। यः। ह। शुष्मैः। द्यावा। जज्ञानः।

पृथिवी इति। अमे। धाः। प्र। ते। विश्वा। गिरयः। चित्। अभ्वा। भिया। दृळ्हा
सः। किरणाः। न। ऐजन्। आ। यत्। हरी इति। इंद्र। विऽव्रता। वेः। आ। ते। वज्रं।
जरिता। बाह्वोः। धात्। येन। अविहर्यतक्रतो इत्यविहर्यतऽक्रतो। अमि
त्रान्। पुरः। इष्णासि। पुरुऽहूत। पूर्वीः। त्वं। सत्यः। इंद्र। धृष्णुः। एतान्। त्वं। ऋ
भुक्षाः। नर्यः। त्वं। षाट्। त्वं। शुष्णं। वृजने। पृक्षे। आणौ। यूने। कुत्साय। द्यु
मते। सचा। अहन्। त्वं। ह। त्यत्। इंद्र। चोदीः। सखा। वृत्रं। यत्। वज्रिन्। वृ
षऽकर्मन्। उभ्नाः। यत्। ह। शूर। वृषऽमनः। पराचैः। वि। दस्यून्। योनौ। अ
कृतः। वृथाषाट्। ०। अरिषण्यन्। दृळ्हस्य। चित्। मर्तानां। अजुष्टौ। वि।
अस्मत्। आ। काष्ठाः। अर्वते। वः। घनाऽइव। वज्रिन्। श्नथिहि। अमित्रा
न्। ध। त्वां। ०। अर्णऽसातौ। स्वःऽमीळ्हे। नरः। आजा। हवंते। तव। स्वधाऽवः।

प० प्र०
५५

इयं। आ। सम्ऽअर्ये। ऊतिः। वाजेषु। अतसाय्या। भूत्। ०। सप्त। युध्यन्। पुरः। वज्रिन्।
पुरुऽकुत्साय। दर्दरिति दर्दः। बर्हिः। न। यत्। सुऽदासे। वृथा। वर्क्। अंहोः। राजन्
नु। वरिवः। पूरवे। करिति कः। त्वं। त्यां। नः। इंद्र। देव। चित्रां। इषं। आपः। न। पीपयः।
परिऽज्मन्। यया। शूर। प्रति। अस्मभ्यं। यंसि। त्मनं। ऊर्जं। न। विश्वध। क्षरध्यै। अका
रि। ते। इंद्र। गोतमेभिः। ब्रह्माणि। आऽउक्ता। नमसा। हरिऽभ्यां। सुऽपेशसं। वाजं।
आ। भर। नः। ०॥ ५॥ वृष्णे। शर्धाय। सुऽमखाय। वेधसे। नोधः। सुऽवृक्तिं। प्र। भर।
मरुत्ऽभ्यः। अपः। न। धीरः। मनसा। सुऽहस्त्यः। गिरः। सं। अंजे। विदथेषु। आऽभुवः।
ते। जज्ञिरे। दिवः। ऋष्वासः। उक्षणः। रुद्रस्य। मर्याः। असुराः। अरेपसः। पावकासः।
शुचयः। सूर्याःऽइव। सत्वानः। न। द्रप्सिनः। घोरऽवर्पसः। युवानः। रुद्राः। अजराः।
अभोक्ऽहनः। ववक्षुः। अध्रिऽगावः। पर्वताःऽइव। दृळ्हा। चित्। विश्वा। भुवनानि। पार्थिवा। प्र।

५५

च्यवयंति। दिव्यानि। मज्मना॥ चित्रैः। अंजिऽभिः। वपुषे। वि। अंजते। वक्षःऽसु। रुक्मा
न्। अधि। येतिरे। शुभे। अंसेषु। एषां। नि। मिमृक्षुः। ऋष्टयः। साकं। जज्ञिरे। स्वध
या। दिवः। नरः। ईशानऽकृतः। धुनयः। रिशादसः। वातान्। विऽद्युतः। तविषीभिः।
अक्रत। दुहंति। ऊधः। दिव्यानि। धूतयः। भूमिं। पिन्वंति। पयसा। परिऽज्रयः।
॥५॥ पिन्वंति। अपः। मरुतः। सुऽदानवः। पयः। घृतऽवत्। विदथेषु। आऽभुवः।
अत्यं। न। मिहे। वि। नयंति। वाजिनं। उत्सं। दुहंति। स्तनयंतं। अक्षितं। महिषा
सः। मायिनः। चित्रऽभानवः। गिरयः। न। स्वऽतवसः। रघुऽस्यदः। मृगाःऽइव।
हस्तिनः। खादथ। वना। यत्। आरुणीषु। तविषीः। अयुग्ध्वं। सिंहाःऽइव। ना
नदति। प्रऽचेतसः। पिशाःऽइव। सुऽपिशः। विश्वऽवेदसः। क्षपः। जिन्वंतः। पृ

प० अ०
५६

षतीभिः। ऋष्टिऽभिः। सं। इत्। सऽबाधः। शवसा। अहिऽमन्यवः। रोदसी इति। आ। वद
त। गणऽश्रियः। नृऽसाचः। शूराः। शवसा। अहिऽमन्यवः। आ। वंधुरेषु। अमतिः। न।
दर्शता। विऽद्युत्। न। तस्थौ। मरुतः। रथेषु। वः। विश्वऽवेदसः। रयिऽभिः। संऽओकसः।
संऽमिश्लासः। तविषीभिः। विऽरप्शिनः। अस्तारः। इषुं। दधिरे। गभस्त्योः। अनंतऽशु
ष्माः। वृषऽखादयः। नरः। ॥७॥ हिरण्ययेभिः। पविऽभिः। पयःऽवृधः। उत्। जि
घ्नंते। आऽपथ्यः। न। पर्वतान्। मखाः। अयासः। स्वऽसृतः। ध्रुवऽच्युतः। दुध्रऽकृ
तः। मरुतः। भ्राजत्ऽऋष्टयः। घृषुं। पावकं। वनिनं। विऽचर्षणिं। रुद्रस्य। सूनुं।
हवसा। गृणीमसि। रजःऽतुरं। तवसं। मारुतं। गणं। ऋजीषिणं। वृषणं। स
श्चत। श्रिये। प्र। नु। सः। मर्तः। शवसा। जनान्। अति। तस्थौ। वः। ऊती।

५६

मरुतः । यं । आवत । अर्वत्ऽभिः । वाजं । भरते । धना । नृऽभिः । आऽपृच्छ्यं । क्रतुं । आ । क्षेति ।
पुष्यति ॥ चर्कृत्यं । मरुतः । पृत्ऽसु । दुस्तरं । द्युऽमंतं । शुष्मं । मघवत्ऽसु । धत्तन । धनऽ
स्पृतं । उक्थ्यं । विश्वऽचर्षणिं । तोकं । पुष्येम । तनयं । शतं । हिमाः ॥ नु । स्थिरं । मरुतः ।
वीरऽवंतं । ऋतिऽसहं । रयिं । अस्मासु । धत्त । सहस्रिणं । शतिनं । शूशुऽवांसं ॥ ० ।
॥ ८ ॥ पश्वा । न । तायुं । गुहा । चतंतं । नमः । युजानं । नमः । वहंतं । सऽजोषाः । धीराः ।
पदैः । अनु । ग्मन् । उप । त्वा । सीदन् । विश्वे । यजत्राः ॥ ऋतस्य । देवाः । अनु । व्रता । गुः ।
भुवत् । परिष्टिः । द्यौः । न । भूम । ऋतस्या देवाः । अनु । व्रता वर्धंति । ईं । आपः । पन्वा ।
सुऽशिश्विं । ऋतस्य । योना । गर्भे । सुऽजातं ॥ पुष्टिः । न । रण्वा । क्षितिः । न । पृथ्वी ।
गिरिः । न । भुज्म । क्षोदः । न । शंऽभु । अत्यः । न । अज्मन् । सर्गऽप्रतक्तः । सिंधुः ।

प॰प॰
५०

न। क्षोदः। कः। ईं। वराते। जामिः। सिंधूनां। भ्राताऽइव। स्वस्रां। इभ्यान्। न। राजा। वना
नि। अत्ति। यत्। वातऽजूतः। वना। वि। अस्थात्। अग्निः। ह। दाति। रोम। पृथिव्याः।
श्वसिति। अप्ऽसु। हंसः। न। सीदन्। क्रत्वा। चेतिष्ठः। विशां। उषःऽभुत्। सोमः।
न। वेधाः। ऋतऽप्रजातः। पशुः। न। शिश्वा। विऽभुः। दूरेऽभाः। ॥९॥ रयिः। न। चि
त्रा। सूरः। न। संऽदृक्। आयुः। न। प्राणः। नित्यः। न। सूनुः। तक्वा। न। भूर्णिः। व
ना। सिसक्ति। पयः। न। धेनुः। शुचिः। विभाऽवा। दाधार। क्षेमं। ओकः। न। र
ण्वः। यवः। न। पक्वः। जेता। जनानां। ऋषिः। न। स्तुभ्वा। विक्षु। प्रऽशस्तः। वाजी।
न। प्रीतः। वयः। दधाति। दुरोकऽशोचिः। क्रतुः। न। नित्यः। जायाऽइव। योनौ।
अरं। विश्वस्मै। चित्रः। यत्। अभ्राट्। श्वेतः। न। विक्षु। रथः। न। रुक्मी।

५०

त्वेषः । समत्ऽसु । सेनाऽइव । सृष्टा । अमं । दधाति । अस्तुः । न । दिद्युत् । त्वेषऽप्रतीका ।
यमः । ह । जातः । यमः । जनिऽत्वं । जारः । कनीनां । पतिः । जनीनां । तं । नः । चराथा । वयं । वस
त्या । अस्तं । न । गावः । नक्षंते । इद्धं । सिंधुः । न । क्षोदः । प्र । नीचीः । ऐनोत् । नवंत । गावः ।
स्वः । दृशीके ॥ १० ॥ वनेषु । जायुः । मर्तेषु । मित्रः । वृणीते । श्रुष्टिं । राजाऽइव । अ
जुर्यं । क्षेमः । न । साधुः । क्रतुः । न । भद्रः । भुवत् । सुऽआधीः । होता । हव्यऽवाट् ।
हस्ते । दधानः । नृम्णा । विश्वानि । अमे । देवान् । धात् । गुहा । निऽसीदन् । विदं
ति । ईं । अत्र । नरः । धियंऽधाः । हृदा । यत् । तष्टान् । मंत्रान् । अशंसन् । अजः । न । क्षां ।
दाधार । पृथिवीं । तस्तंभ । द्यां । मंत्रेभिः । सत्यैः । प्रिया । पदानि । पश्वः । नि । पाहि ।
विश्वऽआयुः । अग्ने । गुहा । गुहं । गाः । यः । ईं । चिकेत । गुहा । भवंतं । आ । यः । स

प०अ०
५८

साद । धारां । ऋतस्य । वि । ये । चृतंति । ऋता । सपंतः । आत् । इत् । वसूनि । प्र । ववा
च । अस्मै । वि । यः । वीरुत्ऽसु । रोधत् । महिऽत्वा । उत । प्रऽजाः । उत । प्रऽसूषु । अंत
रिति । चित्तिः । अपां । दमे । विश्वऽआयुः । सद्मऽइव । धीराः । संऽमाय । चक्रुः ।
॥३१॥ श्रीणन् । उप । स्थात् । दिवं । भुरण्युः । स्थातुः । चरथं । अक्तून् । वि । ऊर्णो
त् । परि । यत् । एषां । एकः । विश्वेषां । भुवत् । देवः । देवानां । महिऽत्वा । आत् । इ
त् । ते । विश्वे । क्रतुं । जुषंत । शुष्कात् । यत् । देव । जीवः । जनिष्ठाः । भजंत । विश्वे ।
देवऽत्वं । नाम । ऋतं । सपंतः । अमृतं । एवैः । ऋतस्य । प्रेषाः । ऋतस्य । धीतिः । वि
श्वऽआयुः । विश्वे । अपांसि । चक्रुः । यः । तुभ्यं । दाशात् । यः । वा । ते । शिक्षात् । त
स्मै । चिकित्वान् । रयिं । दयस्व । होता । निऽसत्तः । मनोः । अपत्ये । सः । चित् । नु ।

आसां । पतिः । रयीणां । इच्छंत । रेतः । मिथः । तनूषु । सं । जानत । स्वैः । दक्षैः । अमूराः ।
पितुः । न । पुत्राः । क्रतुं । जुषंत । श्रोषन् । ये । अस्य । शासं । तुरासः । वि । रायः । और्णोत् ।
दुरः । पुरुऽक्षुः । पिपेश । नाकं । स्तृऽभिः । दमूनाः ॥ १२ ॥ शुक्रः । शुशुक्वान् । उषः ।
न । जारः । पप्रा । समीची इति सम्ऽईची । दिवः । न । ज्योतिः । परि । प्रऽजातः । क्रत्वा । बभू
थ । भुवः । देवानां । पिता । पुत्रः । सन् । वेधाः । अदृप्तः । अग्निः । विऽजानन् । ऊधः ।
न । गोनां । स्वाद्म । पितूनां । जने । न । शेवः । आऽहूर्यः । सन् । मध्ये । निऽसत्तः । रण्वः ।
दुरोणे । पुत्रः । न । जातः । रण्वः । दुरोणे । वाजी । न । प्रीतः । विशः । वि । तारीत् । वि
शः । यत् । अह्वे । नृऽभिः । सऽनीळाः । अग्निः । देवऽत्वा । विश्वानि । अश्याः । नकिः ।
ते । एता । व्रता । मिनंति । नृऽभ्यः । यत् । एभ्यः । श्रुष्टिं । चकर्थ । तत् । तु । ते । दंसः ।

प०अ०
५९

यत्। अहन्। समानैः। नृऽभिः। यत्। युक्तः। विवेः। रपांसि। उषः। न। जारः। विभाऽ
वा। उस्रः। संज्ञातऽरूपः। चिकेतत्। अस्मै। त्मना। वहन्तः। दुरः। वि। ऋण्वन्। नवंत
न। विश्वे। स्वः। दृशीके। ॥ ३३ ॥ वनेम। पूर्वीः। अर्यः। मनीषा। अग्निः। सुऽशो
कः। विश्वानि। अश्याः। आ। दैव्यानि। व्रता। चिकित्वान्। आ। मानुषस्य। जन
स्य। जन्म। गर्भः। यः। अपां। गर्भः। यः। अपां। गर्भः। वनानां। गर्भः। च। स्थातां।
गर्भः। चरथां। अद्रौ। चित्। अस्मै। अन्तः। दुरोणे। विशां। न। विश्वः। अमृतः।
सुऽआधीः। सः। हि। क्षपाऽवान्। अग्निः। रयीणां। दाशत्। यः। अस्मै। अरं।
सुऽउक्तैः। एता। चिकित्वः। भूम। नि। पाहि। देवानां। जन्म। मर्तान्। च। विद्वान्।
वर्धान्। यं। पूर्वीः। क्षपः। विऽरूपाः। स्थातुः। च। रथं। ऋतऽप्रवीतं। अराधि।

५९

होता । स्वः । निऽसत्तः । कृण्वन् । विश्वानि । अपांसि । सत्या । गोषु । प्रऽशस्तिं । वनेषु ।
धिषे । भरंत । विश्वे । बलिं । स्वः । नः । वि । त्वा । नरः । पुरुऽत्रा । सपर्यन् । पितुः । न । जिव्रेः ।
वि । वेदः । भरंत । साधुः । न । गृध्नुः । अस्ताऽइव । शूरः । याताऽइव । भीमः । त्वेषः । सम
त्ऽसु । ॥३४॥ उप । प्र । जिन्वन् । उशतीः । उशंतं । पतिं । न । नित्यं । जनयः । सऽनीळाः ।
स्वसारः । श्यावीं । अरुषीं । अजुष्रन् । चित्रं । उछंतीं । उषसं । न । गावः । वीळु । चित् ।
दृळ्हा । पितरः । नः । उक्थैः । अद्रिं । रुजन् । अंगिरसः । रवेण । चक्रुः । दिवः । बृह
तः । गातुं । अस्मे इति । अहः । स्वः । वि विदुः । केतुं । उस्राः । दधन् । ऋतं । धन
यन् । अस्य । धीतिं । आत् । इत् । अर्यः । दिधिष्वः । विऽभृत्राः । अतृष्यंतीः । अप
सः । यंति । अछ । देवान् । जन्म । प्रयसा । वर्धयंतीः । मथीत् । यत् । ईं । विऽभृतः । मा

प० प्र०
६०

नरिश्वा । गृहेऽगृहे । श्येतः । जेन्यः । भूत् । आत् । ईं । राज्ञे । न । सहीयसे । सचा । सन् । आ
दूत्यं । भृगवाणः । विवाय । महे । यत् । पित्रे । ईं । रसं । दिवे । कः । अव । त्सरत् । पृश्
न्यः । चिकित्वान् । सृजत् । अस्ता । धृषता । दिद्युं । अस्मै । स्वायां । देवः । दुहितरि
त्विषिं । धात् ॥ ३५ ॥ स्वे । आ । यः । तुभ्यं । दमे । आ । विऽभाति । नमः । वा । दाशात् । उ
शतः । अनु । द्यून् । वर्धो इति । अग्ने । वयः । अस्य । द्विऽबर्हाः । यासत् । राया । सऽर
थं । यं । जुनासि । अग्निं । विश्वाः । अभि । पृक्षः । सचन्ते । समुद्रं । न । स्रवतः । सप्त । य
ह्वीः । न । जामिऽभिः । वि । चिकिते । वयः । नः । विदाः । देवेषु । प्रऽमतिं । चिकित्वा
न् । आ । यत् । इषे । नृऽपतिं । तेजः । आनट् । शुचि । रेतः । निऽसिक्तं । द्यौः । अभीके ।
अग्निः । शर्धं । अनवद्यं । युवानं । सुऽआध्यं । जनयत् । सूदयत् । च । मनः । न । यः ।

६०

अध्वनः। सद्यः। एति। एकः। सत्रा। सूरः। वस्वः। ईशे। राजाना। मित्रावरुणा। सुपाणी इति
सुऽपाणी। गोषु। प्रियं। अमृतं। रक्षमाणा। मा। नः। अग्ने। सख्या। पित्र्याणि। प्र। मर्षि
ष्ठाः। अभि। विदुः। कविः। सन्। नभः। न। रूपं। जरिमा। मिनाति। पुरा। तस्याः। अभिऽ
शस्तेः। अधि। इहि॥ १६॥ नि। काव्या। वेधसः। शश्वतः। कः। हस्ते। दधानः।
नर्या। पुरूणि। अग्निः। भुवत्। रयिऽपतिः। रयीणां। सत्रा। चक्राणः। अमृतानि।
विश्वा। अस्मे इति। वत्सं। परि। संतं। न। विंदन्। इछंतः। विश्वे। अमृताः। अमूराः।
श्रमऽयुवः। पदऽव्यः। धियंऽधाः। तस्थुः। पदे। परमे। चारु। अग्नेः। तिस्रः। यत्।
अग्ने। शरदः। त्वां। इत्। शुचिं। घृतेन। शुचयः। सपर्यान्। नामानि। चित्। दधि
रे। यज्ञियानि। असूदयंत। तन्वः। सुऽजाताः। आ। रोदसी इति। बृहती इति।

प०म०
६१

वेविदानाः। प्र। रुद्रिया। जभ्रिरे। यज्ञियासः। विदत्। मर्तः। नेमऽधिता। चिकित्वान्।
अग्निं। पदे। परमे। तस्थिऽवांसं। संऽजानानाः। उप। सीदन्। अभिऽज्ञु। पत्नीऽवं
तः। नमस्यं। नमस्यन्निति नमस्यन्। रिरिक्वांसः। तन्वः। कृण्वत। स्वाः। सखा।
सख्युः। निऽमिषि। रक्षमाणाः॥ १७॥ त्रिः। सप्त। यत्। गुह्यानि। त्वे इति। इत्। प
दा। अविदन्। निऽहिता। यज्ञियासः। तेभिः। रक्षंते। अमृतं। सऽजोषाः। पशून्।
च। स्थातॄन्। चरथं। च। पाहि। विद्वान्। अग्ने। वयुनानि। क्षितीनां। वि। आनु
षक्। शुरुधः। जीवसे। धाः। अंतःऽविद्वान्। अध्वनः। देवऽयानान्। अतंद्रः। दूतः। अ ना ६१
भवः। हविःऽवाट्। सुऽआध्यः। दिवः। आ। सप्त। यह्वीः। रायः। दुरः। वि। ऋतऽज्ञाः।
न अजानन्। विदत्। गव्यं। सरमा। दृळ्हं। ऊर्वं। येन। नु। कं। मानुषी। भोजते। विट्।

आ। ये। विश्वा। सुऽअपत्यानि। तस्थुः। कृण्वानासः। अमृतऽत्वाय। गातुं। मह्ना।
महत्ऽभिः। पृथिवी। वि। तस्थे। माता। पुत्रैः। अदितिः। धायसे। वेरिति वेः। अधि।
श्रियं। नि। दधुः। चारुं। अस्मिन्। दिवः। यत्। अक्षी इति। अमृताः। अकृण्वन्।
अध। क्षरंति। सिंधवः। न। सृष्टाः। प्र। नीचीः। अग्ने। अरुषीः। अजानन्। ॥१०॥
रयिः। न। यः। पितृऽवित्तः। वयःऽधाः। सुऽप्रनीतिः। चिकितुषः। न। शासुः।
स्योनऽशीः। अतिथिः। न। प्रीणानः। होताऽइव। सद्म। विधतः। वि। तारीत्।
देवः। न। यः। सविता। सत्यऽमन्मा। क्रत्वा। निऽपाति। वृजनानि। विश्वा। पुरुऽ
प्रशस्तः। अमतिः। न। सत्यः। आत्माऽइव। शेवः। दिधिषाय्यः। भूत्। ०पृथि
वीं। विश्वऽधायाः। उपऽक्षेति। हितऽमित्रः। न। राजा। पुरःऽसदः। शर्मऽसदः।

न। वीराः। अनवद्या। पतिजुष्टाऽइव। नारी। तं। त्वा। नरः। दमे। आ। नित्यं। इद्धं। अग्ने। सचंत। क्षितिषु। ध्रुवासु। अधि। द्युम्नं। नि। दधुः। भूरि। अस्मिन्। भव। विश्वऽआयुः। धरुणः। रयीणां। विऽपृक्षः। अग्ने। मघऽवानः। अश्युः। वि। सूरयः। ददनः। विश्वं। आयुः। सनेम। वाजं। संऽइद्धेषु। अर्यः। भागं। देवेषु। श्रवसे। दधानाः। ॥३२॥ ऋतस्य। हि। धेनवः। वावशानाः। स्मतऽऊध्नीः। पीपयंत। द्युऽभक्ताः। पराऽवतः। सुऽमतिं। भिक्षमाणाः। वि। सिंधवः। समया। सस्रुः। अद्रिं। त्वे इति। अग्ने। सुऽमतिं। भिक्षमाणाः। दिवि। श्रवः। दधिरे। यज्ञियासः। नक्ता। च। चक्रुः। उषसा। विरूपे इति विऽरूपे। कृष्णं। च। वर्णं। अरुणं। च। सं। धुरिति धुः। या। रायैः। मर्तान्। सुसूदः। अग्ने। ते। स्याम। मघऽवानः। वयं। च। छायाऽइव। वि

थं। भुवनं। सिसक्षि। आ। पप्रिऽवान्। रोदसी इति। अंतरिक्षं। अर्वत्ऽभिः। अग्ने।
अर्वत्ऽभिः। नृऽभिः। नृऽतमः। वीरैः। वीरान्। वनुयाम। त्वाऽऊताः। ईशानासः। पितृऽ
वित्तस्य। रायः। वि। सूरयः। शतऽहिमाः। नः। अश्युः। एता। ते। अग्ने। उचथानि। वे
धः। जुष्टानि। संतु। मनसे। हृदे। च। शकेम। रायः। सुऽधुरः। यमं। ते। अधि। श्र
वः। देवऽभक्तं। दधानाः॥२०॥ उपऽप्रयंतः। अध्वरं। मंत्रं। वोचेम। अग्नये। आ
रे। अस्मे इति। च। शृण्वते। यः। स्नीहितीषु। पूर्व्यः। संऽजग्मानासु। कृष्टिषु। अ
रक्षत्। दाशुषे। गयं। उत। ब्रुवंतु। जंतवः। उत्। अग्निः। वृत्रऽहा। अजनि। धनंऽ
जयः। रणेऽरणे। यस्य। दूतः। असि। क्षये। वेषि। हव्यानि। वीतये। दस्मत्। कृ
णोषि। अध्वरं। तं। त्वा। सुऽहव्यं। अंगिरः। सुऽदेवं। सहसः। यहो इति। जनाः।

प॰प्र॰
६२

३ कः। दाशु ऽअध्वरः। कः। ह। कस्मिन्। असि। श्रितः। त्वं। जामिः। जनानां। अग्ने। ३

आ। दूतः। सु ऽबर्हिषं। ॥२१॥ आ। च। वहासि। तान्। इह। देवान्। उप। प्रऽशस्तये।
हव्या। सु ऽचंद्र। वीतये। न। योः। उपऽअब्दिः। अश्व्यः। शृण्वे। रथस्य। कत्। चन। य
त्। अग्ने। यासि। दूत्यं। त्वा ऽऊतः। वाजी। अह्रयः। अभि। पूर्वस्मात्। अपरः। प्र।
दाश्वान्। अग्ने। अस्थात्। उत। द्यु ऽमत्। सु ऽवीर्यं। बृहत्। अग्ने। विवासथ। देवे
भ्यः। देव। दाशुषे। ॥२२॥ जुषस्व। सप्रथः ऽतमं। वचः। देवप्सरः ऽतमं। हव्या।
जुह्वानः। आसनि। अथ। ते। अंगिरः ऽतम। अग्ने। वेधः ऽतम। प्रियं। वोचेम। ब्र
ह्म। सानसि। कः। ते। जामिः। जनानां। अग्ने। मित्रः। असि। प्रियः। सखा। सखि ऽ
भ्यः। ईड्यः। यज। नः। मित्रावरुणा। यज। देवान्। ऋतं। बृहत्। अग्ने। यक्षि।
स्वं। दमं। ॥२३॥ का। ते। उप ऽइतिः। मनसः। [illegible]। वराय। भुवत्। अग्ने। शं ऽत

६२

मा। का। मनीषा। कः। वा। यज्ञैः। परि। दक्षं। ते। आप। केन। वा। ते। मनसा। दाशेम।
आ। इहि। अग्ने। इह। होता। नि। सीद। अदब्धः। सु। पुरःऽएता। भव। नः। अवतां।
त्वा। रोदसी इति। विश्वमिन्वे इति विश्वंऽइन्वे। यज। महे। सौमनसाय। देवान्।
प्र। सु। विश्वान्। रक्षसः। धक्षि। अग्ने। भव। यज्ञानां। अभिशस्तिऽपावा। अथ।
आ। वह। सोमऽपतिं। हरिऽभ्यां। आतिथ्यं। अस्मै। चकृम। सुऽदाव्ने। प्रजाऽव
ता। वचसा। वह्निः। आसा। आ। च। हुवे। नि। च। सत्सि। इह। देवैः। वेषि। हो
त्रं। उत। पोत्रं। यजत्र। बोधि। प्रऽयंतः। जनितः। वसूनां। यथा। विप्रस्य। मनु
षः। हविःऽभिः। देवान्। अयजः। कविऽभिः। कविः। सन्। एव। होतः। सत्यऽ
तर। त्वं। अद्य। अग्ने। मंद्रया। जुह्वा। यजस्व॥ ॥२४॥ कथा। दाशेम। अग्नये।

का। अस्मै। देवऽजुष्टा। उच्यते। भामिने। गीः। यः। मर्त्येषु। अमृतः। ऋतऽवा।
होता। यजिष्ठः। इत्। ऊं इति। कृणोति। देवान्। यः। अध्वरेषु। शंऽतमः। ऋतऽवा। हो
ता। तं। ऊं इति। नमःऽभिः। आ। कृणुध्वं। अग्निः। यत्। वेः। मर्ताय। देवान्। सः।
च। बोधाति। मनसा। यजाति। सः। हि। क्रतुः। सः। मर्यः। सः। साधुः। मित्रः।
न। भूत्। अद्भुतस्य। रथीः। तं। मेधेषु। प्रथमं। देवऽयंतीः। विशः। उप। ब्रुव
ते। दस्मं। आरीः। सः। नः। नृणां। नृऽतमः। रिशादाः। अग्निः। गिरः। अव
सा। वेतु। धीतिं। तना। च। ये। मघऽवानः। शविष्ठाः। वाजऽप्रसूताः। इषयं
त। मन्म। एव। अग्निः। गोतमेभिः। ऋतऽवा। विप्रेभिः। अस्तोष्ट। जातऽ
वेदाः। सः। एषु। द्युम्नं। पीपयत्। सः। वाजं। सः। पुष्टिं। याति। जोषं। आ।

चिकित्वान् ॥२५॥ अभि । त्वा । गोतमाः । गिरा । जातऽवेदः । विऽचर्षणे । द्युम्नैः ।
अभि । प्र । नोनुमः । तं । ॐ इति । त्वा । गोतमः । गिरा । रायःऽकामः । दुवस्यति ।०। वा
जऽसातमं । अंगिरस्वत् । हवामहे ।०। वृत्रहन्ऽतमं । यः । दस्यून् । अवऽधूनु
षे ।०। अवोचाम । रहूऽगणाः । अग्नये । मधुऽमत् । वचः ।०। हिरण्यऽकेशः । र ॥२६॥
जसः । विऽसारे । अहिः । धुनिः । वातःऽइव । ध्रजीमान् । शुचिऽभ्राजाः । उष
सः । नवेदाः । यशस्वतीः । अपस्युवः । न । सत्याः । आ । ते । सुऽपर्णाः । अमिन । नं
एवैः । कृष्णः । नोनाव । वृषभः । यदि । इदं । शिवाभिः । न । स्मयमानाभिः । आ ।
अगात् । पतंति । मिहः । स्तनयंति । अभ्रा । यत् । ईं । ऋतस्य । पयसा । पिया
नः । नयन् । ऋतस्य । पथिऽभिः । रजिष्ठैः । अर्यमा । मित्रः । वरुणः । परिऽज्मा ।

त्वचं।पृंचंति।उपरस्य।योनौ।अग्ने।वाजस्य।गोऽमतः।ईशानः।सहसः।यहो इ
ति।अस्मे इति।धेहि।जातऽवेदः।महि।श्रवः।सः।इधानः।वसुः।कविः।अग्निः।
ईळेन्यः।गिरा।रेवत्।अस्मभ्यं।पुरुऽअनीक।दीदिहि।क्षपः।राजन्।उत।त्म
ना।अग्ने।वस्तोः।उत।उषसः।सः।तिग्मऽजंभ।रक्षसः।दह।प्रति॥२७॥
अव।नः।अग्ने।ऊतिऽभिः।गायत्रस्य।प्रऽभर्मणि।विश्वासु।धीषु।वंद्य।आ।
नः।अग्ने।रयिं।भर।सत्राऽसहं।वरेण्यं।विश्वासु।पृत्ऽसु।दुस्तरं।०।सुऽचेतुना।
रयिं।विश्वायुऽपोषसं।मार्डीकं।धेहि।जीवसे।प्र।पूताः।तिग्मऽशोचिषे।वाचः।गो
तमः।अग्नये।भरस्व।सुम्नऽयुः।गिरः।यः।नः।अग्ने।अभिऽदासति।अंति।दूरे।पदीष्ट।
सः।अस्माकं।इत्।वृधे।भव।सहस्रऽअक्षः।विऽचर्षणिः।अग्निः।रक्षांसि।सेधति।होता।

ष्वीते । उक्थ्यः ॥ २८ ॥ इत्था । हि । सोमे । इत् । मदे । ब्रह्मा । चकार । वर्धनं । शविष्ठ ।
वज्रिन् । ओजसा । पृथिव्याः । निः । शशाः । अहिं । अर्चन् । अनु । स्वऽराज्यं । सः । त्वा ।
अमदत् । वृषा । मदः । सोमः । श्येनऽआभृतः । सुतः । येन । वृत्रं । निः । अत्ऽभ्यः । ज
घंथ । वज्रिन् । ओजसा । ० । प्र । इहि । अभि । इहि । धृष्णुहि । न । ते । वज्रः । नि । यंसते ।
इंद्र । नृम्णं । हि । ते । शवः । हनः । वृत्रं । जयाः । अपः । ० । निः । इंद्र । भूम्याः । अधि । वृ
त्रं । जघंथ । निः । दिवः । सृज । मरुत्वतीः । अव । जीवऽधन्याः । इमाः । अपः । इंद्रः । वृत्र
स्य । दोधतः । सानुं । वज्रेण । हीळितः । अभिऽक्रम्य । अव । जिघ्नते । अपः । सर्माय ।
चोदयन् । ० । २९ ॥ अधि । सानौ । नि । जिघ्नते । वज्रेण । शतऽपर्वणा । मंदानः । इंद्रः ।

प०अ०
६६

अंधसः।सऽखिभ्यः।गातुं।इच्छति।इंद्र।तुभ्यं।इत्।अद्रिऽवः।अनुत्तं।वज्रिन्।वीर्यं।
यत्।ह।त्यं।मायिनं।मृगं।तं।ऊं इति।त्वं।मायया।अवधीः।०वि।ते।वज्रासः।अस्थिर
न्।नवतिं।नाव्याः।अनु।महत्।ते।इंद्र।वीर्यं।बाह्वोः।ते।बलं।हितं।०सहस्रं।सा
कं।अर्चत।परि।स्तोभत।विंशतिः।शता।एनं।अनु।अनोनवुः।इंद्राय।ब्रह्म।उत्ऽ
यतं।०इंद्रः।वृत्रस्य।तविषीं।निः।अहन्।सहसा।सहः।महत्।तत्।अस्य।पौंस्यं।
वृत्रं।जघन्वान्।असृजत्।०॥३०॥इमे इति।चित्।तव।मन्यवे।वेपेते इति।भि
यसा।मही इति।यत्।इंद्र।वज्रिन्।ओजसा।वृत्रं।मरुत्वान्।अवधीः।०न।वेपसा।
न।तन्यता।इंद्रं।वृत्रः।वि।बीभयत्।अभि।एनं।वज्रः।आयसः।सहस्रऽभृष्टिः।
आयत।०यत्।वृत्रं।तव।च।अशनिं।वज्रेण।संऽअयोधयः।अहिं।इंद्र।जिघांस

प
६६

नः। दिवि। ते। बब्धे। शवः। ० अभिऽस्तने। ते। अद्रिऽवः। यत्। स्थाः। जगत्। च। रेज
ते। त्वष्टा। चित्। तव। मन्यवे। इंद्र। वेविज्यते। भिया। ० नहि। नु। यात्। अधिऽइमसि।
इंद्रं। कः। वीर्या। परः। तस्मिन्। नृम्णं। उत। क्रतुं। देवाः। ओजांसि। सं। दधुः। ० यां।
अथर्वा। मनुः। पिता। दध्यङ्। धियं। अत्नत। तस्मिन्। ब्रह्माणि। पूर्वऽथा। इंद्रे।
उक्था। सं। अग्मत। ०॥ ३४॥ इति प्रथमाष्टके पंचमोध्यायः॥ ॥ओम्॥॥
इंद्रः। मदाय। ववृधे। शवसे। वृत्रऽहा। नृऽभिः। तं। इत्। महत्ऽसु। आजिषु। उत। ईं।
अर्भे। हवामहे। सः। वाजेषु। प्र। नः। अविषत्। असि। हि। वीर। सेन्यः। असि। भूरि।
पराऽददिः। असि। दभ्रस्य। चित्। वृधः। यजमानाय। शिक्षसि। सुन्वते। भूरि। ते।
वसु। यत्। उत्ऽईरते। आजयः। धृष्णवे। धीयते। धना। युक्ष्व। मदऽच्युता। ह

रीइति।कं।हनरः।कं।वसो।दधुः।अस्मान्।इंद्र।वसो।दधुः।कत्वा।महान्।अनुऽस्वधां।भी
मः।आ।ववृधे।शवः।श्रिये।ऋष्वः।उपाकयोः।निऽशिप्री।हरिऽवान्।दधे।हस्तयोः।
वज्रं।आयसं।आ।पप्रौ।पार्थिवं।रजः।बद्बधे।रोचना।दिवि।न।त्वाऽवान्।इंद्र।कः।
चन।न।जातः।न।जनिष्यते।अति।विश्वं।ववक्षिथ।।३।।यः।अर्यः।मर्तऽभोज
नं।पराऽददाति।दाशुषे।इंद्रः।अस्मभ्यं।शिक्षतु।वि।भज।भूरि।ते।वसु।भक्षी
य।तव।राधसः।मदेऽमदे।हि।नः।ददिः।यूथा।गवां।ऋजुऽक्रतुः।सं।गृभाय।
पुरु।शता।उभयाहस्त्या।वसु।शिशीहि।रायः।आ।भर।मा।दयस्व।सुते।स
चा।शवसे।शूर।राधसे।विद्म।हि।त्वा।पुरुऽवसुं।उप।कामान्।ससृज्महे।
अथ।नः।अविता।भव।एते।ते।इंद्र।जंतवः।विश्वं।पुष्यंति।वार्यं।अंतः।

हि॥रण्ययः।जनानां।अर्यः।वेदः।अदाशुषां।तेषां।नः।वेदः।आ।भर॥ ॥२॥उपो इति।सु।जि
गृहि।गिरः।मघऽवन्।मा।अतथाःऽइव।यदा।नः।सूनृताऽवतः।करः।आत्।अर्थ
यासे।इत्।योज।नु।इंद्र।ते।हरी इति।अक्षन्।अमीमदंत।हि।अव।प्रियाः।अधू
षत।अस्तोषत।स्वऽभानवः।विप्राः।नविष्ठया।मती।सुऽसंदृशं।त्वा।वयं।मघऽ
वन्।वंदिषीमहि।प्र।नूनं।पूर्णऽवंधुरः।स्तुतः।याहि।वशान्।अनु।०।सः।घ।तं।वृ
षणं।रथं।अधि।तिष्ठाति।गोऽविदं।यः।पात्रं।हारिऽयोजनं।पूर्णं।इंद्र।चिके
तति।०।युक्तः।ते।अस्तु।दक्षिणः।उत।सव्यः।शतक्रतो इति शतऽक्रतो।तेन।जा
यां।उप।प्रियां।मंदानः।याहि।अंधसः।०।युनज्मि।ते।ब्रह्मणा।केशिना।हरी
इति।उप।प्र।याहि।दधिषे।गभस्त्योः।उत्।त्वा।सुतासः।रभसाः।अमंदिषुः।

पूषण्ऽवान्।वज्रिन्।सं।ऊंइति।पत्न्या।अमदः।।३।।अश्वऽवति।प्रथमः।गोषु।
गच्छति।सुप्रऽअवीः।इंद्र।मर्त्यः।तव।ऊतिऽभिः।तं।इत्।पृणक्षि।वसुना।भवी
यसा।सिंधुं।आपः।यथा।अभितः।विऽचेतसः।आपः।न।देवीः।उप।यंति।हो
त्रियं।अवः।पश्यंति।[illegible]ति।विऽततं।यथा।रजः।प्राचैः।देवासः।प्र।न
यंति।देवऽयुं।ब्रह्मऽप्रियं।जोषयंते।वराःऽइव।अधि।द्वयोः।अदधाः।उ
क्थ्यं।वचः।यतऽस्रुचा।मिथुना।या।सपर्यतः।असंऽयत्तः।व्रते।ते।क्षे
ति।पुष्यति।भद्रा।शक्तिः।यजमानाय।सुन्वते।आत्।नु।अंगिराः।प्रथमं।
दधिरे।वयः।इद्धऽअग्नयः।शम्या।ये।सुऽकृत्यया।सर्वं।पणेः।सं।अविं
दंत।भोजनं।अश्वऽवंतं।गोऽमंतं।आ।पशुं।नरः।यज्ञैः।अथर्वा।प्रथ

मः।पथः।तेत्।ततः।सूर्यः।व्रतऽपाः।वेनः।आ।अजनि।आ।गाः।आजत्।
उशना।काव्यः।सचा।यमस्य।जातं।अमृतं।यजामहे।बर्हिः।वा।यत्।सुऽ
अपत्याय।वृज्यते।अर्कः।वा।श्लोकं।आऽघोषते।दिवि।ग्रावा।यत्र।व
दति।कारुः।उक्थ्यः।तस्य।इत्।इंद्रः।अभिऽपित्वेषु।रण्यति।।६।।
असावि।सोमः।इंद्र।ते।शविष्ठ।धृष्णो इति।आ।गहि।आ।त्वा।पृण
क्तु।इंद्रियं।रजः।सूर्यः।न।रश्मिऽभिः।इंद्रं।इत्।हरी इति।वहतः।
अप्रतिधृष्टऽशवसं।ऋषीणां।च।स्तुतीः।उप।यज्ञं।च।मानुषा
णां।आ।तिष्ठ।वृत्रऽहन्।युक्ता।ते।ब्रह्मणा।हरी इति।अर्वाचीनं। रथं।
सु।ते।मनः।ग्रावा।कृणोतु।वग्नुना।इमं।इंद्र।सुतं।पिब।ज्येष्ठं।अ

प०अ०
६९

मर्त्यं। मदं। शुक्रस्य। त्वा। अभि। अक्षरन्। धाराः। ऋतस्य। सदने॥ इंद्राय। नू
नं। अर्चत। उक्थानि। च। ब्रवीतन। सुताः। अमत्सुः। इंदवः। उक्थानि। च।
ज्येष्ठं। नमस्यत। सहः॥५॥ नकिः। त्वत्। रथिऽतरः। हरीइति। यत्।
इंद्र। यच्छसे। नकिः। त्वा। अनु। मज्मना। नकिः। सुऽअश्वः। आनशे।
यः। एकः। इत्। विऽदयते। वसु। मर्त्ताय। दाशुषे। ईशानः। अप्रतिऽस्कु
तः। इंद्रः। अंग। कदा। मर्त्तं। अराधसं। पदा। क्षुंपंऽइव। स्फुरत्। कदा।
नः। शुश्रवत्। गिरः। इंद्रः। अंग। यः। चित्। हि। त्वा। बहुऽभ्यः। आ। सु
तऽवान्। आऽविवासति। उग्रं। तत्। पत्यते। शवः। इंद्रः। अंग। स्वादोः।
इत्था। विषुऽवतः। मध्वः। पिबंति। गौर्यः। याः। इंद्रेण। सऽयावरीः।

६९

वृष्णा। मदंति। शोभसे। वस्वीः। अनु। स्वऽराज्यं॥ १०॥ ताः। अस्य। पृशनऽयु
वः। सोमं। श्रीणंति। पृश्नयः। प्रियाः। इंद्रस्य। धेनवः। वज्रं। हिन्वंति। सायकं।११
ताः। अस्य। नमसा। सहः। सपर्यंति। प्रऽचेतसः। व्रतानि। अस्य। सश्चिरे।
पुरूणि। पूर्वऽचित्तये।१२। इंद्रः। दधीचः। अस्थऽभिः। वृत्राणि। अप्रतिऽ
स्कुतः। जघान। नवतीः। नव। इच्छन्। अश्वस्य। यत्। शिरः। पर्वतेषु। अप
ऽश्रितं। तत्। विदत्। शर्यणाऽवति। अत्र। अह। गोः। अमन्वत। नाम।
त्वष्टुः। अपीच्यं। इत्था। चंद्रमसः। गृहे॥ १४॥ कः। अद्य। युंक्ते। धुरि। गाः।
ऋतस्य। शिमीऽवतः। भामिनः। दुःऽहृणायून्। आसन्ऽइषून्। हृत्सुऽ
असः। मयःऽभून्। यः। एषां। भृत्यां। ऋणधत्। सः। जीवात्। कः। ईषते।

तुज्यते । कः । बिभाय । कः । मंसते । संतं । इंद्रं । कः । अंति । कः । तोकाय । कः । इ
भाय । उत । राये । अधि । ब्रवत् । तन्वे । कः । जनाय । कः । अग्निं । ईट्टे । हविषा ।
घृतेन । स्रुचा । यजाते । ऋतुऽभिः । ध्रुवेभिः । कस्मै । देवाः । आ । वहान् । आ
शु । होम । कः । मंसते । वीतिऽहोत्रः । सुऽदेवः । त्वं । अंग । प्र । शंसिषः ।
देवः । शविष्ठ । मर्त्यं । न । त्वत् । अन्यः । मघऽवन् । अस्ति । मर्डिता । इंद्र ।
ब्रवीमि । ते । वचः । मा । ते । राधांसि । मा । ते । ऊतयः । वसो इति । अस्मान् ।
कदा । चन । दभन् । विश्वा । च । नः । उपऽमिमीहि । मानुष । वसूनि । च
र्षणिऽभ्यः । आ ॥ १८ ॥ प्र । ये । शुंभंते । जनयः । न । सप्तयः । यामन् ।
रुद्रस्य । सूनवः । सुऽदंससः । रोदसी इति । हि । मरुतः । चक्रिरे । वृधे

ये। मदंति। वीराः। विदथेषु। घृषयः। ते। उक्षितासः। महिमानं। आशत। दिवि।
रुद्रासः। अधि। चक्रिरे। सदः। अर्चंतः। अर्कं। जनयंतः। इंद्रियं। अधि।
श्रियः। दधिरे। पृश्निऽमातरः। गोऽमातरः। यत्। शुभयंते। अंजिऽभिः।
तनूषु। शुभ्राः। दधिरे। विरुक्मतः। बाधंते। विश्वं। अभिऽमातिनं। अप।
कर्माणि। एषां। अनु। रीयते। घृतं। वि। ये। भ्राजंते। सुऽमखासः।
ऋष्टिऽभिः। प्रऽच्यवयंतः। अच्युता। चित्। ओजसा। मनःऽजुवः।
यत्। मरुतः। रथेषु। आ। वृषऽव्रातासः। पृषतीः। अयुग्ध्वं। प्र। यत्।
रथेषु। पृषतीः। अयुग्ध्वं। वाजे। अद्रिं। मरुतः। रंहयंतः। उत। अरुष
स्य। वि। स्यंति। धाराः। चर्मऽइव। उदऽभिः। वि। उंदंति। भूम। आ। वः।

वहंतु।सप्तयः।रघुऽस्यदः।रघुऽपत्वानः।प्र।जिगात।बाहुऽभिः।सीदत।
आ।बर्हिः।उरु।वः।सदः।कृतं।मादयध्वं।मरुतः।मध्वः।अंधसः।६॥
ते।अवर्धंत।स्वऽतवसः।महिऽत्वना।आ।नाकं।तस्थुः।उरु।चक्रि
रे।सदः।विष्णुः।यत्।ह।आवत्।वृषणं।मदऽच्युतं।वयः।न।सीदन्।
अधि।बर्हिषि।प्रिये।शूराःऽइव।इत्।युयुधयः।न।जग्मयः।श्रव
स्यवः।न।पृतनासु।येतिरे।भयंते।विश्वा।भुवना।मरुत्ऽभ्यः।राजा
नःऽइव।त्वेषऽसंदृशः।नरः।त्वष्टा।यत्।वज्रं।सुऽकृतं।हिरण्य
यं।सहस्रऽभृष्टिं।सुऽअपाः।अवर्तयत्।धत्ते।इंद्रः।नरि।अपांसि।
कर्तवे।अहन्।वृत्रं।निः।अपां।औब्जत्।अर्णवं।ऊर्ध्वं।नुनुद्रे।अ

वतं। ते। ओजसा। ददृहाणं। चित्। बिभिदुः। वि। पर्वतं। धमंतः। वाणं। मरुतः। सुऽ
दानवः। मदे। सोमस्य। रण्यानि। चक्रिरे। जिह्मं। नुनुद्रे। अवतं। तया। दिशा। अ
सिंचन्। उत्सं। गोतमाय। तृष्णऽजे। आ। गच्छंति। ईं। अवसा। चित्रऽभानवः।
कामं। विप्रस्य। तर्पयंत। धामऽभिः। याः। वः। शर्म। शशमानाय। संति।
त्रिऽधातूनि। दाशुषे। यच्छत। अधि। अस्मभ्यं। तानि। मरुतः। वि। यंत। रयिं।
नः। धत्त। वृषणः। सुऽवीरं ॥१०॥ मरुतः। यस्य। हि। क्षये। पाथ। दिवः। विऽ
महसः। सः। सुऽगोपातमः। जनः। यज्ञैः। वा। यज्ञऽवाहसः। विप्रस्य। वा। मती
नां। मरुतः। शृणुत। हवं। उत। वा। यस्य। वाजिनः। अनु। विप्रं। अतक्षत। सः।
गंता। गोऽमति। व्रजे। अस्य। वीरस्य। बर्हिषि। सुतः। सोमः। दिविष्टिषु। उ

प०अ०
७२

क्थं। मदः। च। शस्यते। अस्य। श्रोषंतु। आ। भुवः। विश्वाः। यः। चर्षणीः। अभि। सूरं। चित्। सस्रुषीः। इषः ॥११॥ पूर्वीऽभिः। हि। ददाशिम। शरत्ऽभिः। मरुतः। वयं। अवःऽभिः। चर्षणीनां। सुऽभगः। सः। प्रऽयज्यवः। मरुतः। अस्तु। मर्त्यः। यस्य। प्रयांसि। पर्षथ। शशमानस्य। वा। नरः। स्वेदस्य। सत्यऽशवसः। विद। कामस्य। वेनतः। यूयं। तत्। सत्यऽशवसः। आविः। कर्त। महिऽत्वना। विध्यत। विऽद्युता। रक्षः। गूहत। गुह्यं। तमः। वि। यात। विश्वं। अत्रिणं। ज्योतिः। कर्त। यत्। उश्मसि ॥१२॥ प्रऽत्वक्षसः। प्रऽतवसः। विऽरप्शिनः। अनानताः। अविथुराः। ऋजीषिणः। जुष्टऽतमासः। नृऽतमासः। अंजिऽभिः। वि। आनज्रे। के। चित्। उस्राःऽइव। स्तृऽभिः। उपऽह्वरेषु। यत्। अ

७२

चिध्वं। ययिं। वयःऽइव। मरुतः। केन। चित्। पथा। श्चोतंति। कोशाः। उप। वः। रथेषु।
आ। घृतं। उक्षत। मधुऽवर्णं। अर्चते। प्र। [illegible] अज्मेषु। विथुराऽइव। रेजते। भूमिः। एषां। अ
यामेषु। यत्। ह। युंजते। शुभे। ते। क्रीळयः। धुनयः। भ्राजत्ऽऋष्टयः। स्वयं। म
हिऽत्वं। पनयंत। धूतयः। सः। हि। स्वऽसृत्। पृषत्ऽअश्वः। युवा। गणः। अया।
ईशानः। तविषीभिः। आऽवृतः। असि। सत्यः। ऋणऽयावा। अनेद्यः। अस्याः। धि
यः। प्रऽअविता। अथ। वृषा। गणः। पितुः। प्रत्नस्य। जन्मना। वदामसि। सोम
स्य। जिह्वा। प्र। जिगाति। चक्षसा। यत्। ईं। इंद्रं। शमि। ऋक्वाणः। आशत। आ
त्। इत्। नामानि। यज्ञियानि। दधिरे। श्रियसे। कं। भानुऽभिः। सं। मिमिक्षि
रे। ते। रश्मिऽभिः। ते। ऋक्वऽभिः। सुऽखादयः। ते। वाशीऽमंतः। इष्मिणः।

अभीरवः। विद्रे। प्रियस्य। मारुतस्य। धाम्नः॥६ ३॥ आ। विद्युन्मत्ऽभिः। मरुतः।
सुऽअर्कैः। रथेभिः। यात। ऋष्टिमत्ऽभिः। अश्वऽपर्णैः। आ। वर्षिष्ठया। नः। इ
षा। वयः। न। पप्तत। सुऽमायाः॥ ते। अरुणेभिः। वरं। आ। पिशंगैः। शुभे। कं। यां
ति। रथतूःऽभिः। अश्वैः। रुक्मः। न। चित्रः। स्वधितिऽवान्। पव्या। रथस्य। जं
घनंत। भूम॥ श्रिये। कं। वः। अधि। तनूषु। वाशीः। मेधा। वना। न। कृणवंते।
ऊर्ध्वा॥ युष्मभ्यं। कं। मरुतः। सुऽजाताः। तुविऽद्युम्नासः। धनयंते। अद्रिं॥ अ
हानि। गृध्राः। परि। आ। वः। आ। अगुः। इमां। धियं। वार्कार्यां। च। देवीं। ब्रह्म।
कृण्वंतः। गोतमासः। अर्कैः॥ ऊर्ध्वं। नुनुद्रे। उत्सऽधिं। पिबध्यै॥ एतत्। त्यत्।
न। योजनं। अचेति। सस्वः। ह। यत्। मरुतः। गोतमः। वः। पश्यन्। हिरण्यऽ
चक्रान्। अयःऽदंष्ट्रान्। विऽधावतः। वराहून्॥ एषा। स्या। वः। मरुतः। अनु

नुऽभर्त्री। प्रति। स्तोभति। वाघतः। न। वाणी। अस्तोभयत्। वृथा। आसां। अनु। स्वधां।
गभस्त्योः ॥ ३४॥ आ। नः। भद्राः। क्रतवः। यंतु। विश्वतः। अदब्धासः। अपरिऽइता
सः। उत्ऽभिदः। देवाः। नः। यथा। सदं। इत्। वृधे। असन्। अप्रऽयुवः। रक्षितारः। दिवेऽदि आ
वे। देवानां। भद्रा। सुऽमतिः। ~~ऋजू~~ ऋ। जुऽयतां। देवानां। रातिः। अभि। नः। नि। वर्त्ततां। देवा
नां। सख्यं। उप। सेदिम। वयं। देवाः। नः। आयुः। प्र। तिरंतु। जीवसे। तान्। पूर्वया।
निऽविदा। हूमहे। वयं। भगं। मित्रं। अदितिं। दक्षं। अस्रिधं। अर्यमणं। वरुणं। सो
सोमं। अश्विना। सरस्वती। नः। सुऽभगा। मयः। करत्। तत्। नः। वातः। मयःऽभु।
वातु। भेषजं। तत्। माता। पृथिवी। तत्। पिता। द्यौः। तत्। ग्रावाणः। सोमऽसुतः। म
यःऽभुवः। तत्। अश्विना। ~~सुऽहवा। यामनि। श्रुतं।~~ शृणुतं। धिष्ण्या। युवं। तं। ई

शानं । जगतः । तस्थुषः । पतिं । धियंऽजिन्वं । अवसे । हूमहे । वयं । पूषा । नः । यथा । वे
दसां । असत् । वृधे । ~~असत्~~ । रक्षिता । पायुः । अदब्धः । स्वस्तये ॥१५॥ स्व
स्ति । नः । इंद्रः । वृद्धऽश्रवाः । स्वस्ति । नः । पूषा । विश्वऽवेदाः । स्वस्ति । नः । तार्क्ष्यः ।
अरिष्टऽनेमिः । स्वस्ति । नः । बृहस्पतिः । दधातु । पृषत्ऽअश्वाः । मरुतः । पृश्निऽ
मातरः । शुभंऽयावानः । विदथेषु । जग्मयः । अग्निऽजिह्वाः । मनवः । सूरऽचक्ष
सः । विश्वे । नः । देवाः । अवसा । आ । गमन् । इह । भद्रं । कर्णेभिः । शृणुयाम ।
देवाः । भद्रं । पश्येम । अक्षऽभिः । यजत्राः । स्थिरैः । अंगैः । तुष्टुऽवांसः । तनू
भिः । वि । अशेम । देवऽहितं । यत् । आयुः । शतं । इत् । नु । शरदः । अंति । देवाः ।
यत्र । नः । चक्रा । जरसं । तनूनां । पुत्रासः । यत्र । पितरः । भवंति । मा । नः । मध्या ।

रिरिषत। आयुः। गंतोः। अदितिः। द्यौः। अदितिः। अंतरिक्षं। अदितिः। माता। सः। पिता। सः।
पुत्रः। विश्वे। देवाः। अदितिः। पंच। जनाः। अदितिः। जातं। अदितिः। जनिऽत्वं। ॥१६॥ ऋ-
जुऽनीती। नः। वरुणः। मित्रः। नयतु। विद्वान्। अर्यमा। देवैः। सऽजोषाः। ते। हि। वस्वः।
वसवानाः। ते। अप्रऽभूराः। महःऽभिः। व्रता। रक्षंते। विश्वाहा। ते। अस्मभ्यं। शर्म।
यंसन्। अमृताः। मर्त्येभ्यः। बाधमानाः। अप। द्विषः। वि। नः। पथः। सुविताय। चि-
यंतु। इंद्रः। मरुतः। पूषा। भगः। वंद्यासः। उत। नः। धियः। गोऽअग्राः। पूषन्। विष्णो
इति। एवऽयावः। कर्त। नः। स्वस्तिऽमतः। ॥१७॥ मधु। वाताः। ऋतऽयते। मधु। क्षर-
ंति। सिंधवः। माध्वीः। नः। संतु। ओषधीः। मधु। नक्तं। उत। उषसः। मधुऽमत्।
पार्थिवं। रजः। मधु। द्यौः। अस्तु। नः। पिता। मधुऽमान्। नः। वनस्पतिः। मधुऽमान्।

प० प्र०
७५

श्री।

न्। अस्तु। सूर्यः। माध्वीः। गावः। भवंतु। नः। शं। नः। मित्रः। शं। वरुणः। शं। नः। भवतु। अ
र्यमा। शं। नः। इंद्रः। बृहस्पतिः। शं। नः। विष्णुः। उरुऽक्रमः॥ १८॥ त्वं। सोम। प्र।
चिकितः। मनीषा। त्वं। रजिष्ठं। अनु। नेषि। पंथां। तव। प्रऽनीती। पितरः। नः। इंदो
इति। देवेषु। रत्नं। अभजंत। धीराः। त्वं। सोम। क्रतुऽभिः। सुऽक्रतुः। भूः। त्वं। दक्षैः।
सुऽदक्षः। विश्वऽवेदाः। त्वं। वृषा। वृषऽत्वेभिः। महिऽत्वा। द्युम्नेभिः। द्युम्नी।
अभवः। नृऽचक्षाः। राज्ञः। नु। ते। वरुणस्य। व्रतानि। बृहत्। गभीरं। तव। सोम।
धाम। शुचिः। त्वं। असि। प्रियः। न। मित्रः। दक्षाय्यः। अर्यमाऽइव। असि। सोम।
या। ते। धामानि। दिवि। या। पृथिव्यां। या। पर्वतेषु। ओषधीषु। अप्ऽसु। तेभिः।
नः। विश्वैः। सुऽमनाः। अहेळन्। राजन्। सोम। प्रति। हव्या। गृभाय। त्वं। सोम।

प

असि । सत्ऽपतिः । त्वं । राजा । उत । वृत्रऽहा । त्वं । भद्रः । असि । क्रतुः ॥ ५ ॥ त्वं । च । सो
म । नः । वशः । जीवातुं । न । मरामहे । प्रियऽस्तोत्रः । वनस्पतिः ॥ त्वं । सोम । महे । भगं ।
त्वं । यूने । ऋतऽयते । दक्षं । दधासि । जीवसे ॥ त्वं । नः । सोम । विश्वतः । गोपाः । अ
रक्षा । राजन् । अघऽयतः । न । रिष्येत् । त्वाऽवतः । सखा ॥ सोम । याः । ते
मयःऽभुवः । ऊतयः । सन्ति । दाशुषे । ताभिः । नः । अविता । भव ॥ इमं । यज्ञं । इ
दं । वचः । जुजुषाणः । उपऽआगहि । सोम । त्वं । नः । वृधे । भव ॥ १० ॥ सोम । गीःऽ
भिः । त्वा । वयं । वर्धयामः । वचःऽविदः । सुऽमृळीकः । नः । आ । विश । गयऽस्फा
नः । अमीवऽहा । वसुऽवित् । पुष्टिऽवर्धनः । सुऽमित्रः । सोम । नः । भव ॥ सोम ।
ररन्धि । नः । हृदि । गावः । न । यवसेषु । आ । मर्यःऽइव । स्वे । ओक्ये । यः । सोम ।

न

प० अ०
७६

सख्ये। तव। रक्षणात्। दिवा। मर्त्यः। तं। दक्षः। सचते। कविः। उरुष्य। नः। अभिऽशस्तेः।
सोम। नि। पाहि। अंहसः। सखा। सुऽशेवः। एधि। नः॥ २७॥ आ। प्यायस्व। सं।
एतु। ते। विश्वतः। सोम। वृष्ण्यं। भव। वाजस्य। संऽगथे। आ। प्यायस्व। मदिन्ऽतम।
सोम। विश्वेभिः। अंशुऽभिः। भव। नः। सुश्रवःऽतमः। सखा। वृधे। सं। ते। पयांसि।
सं। ऊं इति। यंतु। वाजाः। सं। वृष्ण्यानि। अभिमातिऽसहः। आऽप्यायमानः। अमृ
ताय। सोम। दिवि। श्रवांसि। उत्ऽतमानि। धिष्व। ० हविषा। यजंति। ता। ते। वि
श्वा। परिऽभूः। अस्तु। यज्ञं। गयऽस्फानः। प्रऽतरणः। सुऽवीरः। अवीरऽहा। प्र।
चर। सोम। दुर्यान्। सोमः। धेनुं। सोमः। अर्वंतं। आशुं। सोमः। वीरं। कर्मण्यं। द
दाति। सदन्यं। विदथ्यं। सभेयं। पितृऽश्रवणं। यः। ददाशत्। अस्मै॥ २२॥ अषाळ्हं।
नु

७६

युत्ऽसु । पृतनासु । पप्रिं । स्वःऽसां । अप्ऽसां । वृजनस्य । गोपां । भरेषुऽजां । सुऽक्षितिं । सुऽश्र
वसं । जयंतं । त्वां । अनु । मदेम । सोम । त्वं । इमाः । ओषधीः । सोम । विश्वाः । त्वं । अपः । अ
जनयः । त्वं । [illegible] । गाः । त्वं । आ । ततंथ । उरु । अंतरिक्षं । त्वं । ज्योतिषा । वि । तमः ।
ववर्थ ॥ देवेन । नः । मनसा । देव । सोम । रायः । भागं । सहसाऽवन् । अभि । युध्य । मा
त्वा । आ । तनत् । ईशिषे । वीर्यस्य । उभयेभ्यः । प्र । चिकित्स । गोऽइष्टौ ॥२३॥ एताः । ऊं
इति । त्याः । उषसः । केतुं । अक्रत । पूर्वे । अर्धे । रजसः । भानुं । अंजते । निःऽकृण्वानाः ।
आयुधाऽइव । धृष्णवः । प्रति । गावः । अरुषीः । यंति । मातरः । उत् । अपप्तन् । अ
रुणाः । भानवः । वृथा । सुऽआयुजः । अरुषीः । गाः । अयुक्षत । अक्रन् । उषसः । वयु
नानि । पूर्वऽथा । रुशंतं । भानुं । अरुषीः । अशिश्रयुः । अर्चंति । नारीः । अपसः । न ।

प॰ध॰
७७

विष्टिऽभिः । समानेन । योजनेन । आ । पराऽवतः । इषं । वहंतीः । सुऽकृते । सुऽदानवे ।
विश्वा । इत् । अह । यजमानाय । सुन्वते । अधि । पेशांसि । वपते । नृतूःऽइव ।
अप । ऊर्णुते । वक्षः । उस्राऽइव । बर्जहं । ज्योतिः । विश्वस्मै । भुवनाय । कृण्वती ।
गावः । न । व्रजं । वि । उषाः । आवरित्यावः । तमः । प्रति । अर्चिः । रुशत् । अस्याः । अ
दर्शि । वि । तिष्ठते । बाधते । कृष्णं । अभ्वं । स्वरुं । न । पेशः । विदथेषु । अंजन् । चि
त्रं । दिवः । दुहिता । भानुं । अश्रेत् ॥ २४ ॥ अतारिष्म । तमसः । पारं । अस्य । उ
षाः । उच्छंती । वयुना । कृणोति । श्रिये । छंदः । न । स्मयते । विऽभाती । सुऽप्रतीका ।
सौमनसाय । अजीगरिति । भास्वती । नेत्री । सूनृतानां । दिवः । स्तवे । दुहिता ।
गोतमेभिः । प्रजाऽवतः । नृऽवतः । अश्वऽबुध्यान् । उषः । गोऽअग्रान् ॥

७७

उप। मासि। वाजीन। उषः। तं। अश्यां। यशसं। सुऽवीरं। [illegible] दासऽप्रवर्गं।
रयिं। अश्वऽबुध्यं। सुऽदंससा। श्रवसा। या। विऽभासि। वाजऽप्रसूता। सुऽभ
गे। बृहंतं। विश्वानि। देवी। भुवना। अभिऽचक्ष्य। प्रतीची। चक्षुः। उर्विया। वि।
भाति। विश्वं। जीवं। चरसे। बोधयंती। विश्वस्य। वाचं। अविदत्। मनायोः।
पुनःऽपुनः। जायमाना। पुराणी। समानं। वर्णं। अभि। शुंभमाना। श्वघ्नीऽइव।
कृत्नुः। विजः। आऽमिनाना। मर्तस्य। देवी। [illegible] जरयंती। आयुः। ॥२५॥
विऽऊर्ण्वती। दिवः। अंतान्। अबोधि। अप। स्वसारं। सनुतः। युयोति। प्रऽमि
नती। मनुष्या। युगानि। योषा। जारस्य। चक्षसा। वि। भाति। पशून्। न। चित्रा।
सुऽभगा। प्रथाना। सिंधुः। न। क्षोदः। उर्विया। वि। अश्वैत्। अमिनती। दैव्या

नि। व्रतानि। सूर्यस्य। चेति। रश्मिऽभिः। दृशाना। उषः। तत्। चित्रं। आ। भर। अस्म
भ्यं। वाजिनीऽवति। येन। तोकं। च। तनयं। च। धामहे। उषः। अद्य। इह। गोऽमति।
अश्वऽवति। विभाऽवरि। रेवत्। अस्मे इति। वि। उच्छ। सूनृताऽवति। युक्ष्व। हि।
वाजिनीऽवति। अश्वान्। अद्य। अरुणान्। उषः। अथ। नः। विश्वा। सौभगानि।
आ। वह। ॥२६॥ अश्विना। वर्तिः। अस्मत्। आ। गोऽमत्। दस्रा। हिरण्यऽवत्।
अर्वाक्। रथं। सऽमनसा। नि। यच्छतं। यौ। इत्था। श्लोकं। आ। दिवः। ज्योतिः। ज
नाय। चक्रथुः। आ। नः। ऊर्जं। वहतं। अश्विना। युवं। आ। इह। देवा। मयःऽभुवा।
दस्रा। हिरण्यवर्तनी इति हिरण्यऽवर्तनी। उषःऽबुधः। वहंतु। सोमऽपीतये।
॥२७॥ अग्नीषोमौ। इमं। सु। मे। शृणुतं। वृषणा। हवं। प्रति। सुऽउक्तानि। हर्य

तं। भवतं। दाशुषे। मयः। अग्नीषोमा। यः। अद्य। वां। इदं। वचः। सपर्यति। तस्मै। ध
त्तं। सुऽवीर्यं। गवां। पोषं। सुऽअश्व्यं। अग्नीषोमा। यः। आऽहुतिं। यः। वां। दाशात्।
हविःऽकृतिं। सः। प्रऽजया। सुऽवीर्यं। विश्वं। आयुः। वि। अश्नवत्। अग्नीषोमा। चे
ति। तत्। वीर्यं। वां। यत्। अमुष्णीतं। अवसं। पणिं। गाः। अव। अतिरतं। बृसय
स्य। शेषः। अविंदतं। ज्योतिः। एकं। बहुऽभ्यः। युवं। एतानि। दिवि। रोचनानि।
अग्निः। च। सोम। सक्रतू इति सऽक्रतू। अधत्तं। युवं। सिंधून्। अभिऽशस्तेः। अ
वद्यात्। अग्नीषोमौ। अमुंचतं। गृभीतान्। आ। अन्यं। दिवः। मातरिश्वा। जभा
र। अमथ्नात्। अन्यं। परि। श्येनः। अद्रेः। अग्नीषोमा। ब्रह्मणा। ववृधाना। उ
रुं। यज्ञाय। चक्रथुः। ऊं इति। लोकं। ॥२८॥ अग्नीषोमा। हविषः। प्रऽस्थितस्य।

वीतं। हर्यतं। वृषणा। जुषेथां। सुऽशर्माणा। सुऽअवसा। हि। भूतं। अथ। धत्तं।
यजमानाय। शं। योः। यः। अग्नीषोमा। हविषा। सपर्यात्। देवद्रीचा। मनसा।
यः। घृतेन। तस्य। व्रतं। रक्षतं। पातं। अंहसः। विशे। जनाय। महि। शर्म। यच्छतं।
अग्नीषोमा। सऽवेदसा। सहूती इति सऽहूती। वनतं। गिरः। सं। देवऽत्रा। बभू
वथुः। अग्नीषोमौ। अनेन। वां। यः। वां। घृतेन। दाशति। तस्मै। दीदयतं। बृहत्।
अग्नीषोमौ। इमानि। नः। युवं। हव्या। जुजोषतं। आ। यातं। उप। नः। सचा। अ
ग्नीषोमा। पिपृतं। अर्वतः। नः। आ। प्यायंतां। उस्रियाः। हव्यऽसूदः। अस्मे इति।
बलानि। मघवत्ऽसु। धत्तं। कृणुतं। नः। अध्वरं। श्रुष्टिऽमंतं॥ २९॥ इमं।
स्तोमं। अर्हते। जातऽवेदसे। रथंऽइव। सं। महेम। मनीषया। भद्रा। हि। नः। प्रऽम

६

तिः। अस्य। संऽसदि। अग्ने। सख्ये। मा। रिषाम। वयं। तव। यस्मै। त्वं। आऽयजसे। सः।
साधति। अनर्वा। क्षेति। दधते। सुऽवीर्यं। सः। तूताव। न। एनं। अश्नोति। अंहतिः।न
शकेम। त्वा। संऽइधं। साधय। धियः। त्वे इति। देवाः। हविः। अदंति। आऽहुतं। त्वं।
आदित्यान्। आ। वह। तान्। हि। उश्मसि।०। भराम। इध्मं। कृणवाम। हवींषि। चि
चितयंतः। पर्वणाऽपर्वणा। वयं। जीवातवे। प्रऽतरं। साधय। धियः।०। विशां। गो
पाः। अस्य। चरंति। जंतवः। द्विऽपत्। च। यत्। उत। चतुःऽपत्। अक्तुऽभिः। चि
त्रः। प्रऽकेतः। उषसः। महान्। असि।०॥३०॥ त्वं। अध्वर्युः। उत। होता। असि
पूर्व्यः। प्रऽशास्ता। पोता। जनुषा। पुरःऽहितः। विश्वाः। विद्वान्। आर्त्विज्या। धीर।
पुष्यसि।०। यः। विश्वतः। सुऽप्रतीकः। सऽदृङ्। असि। दूरे। चित्। सन्। तळित्ऽ

इव। अति। रोचसे। रात्र्याः। चित्। अंधः। अति। देव। पश्यसि।० पूर्वः। देवाः। भ
वतु। सुन्वतः। रथः। अस्माकं। शंसः। अभि। अस्तु। दुःऽध्यः। तत्। आ। जा
नीत। उत। पुष्यत। वचः।० वधैः। दुःऽशंसान्। अप। दुःऽध्यः। जहि। दूरे। [illegible]
[illegible] वा। ये। अंति। वा। के। चित्। अत्रिणः। अथ। यज्ञाय। गृणते। सुऽगं।
कृधि।० यत्। अयुक्थाः। अरुषा। रोहिता। रथे। वातऽजूता। वृषभस्यऽइ
व। ते। रवः। आत्। इन्वसि। वनिनः। धूमऽकेतुना।०॥ ३७॥ अध। स्वनात्। उ
त। बिभ्युः। पतत्रिणः। द्रप्साः। यत्। ते। यवसऽअदः। वि। अस्थिरन्। सुऽगं।
तत्। ते। तावकेभ्यः। रथेभ्यः।० अयं। मित्रस्य। वरुणस्य। धायसे। अवऽया
तां। मरुतां। हेळः। अद्भुतः। मृळ। सु। नः। भूतु। एषां। मनः। पुनः।० देवः। दे

वानां। असि। मित्रः। अद्भुतः। वसुः। वसूनां। असि। चारुः। अध्वरे। शर्मन्। स्याम।
तव। सप्रथःऽतमे। ०तत्। ते। भद्रं। यत्। संऽइद्धः। स्वे। दमे। सोमऽआहुतः। जरसे।
मृळयत्ऽतमः। दधासि। रत्नं। द्रविणं। च। दाशुषे। ०यस्मै। त्वं। सुऽद्रविणः।
ददाशः। अनागाःऽत्वं। अदिते। सर्वऽताता। यं। भद्रेण। शवसा। चोदयासि।
प्रजाऽवता। राधसा। ते। स्याम। सः। त्वं। अग्ने। सौभगऽत्वस्य। विद्वान्। अस्मा
कं। आयुः। प्र। तिर। इह। देव। तत्। नः। मित्रः। वरुणः। ममहंतां। अदितिः।
सिंधुः। पृथिवी। उत। द्यौः॥ १। ३२॥ इति प्रथमाष्टके षष्ठोध्यायः॥ छ॥
ॐ मू॥ द्वे इति। विरूपे इति विऽरूपे। चरतः। स्वर्थे इति सुऽअर्थे। अन्याऽअ
न्या। वत्सं। उप। धापयेते इति। हरिः। अन्यस्यां। भवति। स्वधाऽवान्। शुक्रः।

पु० प०
८ १

अन्यस्यां । ददृशे । सुऽवर्चाः । दश । इमं । त्वष्टुः । जनयंत । गर्भं । अतंद्रासः । युवत
यः । विऽभृत्रं । तिग्मऽअनीकं । स्वऽयशसं । जनेषु । विऽरोचमानं । परि । सीं । नयं
ति । त्रीणि । जाना । परि । भूषंति । अस्य । समुद्रे । एकं । दिवि । एकं । अप्ऽसु । पू
र्वां । अनु । प्र । दिशं । पार्थिवानां । ऋतून् । प्रऽशासत् । वि । दधौ । अनुष्ठु । कः ।   स
इमं । वः । निण्यं । आ । चिकेत । वत्सः । मातॄः । जनयत । स्वधाभिः । बह्वीनां । ग
र्भः । अपसां । उपऽस्थात् । महान् । कविः । निः । चरति । स्वधाऽवान् । आविः
त्यः । वर्धते । चारुः । आसु । जिह्मानां । ऊर्ध्वः । स्वऽयशाः । उपऽस्थे । उभे इति ।   ८ २
त्वष्टुः । बिभ्यतुः । जायमानात् । प्रतीची इति । सिंहं । प्रति । जोषयेते इति ॥
॥ ३ ॥ उभे इति । भद्रे इति । जोषयेते इति । न । मे इति । गा । वः । न । वा । आः ।

इति २

गर्भः। अपसां। उपऽस्थात्। महान्। कविः। निः। चरति। स्वधाऽवान्। आविःऽत्यः। वर्धते। चारुः। आ
सु। जिह्मानां। ऊर्ध्वः। स्वऽयशाः। उपऽस्थे। उभे इति। त्वष्टुः। बिभ्यतुः। जायमानात्। प्रतीची इति। सिं
हं। प्रति। जोषयेते इति॥५॥ उभे इति। भद्रे इति। जोषयेते इति। नामेने इति। नामेने इति। गावः। न। वा
श्राः। उप। तस्थुः। एवैः। सः। दक्षाणां। दक्षऽपतिः। बभूव। अंजंति। यं। दक्षिणतः। हविःऽभिः। उत्।
यंयमीति। सविताऽइव। बाहू इति। उभे इति। सिचौ। यतते। भीमः। ऋंजन्। उत्। शुक्रं। अत्कं। अजते।
सिमस्मात्। नवा। मातृऽभ्यः। वसना। जहाति। त्वेषं। रूपं। कृणुते। उत्ऽतरं। यत्। संऽपृंचानः। सदने।
गोभिः। अत्ऽभिः। कविः। बुध्नं। परि। मर्मृज्यते। धीः। सा। देवऽताता। संऽइतिः। बभूव। उरु। ते। ज्रयः॥
परि। एति। बुध्नं। विऽरोचमानं। महिषस्य। धाम। विश्वेभिः। अग्ने। स्वयशःऽभिः। इद्धः। अदब्धेभिः। पायुऽ
पाहि।
भिः। अस्मान्। क्षां। धन्वन्। स्रोतः। कृणुते। गातुं। ऊर्मिं। शुक्रैः। ऊर्मिऽभिः। अभि। नक्षति। क्षां। विश्वा। स
नानि। जठरेषु। धत्ते। अंतः। नवासु। चरति। प्रऽसूषु। एव। नः। अग्ने। संऽइधा। वृधानः। रेवत्। पा

वृक। श्रवसे। विभा॒ऽहि॒ग॥२॥ सऽम्प्र॒त्नऽथा। सहसा। जायमानः। सद्यः। काव्यानि। बट्। अधत्त। विश्वा।
आपः। च। मित्रं। धिषणा। च। साधन्। देवाः। अग्निं। धारयन्। द्रविणःऽदां॥ ॥ सः। पूर्वया। निऽविदा। क
व्यता। आयोः। इमाः। प्रऽजाः। अजनयत्। मनूनां। विवस्वता। चक्षसा। द्यां। अपः। च। तं। ईळत। प्र
थमं। यज्ञऽसाधं। विशः। आरीः। आऽहुतं। ऋञ्जसानं। ऊर्जः। पुत्रं। भरतं। सृप्रऽदानुं॥ सः। मातरिश्वा।
पुरुऽवारऽपुष्टिः। विदत्। गातुं। तनयाय। स्वःऽवित्। विशां। गोपाः। जनिता। रोदस्योः। नक्तोषसा।
वर्णं। आमेम्याने इति। सं। धापयेते इति। शिशुं। एकं। समीची इति। द्यावाक्षामा। रुक्मः।
अंतः। वि। भाति। आ३। रायः। बुध्नः। संऽगमनः। वसूनां। यज्ञस्य। केतुः। मन्मऽसाधनः। वेरिति वेः। अ
मृतऽत्वं। रक्षमाणासः। एनं। देवाः। अग्निं। धारयन्। द्रविणःऽदां॥ नु। च। पुरा। च। सदनं। रयीणां। जातस्य। च। जा
यमानस्य। च। क्षां। सतः। च। गोपां। भवतः। च। भूरेः। द्रविणःऽदाः। द्रविणसः। तुरस्य। द्रविणःऽदाः।
सनरस्य। प्र। यंसत्। द्रविणःऽदाः। वीरऽवतीं। इषं। नः। द्रविणःऽदाः। रासते। दीर्घं। आयुः॥ ४॥ ७

पृथिव्यां। पृष्टः। विश्वाः। ओषधीः। आ। विवेश। वैश्वानरः। सहसा। पृष्टः। अग्निः।

पा। नः। शोशुचत्। अघं। अग्ने। शुशुग्धि। आ। रयिं॥ सुक्षेत्रिया। सुगातुऽया। वसुऽया। च। यजामहे॥ प्र।
यत्। भंदिष्ठः। एषां। प्र। अस्माकासः। च। सूरयः॥ प्र। यत्। ते। अग्ने। सूरयः। जायेमहि। प्र। ते। वयं। प्र। यत्।
अग्नेः। सहस्वतः। विश्वतः। यंति। भानवः॥ त्वं। हि। विश्वतःऽमुख। विश्वतः। परिऽभूः। असि॥ द्विषः। नः।
विश्वतःऽमुख। अति। नावाऽइव। पारय॥ सः। नः। सिंधुंऽइव। नावया। अति। पर्ष। स्वस्तये॥ ॥ वैश्वा-
नरस्य। सुऽमतौ। स्याम। राजा। हि। कं। भुवनानां। अभिऽश्रीः॥ इतः। जातः। विश्वं। इदं। वि। चष्टे। वैश्वानरः।
यतते। सूर्येण॥ पृष्टः। दिवि। पृष्टः। अग्निः। ... नक्तं॥ वैश्वानर। तव। तत्। स-
त्यं। अस्तु। अस्मान्। रायः। मघऽवानः। सचंतां॥ ॥ जातऽवेदसे। सुनवाम। सोमं। अरातिऽयतः। नि।
दहाति। वेदः॥ सः। नः। पर्षत्। अति। दुःऽगानि। विश्वा। नावाऽइव। सिंधुं। दुःऽइता। अति। अग्निः॥ ॥
सः। यः। वृषा। वृष्ण्येभिः। संऽओकाः। महः। दिवः। पृथिव्याः। च। संऽराट्॥ सतीनऽसत्वा। हव्यः। भरेषु।
मरुत्वान्। नः। भवतु। इंद्रः। ऊती॥ यस्य। अनाप्तः। सूर्यस्यऽइव। यामः। भरेऽभरे। वृत्रऽहा। शुष्मः।

ऊती। वृषन्ऽतमः। सखिऽभिः। स्वेभिः। एवैः। ०। दिवः। न। यस्य। रेतसः। दुघानाः। पंथासः। यंति। शवसा।
अपरिऽइताः। तरत्ऽद्वेषाः। ससहिः। पौंस्येभिः। ०। सः। अंगिरःऽभिः। अंगिरःऽतमः। भूत्। वृषा। वृ
षऽभिः। सखिऽभिः। सखा। सन्। ऋग्मिऽभिः। ऋग्मी। गातुऽभिः। ज्येष्ठः। ०। सः। सूनुऽभिः। न। रुद्रे
भिः। ऋभ्वा। नृऽसह्ये। ससह्वान्। अमित्रान्। सऽनीळेभिः। श्रवस्यानि। तूर्वन्। ०। ८॥ सः। मन्युऽमीः।
सः। मदनस्य। कर्ता। अस्माकेभिः। नृऽभिः। सूर्यं। सनत्। अस्मिन्। अहन्। सत्ऽपतिः। पुरुऽहूतः। ०। तं।
ऊतयः। रणयन्। शूरऽसातौ। तं। क्षेमस्य। क्षितयः। कृण्वत। त्रां। सः। विश्वस्य। करुणस्य। ईशे। एकः।
०। तं। अप्सं। त। शवसः। उत्ऽसवेषु। नरः। नरं। अवसे। तं। धनाय। सः। अंधे। चित्। तमसि। ज्योतिः।
विदत्। ०। सः। सव्येन। यमति। व्राधतः। चित्। सः। दक्षिणे। संऽगृभीता। कृतानि। सः। कीरिणा। चित्।
सनिता। धनानि। ०। सः। ग्रामेभिः। सनिता। सः। रथेभिः। विदे। विश्वाभिः। कृष्टिऽभिः। नु। अद्य।
सः। पौंस्येभिः। अभिऽभूः। अशस्तीः। ०। ९॥ सः। जामिऽभिः। यत्। सम्ऽअजाति। मीळ्हे।

सा।अपरिऽइताः।तरत्ऽद्वेषाः।ससहिः।पौंस्येभिः।०।सः।अंगिरःऽभिः।अंगि
रःऽतमः।भूत्।वृषा।वृषऽभिः।सखिऽभिः।सखा।सन्।ऋग्मिऽभिः।ऋग्मी।
गातुऽभिः।ज्येष्ठः।०।सः।सूनुऽभिः।न।रुद्रेभिः।ऋभ्वा।नृऽसह्ये।ससह्वान्।
अमित्रान्।सऽनीळेभिः।श्रवस्यानि।तूर्वन्।०॥४॥सः।मन्युऽमीः।सऽम
दनस्य।कर्ता।अस्माकेभिः।नृऽभिः।सूर्यं।सनत्।अस्मिन्।अहन्।सत्ऽ
पतिः।पुरुऽहूतः।०।तं।ऊतयः।रणयन्।शूरऽसातौ।तं।क्षेमस्य।क्षितयः।
कृण्वत।त्रां।सः।विश्वस्य।करुणस्य।ईशे।एकः।०।तं।अप्सन्त।शवसः।
उत्ऽसवेषु।नरः।नरं।अवसे।तं।धनाय।सः।अंधे।चित्।तमसि।ज्यो
तिः।[illegible]।विदत्।०।सः।सव्येन।यमति।[illegible]।व्राधतः।चित्।

प०प्र०
८

सः । दक्षिणे । सम्ऽगृभीता । कृतानि । सः । कीरिणा । चित् । सनिता । धनानि ।०। सः ।
ग्रामेभिः । सनिता । सः । रथेभिः । विदे । विश्वाभिः । कृष्टिऽभिः । नु । अद्य । सः । पौंस्ये
भिः । अभिऽभूः । अशस्तीः ।०। २ । सः । जामिऽभिः । यत् । सम्ऽअजाति । मीळ्हे ।
अजामिऽभिः । वा । पुरुऽहूतः । एवैः । अपाम् । तोकस्य । तनयस्य । जेषे ।०। सः । वज्रऽ
भृत् । दस्युऽहा । भीमः । उग्रः । सहस्रऽचेताः । शतऽनीथः । ऋभ्वा । चम्रीषः । न ।
शवसा । पांचऽजन्यः । तस्य । वज्रः । क्रंदति । स्मत् । स्वःऽसाः । दिवः । न । त्वेषः ।
रवथः । शिमीऽवान् । तम् । सचन्ते । सनयः । तम् । धनानि ।०। यस्य । अजस्रम् । शव
सा । मानम् । उक्थम् । परिऽभुजत् । रोदसी इति । विश्वतः । सीम् । सः । पारिषत् । क्र
तुऽभिः । मंदसानः ।०। न । यस्य । देवाः । देवता । न । मर्ताः । आपः । चन । शवसः ।

८

अंतं। आपुः। सः। प्रऽरिक्वा। त्वक्षसा। क्ष्मः। दिवः। च॥०॥३०॥ रोहित्। श्यावा। सुमत्ऽअं

शुः। ललामीः। द्युक्षा। राये। ऋज्रऽअश्वस्य। वृषऽण्वंतं। बिभ्रती। धूःऽसु। रथं। मंद्रा।

चिकेत। नाहुषीषु। विक्षु। एतत्। त्यत्। ते। इंद्र। वृष्णे। उक्थं। वार्षागिराः। अभि। गृणं

ति। राधः। ऋज्रऽअश्वः। प्रष्टिऽभिः। अंबरीषः। सहऽदेवः। भयमानः। सुऽराधाः। दस्यू

न्। शिम्यून्। च। पुरुऽहूतः। एवैः। हत्वा। पृथिव्यां। शर्वा। नि। बर्हीत्। सनत्। क्षेत्रं।

सखिऽभिः। श्वित्न्येभिः। सनत्। सूर्यं। सनत्। अपः। सुऽवज्रः। विश्वाहा। इंद्रः। अ

धिऽवक्ता। नः। अस्तु। अपरिऽह्वृताः। सनुयाम। वाजं॥०॥॥२१॥ प्र। मंदिने। पितुऽ

मत्। अर्चत। वचः। यः। कृष्णऽगर्भाः। निःऽअहन्। ऋजिश्वना। अवस्यवः। वृषणं।

वज्रऽदक्षिणं। मरुत्वंतं। सख्याय। हवामहे। यः। विऽअंसं। जहृषाणेन। मन्युना।

१०५१०

८५

यः। शंबरं। यः। अहन्। पिप्रुं। अव्रतं। इंद्रः। यः। शुष्णं। अशुषं। नि। अवृणक्॥ यस्य।
द्यावापृथिवी इति। पौंस्यं। महत्। यस्य। व्रते। वरुणः। यस्य। सूर्यः। यस्य। इंद्रस्य। सिं
धवः। सश्चति। व्रतं॥ यः। अश्वानां। यः। गवां। गोऽपतिः। वशी। यः। आरितः। कर्म
णिऽकर्मणि। स्थिरः। वीळोः। चित्। इंद्रः। यः। असुन्वतः। वधः॥ यः। विश्वस्य। जगतः।
प्राणतः। पतिः। यः। ब्रह्मणे। प्रथमः। गाः। अविंदत्। इंद्रः। यः। दस्यून्। अधरान्।
अवऽअतिरत्॥ यः। शूरेभिः। हव्यः। यः। च। भीरुऽभिः। यः। धावत्ऽभिः। हूयते।
यः। च। जिग्युऽभिः। इंद्रं। यं। विश्वा। भुवना। अभि। संऽदधुः॥ ३२॥ रुद्राणां। एति।
प्रऽदिशा। विऽचक्षणः। रुद्रेभिः। योषा। तनुते। पृथु। ज्रयः। इंद्रं। मनीषा। अभि। अ
र्चति। श्रुतं॥ यत्। वा। मरुत्वः। परमे। सधऽस्थे। यत्। वा। अवमे। वृजने। मादयासे।

८५

अनः॥ आ। याहि। पूर्वैः। अरं। नः। अच्छ। त्वाऽया। हविः। चकृम। सत्यऽराधः। त्वाऽइंद्र। सोमं।
सुसुमा। सुऽदक्ष। ०। अस्मऽवाहः। अथ। नियुत्वः। सऽगणः। मरुत्ऽभिः। अ आ+ अस्मिन्।
यज्ञे। बर्हिषि। मादयस्व॥ मादयस्व। हरिऽभिः। ये। ते। इंद्र। विऽस्यस्व। शिप्रे इति। वि।
सृजस्व। धेने इति। आ। त्वा। सुऽशिप्र। हरयः। वहंतु। उशंतः। हव्यानि। प्रति। नः। जुष
स्व। मरुत्ऽस्तोत्रस्य। वृजनस्य। गोपाः। वयं। इंद्रेण। सनुयाम। वाजं। ०॥ २३॥ इमां। ते।
धियं। प्र। भरे। महः। महीं। अस्य। स्तोत्रे। धिषणा। यत्। ते। आनजे। तं। उत्ऽसवे।
च। प्रऽसवे। च। सासहिं। इंद्रं। देवासः। शवसा। अमदन्। अनु। अस्य। श्रवः। नद्यः।
सप्त। बिभ्रति। इंद्रं। देवासः। द्यावाक्षामा। पृथिवी। दर्शतं। वपुः। अस्मे इति। सू
र्याचंद्रमसा। अभिऽचक्षे। श्रद्धे। कं। इंद्र। चरतः। विऽतर्तुरं॥ तं। स्म। रथं। मघऽव

प०अ०
८६

नः । आ । अव । सातये । जैत्रं । यं । ते । अनुऽमदाम । संऽगमे । आ । जा । नः । इंद्र । मनसा । पुरुऽ
स्तुत । त्वायत्ऽभ्यः । मघऽवन् । शर्म । यछ । नः । वयं । जयेम । त्वया । युजा । वृतं । अस्माकं ।
अंशं । उत् । अव । भरेऽभरे । अस्मभ्यं । इंद्र । वरिवः । सुऽगं । कृधि । प्र । शत्रूणां । मघऽ
वन् । वृष्ण्या । रुज । नाना । हि । त्वा । हवमानाः । जनाः । इमे । धनानां । धर्तः । अवसा । विप
न्यवः । अस्माकं । स्म । रथं । आ । तिष्ठ । सातये । जैत्रं । हि । इंद्र । निऽभृतं । मनः । तव ॥ १४
गोऽजिता । बाहू इति । अमितऽक्रतुः । सिमः । कर्मऽकर्मन् । शतंऽऊतिः । खजंऽकरः । मे
अकल्पः । इंद्रः । प्रतिऽमानं । ओजसा । अथ । जनाः । वि । ह्वयंते । सिसासवः । उत् ।
ते । शतात् । मघऽवन् । उत् । च । भूयसः । उत् । सहस्रात् । रिरिचे । कृष्टिषु । श्रवः । अ
मात्रं । त्वा । धिषणा । तित्विषे । मही । अध । वृत्राणि । जिघ्नसे । पुरंदर । त्रिविष्टिऽ

८६

धातु।प्रतिऽमानं।ओजसः।तिस्रः।भूमीः।नृऽपते।त्रीणि।रोचना।अति।इदं।विश्वं।
भुवनं।ववक्षिथ।अशत्रुः।इंद्र।जनुषा।सनात्।असि।त्वां।देवेषु।प्रथमं।हवाम
हे।त्वं।बभूथ।पृतनासु।ससहिः।सः।इमं।नः।कारुं।उपऽमन्युं।उत्ऽभिदं।इंद्रः।कृ
णोतु।प्रऽसवे।रथं।पुरः।त्वं।जिगेथ।न।धना।रुरोधिथ।अर्भेषु।आजा।मघऽवन्।
महत्ऽसु।च।त्वां।उग्रं।अवसे।सं।शिशीमसि।अथ।नः।इंद्र।हवनेषु।चोदय।।१५
नतत्।ते।इंद्रियं।परमं।पराचैः।अधारयंत।कवयः।पुरा।इदं।क्षमा।इदं।अन्य
त्।दिवि।अन्यत्।अस्य।सं।ईमिति।पृच्यते।समनाऽइव।केतुः।सः।धारयत्।
पृथिवीं।पप्रथत्।च।वज्रेण।हत्वा।निः।अपः।ससर्ज।अहन्।अहिं।अभिनत्।
रौहिणं।वि।अहन्।विऽअंसं।मघऽवा।शचीभिः।सः।जातूऽभर्मा।श्रत्ऽदधानः।

१०अ०
८१

ओजः । पुरः । विऽभिंदन् । अचरत् । वि । दासीः । विद्वान् । वज्रिन् । दस्यवे । हेतिं ।
अस्य । आर्यं । सहः । वर्धय । द्युम्नं । इंद्र । तत् । ऊचुषे । मानुषा । इमा । युगानि । की
र्तेन्यं । मघऽवा । नाम । बिभ्रत् । उपऽप्रयन् । दस्युऽहत्याय । वज्री । यत् । ह । सू
नुः । श्रवसे । नाम । दधे । तत् । अस्य । इदं । पश्यत । भूरि । पुष्टं । श्रत् । इंद्रस्य ।
धत्तन । वीर्याय । सः । गाः । अविंदत् । सः । अविंदत् । अश्वान् । सः । ओषधीः ।
सः । अपः । सः । वनानि ॥ ३६ ॥ भूरिऽकर्मणे । वृषभाय । वृष्णे । सत्यऽशुष्मा
य । सुनवाम । सोमं । यः । आऽदृत्य । परिपंथीऽइव । शूरः । अयज्वनः । विऽ
भजन् । एति । वेदः । तत् । इंद्र । प्रऽइव । वीर्यं । चकर्थ । यत् । ससंतं । वज्रेण ।
अबोधयः । अहिं । अनु । त्वा । पत्नीः । हृषितं । वयः । च । विश्वे । देवासः । अमद

८१

वं

न । अनु । त्वा । भुक्तं । पितुं । कुयवं । वज्रं । इंद्र । यदा । अभीः । विपुरः । शंबरस्य । ॥ १७ ॥
योनिः । ते । इंद्र । निऽसदे । अकारि । तं । आ । नि । सीद । स्वानः । न । अर्वा । विऽमुच्य । व
यः । अवऽसाय । अश्वान् । दोषा । वस्तोः । वहीयसः । प्रऽपित्वे । ओ इति । त्ये । नरः । इंद्र ।
ऊतये । गुः । नु । चित् । तान् । सद्यः । अध्वनः । जगम्यात् । देवासः । मन्युं । दासस्य ।
श्चम्नन् । ते । नः । आ । वक्षन् । सुविताय । वर्णं । अव । त्मना । भरते । केतऽवेदाः । अव ।
त्मना । भरते । फेनं । उदन् । क्षीरेण । स्नातः । कुयवस्य । योषे इति । हते इति । ते इति ।
स्यातां । प्रवणे । शिफायाः । युयोप । नाभिः । उपरस्य । आयोः । प्र । पूर्वाभिः । ति
रते । राष्टि । शूरः । अंजसी । कुलिशी । वीरऽपत्नी । पयः । हिन्वानाः । उदऽभिः ।
भरंते । प्रति । यत् । स्या । नीथा । अदर्शि । दस्योः । ओकः । न । अच्छ । सदनं । जा

प०ऋ०
८८

नती। गात्। अथ। स्म। नः। मघऽवन्। चर्कृतात्। इत्। मा। नः। मघाऽइव। निःऽसपी। प
रा। दाः। ॥५॥ सः। त्वं। नः। इंद्र। सूर्ये। सः। अप्ऽसु। अनागाःऽत्वे। आ। भज।
जीवऽशंसे। मा। अंतरां। भुजं। आ। रिरिषः। नः। श्रद्धितं। ते। महते। इंद्रियाय। अ
ध। मन्ये। श्रत्। ते। अस्मै। अधायि। वृषा। चोदस्व। महते। धनाय। मा। नः। अकृ
ते। पुरुऽहूत। योनौ। इंद्र। क्षुध्यत्ऽभ्यः। वयः। आऽसुतिं। दाः। मा। नः। वधीः। इंद्र।
मा। परा। दाः। मा। नः। प्रिया। भोजनानि। प्र। मोषीः। आंडा। मा। नः। मघऽवन्। श
क्र। निः। भेत्। मा। नः। पात्रा। भेत्। सहऽजानुषाणि। अर्वाङ्। आ। इहि। सोमऽका
मं। त्वा। आहुः। अयं। सुतः। तस्य। पिब। मदाय। उरुऽव्यचाः। जठरे। आ। वृषस्व।
पिताऽइव। नः। शृणुहि। हूयमानः। ॥१९॥ चंद्रमाः। अप्ऽसु। अंतः। आ। सुऽप

८८

णः। धावते। दिवि। न। वः। हिरण्यऽनेमयः। पदं। विंदंति। विऽद्युतः। वित्तं। मे। अस्य। रो
दसी इति। अर्थं। इत्। वै। ऊं इति। अर्थिनः। आ। जाया। युवते। पतिं। तुंजाते इति। वृष्ण्यं।
पयः। परिऽदाय। रसं। दुहे। ०। मो इति। सु। देवाः। अदः। स्वः। अव। पादि। दिवः। परि।
मा। सोम्यस्य। शंऽभुवः। शूने। भूम। कदा। चन। ०। यज्ञं। पृच्छामि। अवमं। सः। तत्। दू
तः। वि। वोचति। क्व। ऋतं। पूर्व्यं। गतं। कः। तत्। बिभर्ति। नूतनः। ०। अमी इति। ये। दे
वाः। स्थन। त्रिषु। आ। रोचने। दिवः। कत्। वः। ऋतं। कत्। अनृतं। क्व। प्रत्ना। वः।
आऽहुतिः। ०। २०। कत्। वः। ऋतस्य। धर्णसि। कत्। वरुणस्य। चक्षणं। कत्।
अर्यम्णः। महः। पथा। अति। क्रामेम। दुःऽध्यः। ०। अहं। सः। अस्मि। यः। पुरा। सुते।
वदामि। कानि। चित्। तं। मा। व्यंति। आऽध्यः। वृकः। न। तृष्णऽजं। मृगं। ०। सं। मा।

प० अ०
८२

तपंति । अभितः । सपत्नीःऽइव । पर्शवः । मूषः । न । शिश्ना । वि । अदंति । मा । आऽध्यः ।
स्तोतारं । ते । शतक्रतो इति शतऽक्रतो ।०। अमी इति । ये । सप्त । रश्मयः । तत्र । मे । ना
भिः । आऽतता । त्रितः । तत् । वेद । आप्त्यः । सः । जामिऽत्वाय । रेभति ।०। अमी इति ।
ये । पंच । उक्षणः । मध्ये । तस्थुः । महः । दिवः । देवऽत्रा । नु । प्रऽवाच्यं । सध्रीचीनाः ।
नि । ववृतुः ।०॥ २४ ॥ सुऽपर्णाः । एते । आसते । मध्ये । आऽरोधने । दिवः । ते । से
धंति । पथः । वृकं । तरंतं । यह्वतीः । अपः ।०। नव्यं । तत् । उक्थ्यं । हितं । देवासः । सुऽ
प्रवाचनं । ऋतं । अर्षंति । सिंधवः । सत्यं । ततान । सूर्यः ।०। अग्ने । तव । त्यत् । उक्थ्यं ।
देवेषु । अस्ति । आप्यं । सः । नः । सत्तः । मनुष्वत् । आ । देवान् । यक्षि । विदुःऽतरः ।०।
सत्तः । होता । मनुष्वत् । आ । देवान् । अछ । विदुःऽतरः । अग्निः । हव्या । सुसूदति ।

८२

देवः। देवेषु। मेधिरः॥ अस्मा। कृणोति। वरुणः। गातुऽविदं। तं। ईं। महो। विऽऊर्णोति।
हृदा। मतिं। नव्यः। जायतां। ऋतं॥ २२॥ असौ। यः। पंथाः। आदित्यः। दिवि। प्रऽवा
च्यं। कृतः। न। सः। देवाः। अतिऽक्रमे। तं। मर्त्तासः। न। पश्यथ॥ त्रितः। कूपे। अव
ऽहितः। देवान्। हवते। ऊतये। तत्। शुश्राव। बृहस्पतिः। कृण्वन्। अंहूरणात्।
उरु॥ अरुणः। मा। सकृत्। वृकः। पथा। यंतं। ददर्श। हि। उत्। जिहीते। निऽचा
य्य। तष्टाऽइव। पृष्टिऽआमयी॥ एना। आंगूषेण। वयं। इंद्रऽवंतः। अभि। स्या
म। वृजने। सर्वऽवीराः॥ २३॥ इंद्रं। मित्रं। वरुणं। अग्निं। ऊतये। मारु
तं। शर्द्धः। अदितिं। हवामहे। रथं। न। दुःऽगात्। वसवः। सुऽदानवः। विश्वस्मा
त्। नः। अंहसः। निः। पिपर्त्तन॥ ते। आदित्याः। आ। गत। सर्वऽतातये। भूत।

ऋ० प०
९०

देवाः। वृत्रऽतूर्येषु। आ। शंऽभुवः।०। अवंतु। नः। पितरः। सुऽप्रवाचनाः। उत। देवी इ
ति देवपुत्रे इति देवऽपुत्रे। ऋतऽवृधा।०। नराशंसं। वाजिनं। वाजयन्। इ
ह। क्षयत्ऽवीरं। पूषणं। सुम्नैः। ईमहे।०। बृहस्पते। सदा। इत्। नः। सुऽगं।
कृधि। शं। योः। यत्। ते। मनुःऽहितं। तत्। ईमहे।०। इंद्रं। कुत्सः। वृत्रऽह
नं। शचीऽपतिं। काटे। निऽबाळ्हः। ऋषिः। अह्वत्। ऊतये।०। देवैः।
नः। देवी। अदितिः। नि। पातु। देवः। त्राता। त्रायतां। अप्रऽयुछन्।०।२४।।
यज्ञः। देवानां। प्रति। एति। सुम्नं। आदित्यासः। भवत। मृळयंतः। आ। वः।
अर्वाची। सुऽमतिः। ववृत्यात्। अंहोः। चित्। या। वरिवोवित्ऽतरा। अस
त्। उप। नः। देवाः। अवसा। आ। गमंतु। अंगिरसां। सामऽभिः। स्तूय

९०

मा। नः। इंद्रः। इंद्रियैः। मरुतः। मरुत्ऽभिः। आदित्यैः। नः। अदितिः। शर्म।
यंसत्। तत्। नः। इंद्रः। तत्। वरुणः। तत्। अग्निः। तत्। अर्यमा। तत्।
सविता। चनः। धात्। १०। २५॥ यः। इंद्राग्नी इति। चित्रऽतमः। रथः।
वां। अभि। विश्वानि। भुवनानि। चष्टे। तेन। आ। यातं। सऽरथं। तस्थिऽवांसा।
अथ। सोमस्य। पिबतं। सुतस्य। यावत्। इदं। भुवनं। विश्वं। अस्ति। उरुऽ
व्यचा। वरिमता। गभीरं। तावान्। अयं। पातवे। सोमः। अस्तु। अरं। इं
द्राग्नी इति। मनसे। युवत्ऽभ्यां। चक्राथे इति। हि। सध्र्यक्। नाम। भद्रं।
सध्रीचीना। वृत्रऽहना। उत। स्थः। ता। इंद्राग्नी इति। सध्र्यंचा। निऽसद्य।
वृष्णः। सोमस्य। वृषणा। आ। वृषेथां। संऽइद्धेषु। अग्निषु। आ नजाना।

यतऽस्रुचा। बर्हिः। ऊंइति। तिस्तिराणा। तीव्रैः। सोमैः। परिऽसिक्तेभिः।
अर्वाक्। आ। इंद्राग्नी इति। सौमनसाय। यातं। यानि। इंद्राग्नी इति।
चक्रथुः। वीर्याणि। यानि। रूपाणि। उत। वृष्ण्यानि। या। वां। प्रत्नानि।
सख्या। शिवानि। तेभिः। सोमस्य। पिबतं। सुतस्य॥ २६॥ यत्। अ-
ब्रवं। प्रथमं। वां। वृणानः। अयं। सोमः। असुरैः। नः। विऽहव्यः। तां।
सत्यां। श्रद्धां। अभि। आ। हि। यातं। ०। यत्। इंद्राग्नी इति। मदथः।
स्वे। दुरोणे। यत्। ब्रह्मणि। राजनि। वा। यजत्रा। अतः। परि। वृष-
णौ। आ। हि। यातं। ०। यत्। इंद्राग्नी इति। यदुषु। तुर्वशेषु। यत्।

द्रुह्युषु । अनुषु । पूरुषु । स्थः । ० यत् । इंद्राग्नी इति । अवमस्यां । पृथिव्यां । मध्य
मस्यां । परमस्यां । उत । स्थः । ० यत् । इंद्राग्नी इति । दिवि । स्थः । यत् । पृथिव्यां ।
यत् । पर्वतेषु । ओषधीषु । अप्ऽसु । ० यत् । इंद्राग्नी इति । उत्ऽइता । सूर्यस्य ।
मध्ये । दिवः । स्वधया । मादयेथे इति । ० एव । इंद्राग्नी इति । पपिऽवांसा । सुतस्य ।
विश्वा । अस्मभ्यं । सं । जयतं । धनानि । ० ॥ २७ ॥ वि । हि । अख्यं । मनसा । वस्यः । इछ
न् । इंद्राग्नी इति । ज्ञासः । उत । वा । सऽजातान् । न । अन्या । युवत् । प्रऽमतिः । अस्ति । मह्यं । सः । वां ।
धियं । वाजऽयंतीं । अतक्षं । अश्रवं । हि । भूरिदावत्ऽतरा । वां । विऽजामातुः । उत । वा । घ । स्याला
त् । अथ । सोमस्य । प्रऽयती । युवऽभ्यां । इंद्राग्नी इति । स्तोमं । जनयामि । नव्यं । मा । छ

रश्मीन् । इति । नाधमानाः । पितॄणां । शक्तीः । अनुऽयच्छमानाः । इंद्राग्निऽभ्यां ।
कं । वृषणः । मदंति । ता । हि । अद्री इति । धिषणायाः । उपऽस्थे । युवाभ्यां । देवी ।
धिषणा । मदाय । इंद्राग्नी इति । सोमं । उशती । सुनोति । तौ । अश्विना । भद्रऽ
हस्ता । सुपाणी इति सुऽपाणी । आ । धावतं । मधुना । पृंक्तं । अप्ऽसु । युवां । इं
द्राग्नी इति । वसुनः । विऽभागे । तवःऽतमा । शुश्रव । वृत्रऽहत्ये । तौ । आऽसद्य ।
बर्हिषि । यज्ञे । अस्मिन् । प्र । चर्षणी इति । मादयेथां । सुतस्य ॥ २९ ॥ प्र । चर्
षणिऽभ्यः । पृतनाऽहवेषु । प्र । पृथिव्याः । रिरिचाथे इति । दिवः । च । प्र । सिं
धुऽभ्यः । प्र । गिरिऽभ्यः । महिऽत्वा । प्र । इंद्राग्नी इति । विश्वा । भुवना । अति । अ
न्या । आ । भरतं । शिक्षतं । वज्रबाहू इति वज्रऽबाहू । अस्मान् । इंद्राग्नी इ । अव
तं ।

तुं । शचीभिः । इमे । नु । ते । रश्मयः । सूर्यस्य । येभिः । सऽपित्वं । पितरः । नः । आसन् ।
पुरंऽदरा । शिक्षतं । वज्रऽहस्ता । [illegible] भरेषु ।। २२ ।। ततं । मे । अ
पः । तत् । ऊं इति । तायते । पुनरिति । स्वादिष्ठा । धीतिः । उचथाय । शस्यते । अयं ।
समुद्रः । इह । विश्वऽदेव्यः । स्वाहाऽकृतस्य । सं । ऊं इति । तृप्णुत । ऋभवः । आऽभो
गयं । प्र । यत् । इछंतः । ऐतन । अपाकाः । प्रांचः । मम । के । चित् । आपयः । सौधन्वना
सः । चरितस्य । भूमना । अगछत । सवितुः । दाशुषः । गृहं । तत् । सविता । वः । अ
मृतऽत्वं । आ । असुवत् । अगोह्यं । यत् । श्रवयंतः । ऐतन । त्यं । चित् । चमसं । अ
सुरस्य । भक्षणं । एकं । संतं । अकृणुत । चतुःऽवयं । विष्ट्वी । शमी । तरणिऽत्वे
न । वाघतः । मर्तासः । संतः । अमृतऽत्वं । आनशुः । सौधन्वनाः । ऋभवः । सू

रऽचक्षसः। संवत्सरे। सं। अस्पृण्वन्। धीतिऽभिः। क्षेत्रंऽइव। वि। ममुः। तेजनेन। ए
कं। पात्रं। ऋभवः। जेहमानं। उपऽस्तुताः। उपऽमं। नाधमानाः। अमर्त्येषु। श्रवः। इ
छमानाः॥३०॥ आ। मनीषां। अंतरिक्षस्य। नृऽभ्यः। स्रुचाऽइव। घृतं। जुहवा
म। विद्मना। तरणिऽत्वा। ये। पितुः। अस्य। सश्चिरे। ऋभवः। वाजं। अरुहन्। दिवः।
रजः। ऋभुः। नः। इंद्रः। शवसा। नवीयान्। ऋभुः। वाजेभिः। वसुऽभिः। वसुः। द
दिः। युष्माकं। देवाः। अवसा। अहनि। प्रिये। अभि। तिष्ठेम। पृत्सुतीः। असुन्व
तां। निः। चर्मणः। ऋभवः। गां। अपिंशत। सं। वत्सेन। असृजत। मातरं। पुनरि
ति। सौधन्वनासः। सुऽअपस्यया। नरः। जिव्री इति। युवाना। पितरा। अकृणोत
न। वाजेभिः। नः। वाजऽसातौ। अविड्ढि। ऋभुऽमान्। इंद्र। चित्रं। आ। दर्षि। राधः।॥३१॥

तक्षन्। रथं। सुऽवृतं। विद्मनाऽअपसः। तक्षन्। हरी इति। इंद्रऽवाहा। वृषण्वसू इति वृ-
षण्ऽवसू। तक्षन्। पितृऽभ्यां। ऋभवः। युवत्। वयः। तक्षन्। वत्साय। मातरं। सचाऽभुवं।
आ। नः। यज्ञाय। तक्षत। ऋभुऽमत्। वयः। क्रत्वे। दक्षाय। सुऽप्रजावतीं। इषं। यथा।
क्षयाम। सर्वऽवीरया। विशा। तत्। नः। शर्धाय। धासथ। सु। इंद्रियं। आ। तक्षत। सा-
तिं। अस्मभ्यं। ऋभवः। सातिं। रथाय। सातिं। अर्वते। नरः। सातिं। नः। जैत्रीं। सं। महेत।
विश्वहा। जामिं। अजामिं। पृतनासु। सक्षणिं। ऋभुक्षणं। इंद्रं। आ। हुवे। ऊतये। ऋ-
भून्। वाजान्। मरुतः। सोमऽपीतये। उभा। मित्रावरुणा। नूनं। अश्विना। ते। नः। हि-
न्वंतु। सातये। धिये। जिषे। ऋभुः। भराय। सं। शिशातु। सातिं। समर्यऽजित्। वा-
जः। अस्मान्। अविष्टु। १० ॥ ३२ ॥ ईळे [illegible] द्यावापृथिवी इति। पूर्वऽचित्तये।

अग्निं। घर्मं। सुऽरुचं। यामन्। इष्टये। याभिः। भरे। कारं। अंशाय। जिन्वथः। ताभिः।
ऊं इति। सु। ऊं इतिऽभिः। अश्विना। आ। गतं। युवोः। दानाय। सुऽभराः। असश्चतः।
रथं। आ। तस्थुः। वचसं। न। मंतवे। याभिः। धियः। अवथः। कर्मन्। इष्टये।०। यु
वं। तासां। दिव्यस्य। प्रऽशासने। विशां। क्षयथः। अमृतस्य। मज्मना। याभिः। धेनुं। अ
स्वं। पिन्वथः। नरा।०। याभिः। परिऽज्मा। तनयस्य। मज्मना। द्विऽमाता। तूर्षु। तरणिः।
विऽभूषति। याभिः। त्रिऽमंतुः। अभवत्। विऽचक्षणः।०। याभिः। रेभं। निऽवृतं। सि
तं। अत्ऽभ्यः। उत्। वंदनं। ऐरयतं। स्वः। दृशे। याभिः। कण्वं। प्र। सिसासंतं। आ
॥३॥आवतं।०। याभिः। अंतकं। जसमानं। आऽअरणे। भुज्युं। याभिः। अव्यथिऽभिः। जि
जिन्वथुः। याभिः। कर्कंधुं। वय्यं। च। जिन्वथः।०। याभिः। शुचंतिं। धनऽसां। सुऽसं

संदं । तप्तं । घर्मं । ओम्याऽवंतं । अत्रये । याभिः । पृश्निऽगुं । पुरुऽकुत्सं । आवतं ।०। याभिः ।
शचीभिः । वृषणा । पराऽवृजं । प्र । अंधं । श्रोणं । चक्षसे । एतवे । कृथः । याभिः । वर्तिकां ।
ग्रसितां । अमुंचतं ।०। याभिः । सिंधुं । मधुऽमंतं । असश्चतं । वसिष्ठं । याभिः । अजरौ ।
अजिन्वतं । याभिः । कुत्सं । श्रुतर्यं । नर्यं । आवतं ।०। याभिः । विश्पलां । धनऽसां । अ
थर्व्यं । सहस्रऽमीळ्हे । आजौ । अजिन्वतं । याभिः । वशं । अश्व्यं । प्रेणिं । आवतं ।०
।१३४। याभिः । सुदानू इति सुऽदानू । औशिजाय । वणिजे । दीर्घऽश्रवसे । मधु । को
शः । अक्षरत् । कक्षीवंतं । स्तोतारं । याभिः । आवतं ।०। याभिः । रसां । क्षोदसा । उद्नः ।
पिपिन्वथुः । अनश्वं । याभिः । रथं । आवतं । जिषे । याभिः । त्रिऽशोकः । उस्रियाः ।

उतऽआजत ।०। याभिः । सूर्यं । परिऽयाथः । पुराऽवति । मंधातारं । क्षैत्रऽपत्येषु । आ
वतं । याभिः । विप्रं । प्र । भरत्ऽवाजं । आवतं ।०। याभिः । महां । अतिथिऽग्वं । कशःऽ
जुवं । दिवःऽदासं । शंबरऽहत्ये । आवतं । याभिः । [illegible] पूःऽभिद्ये । त्र
सदस्युं । आवतं ।०। याभिः । वम्रं । विऽपिपानं । उपऽस्तुतं । कलिं । याभिः । वित्तऽ
जानिं । दुवस्यथः । याभिः । विऽअश्वं । उत । पृथिं । आवतं ।०। १५ ।। याभिः । नरा ।
शयवे । याभिः । अत्रये । याभिः । पुरा । मनवे । गातुं । ईषथुः । याभिः । शारीः । आजतं ।
स्यूमऽरश्मये । याभिः । पठर्वा । जठरस्य । मज्मना ।। अग्निः । न । अदीदेत् । चितः ।
इद्धः । अज्मन् । आ ।०। याभिः । शर्यातं । अवथः । महाऽधने ।०। याभिः । अंगिरः । मनसा ।
निऽरण्यथः । अग्रं । गच्छथः । विऽवरे । गोऽअर्णसः । याभिः । मनुं । शूरं । इषा । संऽ

आवतं ।०। याभिः । पत्नीः । विऽमदाय । निऽऊहथुः । आ । घ । वा । याभिः । अरुणीः । अ
शिक्षतं । याभिः । सुऽदासे । ऊहथुः । सुऽदेव्यं ।०। याभिः । शंताती इति शंऽताती । भव
थः । ददाशुषे । भुज्युं । याभिः । अवथः । याभिः । [illegible] । अध्रिऽगुं । ओम्याऽवतीं ।
सुऽभरां । ऋतऽस्तुभं ।०। उद्दा । याभिः । कृशानुं । असने । दुवस्यथः । जवे । याभिः ।
यूनः । अर्वंतं । आवतं । मधु । प्रियं । भरथः । यत् । सरट्ऽभ्यः ।०। याभिः । नरं ।
गोषुऽयुधं । नृऽसह्ये । क्षेत्रस्य । साता । तनयस्य । जिन्वथः । याभिः । रथान् । अव
थः । याभिः । अर्वतः ।०। याभिः । कुत्सं । आर्जुनेयं । शतक्रतू इति शतऽक्रतू । प्र ।
तुर्वीतिं । प्र । च । दभीतिं । आवतं । याभिः । ध्वसंतिं । पुरुऽसंतिं । आवतं ।०। अप्न
स्वतीं । अश्विना । वाचं । अस्मे इति । कृतं । नः । दस्रा । वृषणा । मनीषां । अद्यूत्ये । अ

१०प्र०
९६

वसे। नि। ह्वये। वां। द्युऽभिः। अक्तुऽभिः। परि। पातं। अस्मान्। अरिष्टेभिः। अश्विना।
सौभगेभिः।०॥ २७॥ इति प्रथमाष्टके सप्तमोध्यायः॥ ॥ॐ३म्॥ इदं। श्रेष्ठं।
ज्योतिषां। ज्योतिः। आ। अगात्। चित्रः। प्रऽकेतः। अजनिष्ट। विऽभ्वा। यथा। प्रऽसूता।
सवितुः। सवाय। एव। रात्री। उषसे। योनिं। अरैक्। रुशत्ऽवत्सा। रुशती। श्वेत्या।
आ। अगात्। अरैक्। ऊं इति। कृष्णा। सदनानि। अस्याः। समानबंधू इति समानऽबं
धू। अमृते इति। अनूची इति। द्यावा। वर्णं। चरतः। आमिनाने इत्याऽमिनाने। स
मानः। अध्वा। स्वस्रोः। अनंतः। तं। अन्याऽअन्या। चरतः। देवशिष्टे इति देवऽशिष्टे।
न। मेथेते इति। न। तस्थतुः। सुमेके इति सुऽमेके। नक्तोषसा। सऽमनसा। विरूपे
इति विऽरूपे।०। अचेति। चित्रा। वि। दुरः। नः। आवरित्यावः। प्रऽअर्प्य। जगत्। वि।

ऊं इति । नः । रायः । अख्यत् । उषाः । अजीगः । भुवनानि । विश्वा ॥ जिह्मऽश्ये । चरितवे ।
मघोनी ॥ आऽभोगये । इष्टये । राये । ऊं इति । त्वं । दभ्रं । पश्यत्ऽभ्यः । उर्विया । विऽचक्षे ॥
।०।५। क्षत्राय । त्वं । श्रवसे । त्वं । महीयै । इष्टये । त्वं । अर्थंऽइव । त्वं । इत्यै । विऽसदृशा ।
जीविता । अभिऽप्रचक्षे ।० एषा । दिवः । दुहिता । प्रति । अदर्शि । विऽउच्छंती । युवतिः ।
शुक्रऽवासाः । विश्वस्य । ईशाना । पार्थिवस्य । वस्वः । उषः । अद्य । इह । सुऽभगे । विऽउ
च्छ । पराऽयतीनां । अनु । एति । पाथः । आऽयतीनां । प्रथमा । शश्वतीनां । विऽउच्छंती ।
जीवं । उत्ऽईरयंती । उषाः । मृतं । कं । चन । बोधयंती ॥ उषः । यत् । अग्निं । संऽइधे । च
कर्थ । वि । यत् । आवः । चक्षसा । सूर्यस्य । यत् । मानुषान् । यक्ष्यमाणान् । अजीग
रिति । तत् । देवेषु । चकृषे । भद्रं । अप्नः ॥ कियति । आ । यत् । समया । भवाति । याः । विऽ
आ ।

१०मं०
९७

ऊषुः।याः।च।नूनं।विऽउच्छान्।अनु।पूर्वीः।कृपते।वावशाना।प्रऽदीध्याना।जोषं।अ
न्याभिः।एति॥२॥ईयुः।ते।ये।पूर्वऽतरां।अपश्यन्।विऽउच्छंतीं।उषसं।मर्त्यासः।
अस्माभिः।ऊं इति।नु।प्रतिऽचक्ष्या।अभूत्।ओ इति।ये।अपरीषु।पश्यान्।यव
त्ऽद्वेषाः।ऋतऽपाः।ऋतेऽजाः।सुम्नऽवरी।सूनृताः।ईरयंती।सुऽमंगलीः।बि
भ्रती।देवऽवीतिं।इह।अद्य।उषः।श्रेष्ठऽतमा।वि।उच्छ।शश्वत्।पुरा।उषाः।वि।
उवास।देवी।अथो इति।अद्य।इदं।वि।आवः।मघोनी।अथो इति।वि।उच्छात्।उत्
ऽतरान्।अनु।द्यून्।अजरा।अमृता।चरति।स्वधाभिः।वि।अंजिऽभिः।दिवः।
आतासु।अद्यौत्।अप।कृष्णां।निःऽनिजं।देवी।आवः।प्रऽबोधयंती।अरुणे
भिः।अश्वैः।आ।उषाः।याति।सुऽयुजा।रथेन।आऽवहंती।पोष्या।वार्याणि।चि

ते।यंति।३

९७

नि २

त्रं। केतुं। कृणुते। चेकिताना। ईयुषीणां। उपऽमा। शश्वतीनां। विऽभातीनां। प्रथमा। उषाः।
वि। अश्वैत्॥ ॥ उत्। ईर्ध्वं। जीवः। असुः। नः। आ। अगात्। अप। प्र। अगात्। तमः। आ।
ज्योतिः। एति। अरैक्। पंथां। यातवे। सूर्याय। अगन्म। यत्र। प्रऽतिरंते। आयुः। स्यू
मना। वाचः। उत्। इयर्ति। वह्निः। स्तवानः। रेभः। उषसः। विऽभातीः। अद्य। तत्। उच्छ। गृ
णते। मघोनि। अस्मे इति। आयुः। नि। दिदीहि। प्रजाऽवत्। याः। गोऽमतीः। उषसः।
सर्वऽवीराः। विऽउच्छंति। दाशुषे। मर्त्याय। वायोःऽइव। सूनृतानां। उत्ऽअर्के। ताः।
अश्वऽदाः। अश्नवत्। सोमऽसुत्वा। माता। देवानां। अदितेः। अनीकं। यज्ञस्य। के
तुः। बृहती। वि। भाहि। प्रशस्तिऽकृत्। ब्रह्मणे। नः। वि। उच्छ। आ। नः। जने। जनय।
विश्वऽवारे। यत्। चित्रं। अप्नः। उषसः। वहंति। ईजानाय। शशमानाय। भद्रं॥ ०४॥

इमाः। रुद्राय। तवसे। कपर्दिने। क्षयत्ऽवीराय। प्र। भरामहे। मतीः। यथा। शं। असत्।
द्विऽपदे। चतुःऽपदे। विश्वं। पुष्टं। ग्रामे। अस्मिन्। अनातुरं। मृळ। नः। रुद्र। उत। नः। म
यः। कृधि। क्षयत्ऽवीराय। नमसा। विधेम। ते। यत्। शं। च। योः। च। मनुः। आऽये
जे। पिता। तत्। अश्याम। तव। रुद्र। प्रऽनीतिषु। अश्याम। ते। सुऽमतिं। देवऽयज्य
या। क्षयत्ऽवीरस्य। तव। रुद्र। मीढ्वः। सुम्नऽयन्। इत्। विशः। अस्माकं। आ। चर।
अरिष्टऽवीराः। जुहवाम। ते। हविः। त्वेषं। वयं। रुद्रं। यज्ञऽसाधं। वंकुं। कविं। अव
से। नि। ह्वयामहे। आरे। अस्मत्। दैव्यं। हेळः। अस्यतु। सुऽमतिं। इत्। वयं। अस्य।
आ। वृणीमहे। दिवः। वराहं। अरुषं। कपर्दिनं। त्वेषं। रूपं। नमसा। नि। ह्वयामहे।
हस्ते। बिभ्रत्। भेषजा। वार्याणि। शर्म। वर्म। छर्दिः। अस्मभ्यं। यंसत्। ॥ ५॥

इदं। पित्रे। मरुतां। उच्यते। वचः। स्वादोः। स्वादीयः। रुद्राय। वर्द्धनं। रास्व। च। नः। अमृत।
मर्त्तऽभोजनं। त्मने। तोकाय। तनयाय। मृळ। मा। नः। महांतं। उत। मा। नः। अर्भकं।
मा। नः। उक्षंतं। उत। मा। नः। उक्षितं। मा। नः। वधीः। पितरं। मा। उत। मातरं। मा। नः।
प्रियाः। तन्वः। रुद्र। रिरिषः। मा। नः। तोके। तनये। मा। नः। आयौ। मा। नः। गोषु। मा। नः।
अश्वेषु। रिरिषः। वीरान्। मा। नः। रुद्र। भामितः। वधीः। हविष्मंतः। सदं। इत्। त्वा। ह
वामहे। उप। ते। स्तोमान्। पशुपाःऽइव। आ। अकरं। रास्व। पितः। मरुतां। सुम्नं। अ
स्मे इति। भद्रा। हि। ते। सुऽमतिः। मृळयत्ऽतमा। अथ। वयं। अवः। इत्। ते। वृणीम
हे। आरे। ते। गोऽघ्नं। उत। पुरुषऽघ्नं। क्षयत्ऽवीर। सुम्नं। अस्मे इति। ते। अस्तु। मृळ।
च। नः। अधि। च। ब्रूहि। देव। अध। च। नः। शर्म। यच्छ। द्विऽबर्हाः। अवोचाम। नमः। अ

प०मं०
११

स्मै। अव। वस्यवः। शृणोतु। नः। हवं। रुद्रः। मरुत्वान्॥११॥६॥ चित्रं। देवानां। उत्। अगात्। अ-
नीकं। चक्षुः। मित्रस्य। वरुणस्य। अग्नेः। आ। अप्राः। द्यावापृथिवीइति। अंतरिक्षं। सूर्यः।
आत्मा। जगतः। तस्थुषः। च। सूर्यः। देवीं। उषसं। रोचमानां। मर्यः। न। योषां। अभि। ए-
ति। पश्चात्। यत्र। नरः। देवऽयंतः। युगानि। विऽतन्वते। प्रति। भद्राय। भद्रं। भद्राः।
अश्वाः। हरितः। सूर्यस्य। चित्राः। एतऽग्वाः। अनुऽमाद्यासः। नमस्यंतः। दिवः। आ।
पृष्ठं। अस्थुः। परि। द्यावापृथिवीइति। यंति। सद्यः। तत्। सूर्यस्य। देवऽत्वं। तत्। महिऽ-
त्वं। मध्या। कर्तोः। विऽततं। सं। जभार। यदा। इत्। अयुक्त। हरितः। सधऽस्थात्। आ-
त्। रात्री। वासः। तनुते। सिमस्मै। तत्। मित्रस्य। वरुणस्य। अभिऽचक्षे। सूर्यः। रू-
पं। कृणुते। द्योः। उपऽस्थे। अनंतं। अन्यत्। रुशत्। अस्य। पाजः। कृष्णं। अन्यत्। हरि-

११

तः। सं।भरंति। अद्य। देवाः। उत्ऽइता। सूर्यस्य। निः। अंहसः। पिपृत। निः। अवद्यात्। १०

॥७॥ नासत्याभ्यां। बर्हिःऽइव। प्र। वृंजे। स्तोमान्। इयर्मि। अभ्रियाऽइव। वातः। यौ। अ

र्भगाय। विऽमदाय। जायां। सेनाऽजुवा। निऽऊहथुः। रथेन। वीळुपत्मऽभिः। आशुहे

मऽभिः। वा। देवानां। वा। जूतिऽभिः। शाशदाना। तत्। रासभः। नासत्या। सहस्रं। आ

जा। यमस्य। प्रऽधने। जिगाय। तुग्रः। ह। भुज्युं। अश्विना। उदऽमेघे। रयिं। न। कः। चि

त्। ममृऽवान्। अव। अहाः। तं। ऊहथुः। नौभिः। आत्मन्ऽवतीभिः। अंतरिक्षप्रुत्ऽ

भिः। अपऽउदकाभिः। तिस्रः। क्षपः। त्रिः। अहा। अतिव्रजत्ऽभिः। नासत्या। भुज्युं।

ऊहथुः। पतंगैः। समुद्रस्य। धन्वन्। आर्द्रस्य। पारे। त्रिऽभिः। रथैः। शतपत्ऽभिः।

षट्ऽअश्वैः। अनारंभणे। तत्। अवीरयेथां। अनास्थाने। अग्रभणे। समुद्रे। यत्।

प० त्र०
४००

अश्विनौ। ऊहथुः। भुज्युं। अस्तं। शतऽअरित्रां। नावं। आतस्थिऽवांसं।। ८ ।। यं। अ
श्विना। ददथुः। श्वेतं। अश्वं। अघऽअश्वाय। शश्वत्। इत्। स्वस्ति। तत्। वां। दात्रं। महि
कीर्तेन्यं। भूत्। पैद्वः। वाजी। सदं। इत्। हव्यः। अर्यः। युवं। नरा। स्तुवते। पज्रियाय।
कक्षीवते। अरदतं। पुरंऽधिं। कारोतरात्। शफात्। अश्वस्य। वृष्णः। शतं। कुंभां। न
असिंचतं। सुरायाः। हिमेन। अग्निं। घ्रंसं। अवारयेथां। पितुऽमतीं। ऊर्जं। अस्मै।
अधत्तं। ऋबीसे। अत्रिं। अश्विना। अवऽनीतं। उत्। निन्यथुः। सर्वऽगणं। स्वस्ति।
परा। अवतं। नासत्या। अनुदेथां। उच्चाऽबुध्नं। चक्रथुः। जिह्मऽबारं। क्षरन्। आपः। न।
पायनाय। राये। सह स्राय। तृष्यते। गोतमस्य। जुजुरुषः। नासत्या। उत। वव्रिं।
प्र। अमुंचतं। द्रापिंऽइव। च्यवानात्। प्र। अतिरतं। जहितस्य। आयुः। दस्रा। आत्। इत्।

१००

पतिं। अकृणुतं। कनीनां॥ २॥ तत्। वां। नरा। शंस्यं। राध्यं। च। अभिष्टिऽमत्। नास
त्या। वरूथं। यत्। विद्वांसा। निधिंऽइव। अपऽगूळ्हं। उत्। दर्शतात्। ऊपथुः। वंद
नाय।०। सनये। दंसः। उग्रं। आविः। कृणोमि। तन्यतुः। न। वृष्टिं। दध्यङ्। ह। यत्।
मधु। आथर्वणः। वां। अश्वस्य। शीर्ष्णा। प्र। यत्। ईं। उवाच। अजोहवीत्। नास
त्या। करा। वां। महे। यामन्। पुरुऽभुजा। पुरंऽधिः। श्रुतं। तत्। शासुःऽइव। वध्रिऽ
मत्याः। हिरण्यऽहस्तं। अश्विना। अदत्तं। आस्नः। वृकस्य। वर्तिकां। अभीके। यु
वं। नरा। नासत्या। अमुमुक्तं। उतो इति। कविं। पुरुऽभुजा। युवं। ह। कृपमाणं। अकृ
णुतं। विऽचक्षे। चरित्रं। हि। वेःऽइव। अच्छेदि। पर्णं। आजा। खेलस्य। परिऽतक्म्यायां।
सद्यः। जंघां। आयसीं। विश्पलायै। धने। हिते। सर्तवे। प्रति। अधत्तं। ॥ १०॥ शतं।

प०अ०
३०१

मेषान्। वृक्ये। चक्षदानं। ऋज्रऽअश्वं। तं। पिता। अंधं। चकार। तस्मै। अक्षी इति। ना
सत्या। विऽचक्षे। आ। अधत्तं। दस्रौ। भिषजौ। अनर्वन्। आ। वां। रथं। दुहिता। सूर्य
स्या। काष्मऽइव। अतिष्ठत्। अर्वता। जयंती। विश्वे। देवाः। अनु। अमन्यंत। हृत्ऽभिः।
सं। ऊं इति। श्रिया। नासत्या। सचेथे इति। यत्। अयातं। दिवःऽदासाय। वर्तिः। भरत्ऽ
वाजाय। अश्विना। हयंता। रेवत्। ऊवाह। सचनः। रथः। वां। वृषभः। च। शिंशुमारः।
च। युक्ता। रयिं। सुऽक्षत्रं। सुऽअपत्यं। आयुः। सुऽवीर्यं। नासत्या। वहंता। आ। ज
ह्नावीं। सऽमनसा। उप। वाजैः। त्रिः। अह्नः। भागं। दधतीं। अयातं। परिऽविष्टं।
जाहुषं। विश्वतः। सीं। सुऽगेभिः। नक्तं। ऊहथुः। रजःऽभिः। विऽभिंदुना। नास
त्या। रथेन। विऽपर्वतान्। अजरयू इति। अयातं।।१३।। एकस्याः। वस्तोः।

३०१

आवतं। रणाय। वशं। अश्विना। सनये। सहस्रा। निः। अहतं। दुच्छुनाः। इंद्रऽवंता। पृ
थुऽश्रवसः। वृषणौ। अरातीः। शरस्य। चित्। आर्चत्ऽकस्य। अवतात्। आ। नी
चात्। उच्चा। चक्रथुः। पातवे। वारितिवाः। शयवे। चित्। नासत्या। शचीभिः। ज
सुरये। स्तर्यं। पिप्यथुः। गां। अवस्यते। स्तुवते। कृष्णियाय। ऋजुऽयते। ना
सत्या। शचीभिः। पशुं। न। नष्टंऽइव। दर्शनाय। विष्णाप्वं। ददथुः। विश्वका
य। दश। रात्रीः। अशिवेन। नव। द्यून्। अवऽनद्धं। श्नथितं। अप्ऽसु। अंतरि
ति। विऽप्रुतं। रेभं। उदनि। प्रऽवृक्तं। उत्। निन्यथुः। सोमंऽइव। स्रुवेण। प्र। वां।
दंसांसि। अश्विनौ। अवोचं। अस्य। पतिः। स्यां। सुऽगवः। सुऽवीरः। उत। पश्य
न्। अश्नुवन्। दीर्घं। आयुः। अस्तंऽइव। इत्। जरिमाणं। जगम्यां। ॥१२॥ ॥

प० प्र०
१०२

मध्वः । सोमस्य । अश्विना । मदाय । प्रत्नः । होता । आ । विवासते । वां । बर्हिष्म
ती । रातिः । विऽश्रिता । गीः । इषा । यातं । नासत्या । उप । वाजैः ॥ यं । वां । अश्वि
ना । मनसः । जवीयान् । रथः । सुऽअश्वः । विशः । आऽजिगाति । येन । गच्छ
थः । सुऽकृतः । दुरोणं । तेन । नरा । वर्तिः । अस्मभ्यं । यातं ॥ ऋषिं । नरौ । अंह
सः । पांचऽजन्यं । ऋबीसात् । अत्रिं । मुंचथः । गणेन । मिनंता । दस्योः । अ
शिवस्य । मायाः । अनुऽपूर्वं । वृषणा । चोदयंता ॥ अश्वं । न । गूळ्हं । अश्वि
ना । दुःऽएवैः । ऋषिं । नरा । वृषणा । रेभं । अप्ऽसु । सं । तं । रिणीथः । विऽप्रु
तं । दंसःऽभिः । न । वां । जूर्यंति । पूर्व्या । कृतानि ॥ सुसुप्वांसं । न । निःऽऋतेः । उपऽ
स्थे । सूर्यं । न । दस्रा । तमसि । क्षियंतं । शुभे । रुक्मं । न । दर्शतं । निऽखातं । उत् ।

१०२

ऊहथुः। अश्विना। वंदनाय। ॥ १३॥ ० पज्रियेण। कक्षीवता। नासत्या। परिऽ
ज्मन्। शफात्। अश्वस्य। वाजिनः। जनाय।० मधूनां।० कृष्णियाय।० घो
षायै। चित्। पितृऽसदे। दुरोणे। पतिं। जूर्यंत्यै। अश्विनौ। अदत्तं। युवं। श्या
वाय। रुशतीं। अदत्तं। महः। क्षोणस्य। अश्विना। कण्वाय। प्रऽवाच्यं। तत्।
तत्। वृषणा। कृतं। वां। यत्। नार्षदाय। श्रवः। अधिऽअधत्तं। पुरु। वर्पां
सि। अश्विना। दधाना। नि। पेदवे। ऊहथुः। आशुं। अश्वं। सहस्रऽसां। वाजि
नं। अप्रतिऽइतं। अहिऽहनं। श्रवस्यं। तरुत्रं। एतानि। वां। श्रवस्या। सुदा
नू इति सुऽदानू। ब्रह्म। आंगूषं। सदनं। रोदस्योः। यत्। वां। पज्रासः। अ
श्विना। हवंते। यातं। इषा। च। विदुषे। च। वाजं। ॥ १४॥ सूनोः। मानेन। अश्वि

प० प्र०
१०३

श्विना । गृणाना । वाजं । विप्राय । भुरणा । रदंता । अगस्त्ये । ब्रह्मणा । ववृधाना ।
सं । विश्पलां । नासत्या । अरिणीतं । कुह । यांता । सुऽस्तुतिं । काव्यस्य । दिवः । न
पाता । वृषणा । शयुऽत्रा । हिरण्यस्यऽइव । कलशं । निऽखातं । उत् । ऊप
थुः । दशमे । अश्विना । अहन् । युवं । च्यवानं । अश्विना । जरंतं । पुनः । यु
वानं । चक्रथुः । शचीभिः । युवोः । रथं । दुहिता । सूर्यस्य । सह । श्रिया । ना
सत्या । अवृणीत । युवं । तुग्राय । पूर्व्येभिः । एवैः । पुनःऽमन्यौ । अभवतं ।
युवाना । युवं । भुज्युं । अर्णसः । निः । समुद्रात् । विऽभिः । ऊहथुः । ऋज्रे
भिः । अश्वैः । अजोहवीत् । अश्विना । तौग्र्यः । वां । प्रऽऊळ्हः । समुद्रं । अ
व्यथिः । जगन्वान् । निः । तं । ऊहथुः । सुऽयुजा । रथेन । मनःऽजवसा । वृष

१०३

पा। स्वस्ति। ॥१५॥ अजोहवीत्। अश्विना। वर्तिका। वां। आस्नः। यत्। ना।
सीं। अमुंचतं। वृकस्य। वि। जयुषा। ययथुः। सानु। अद्रेः। जातं। विष्वाचः। अ
हतं। विषेण। ।ग। ममहानं। तमः। प्रऽनीतं। अशिवेन। पित्रा। आ। अक्षी इ
ति। ऋज्रऽअश्वे। अश्विनौ। अधत्तं। ज्योतिः। अंधाय। चक्रथुः। विऽचक्षे।
शुनं। अंधाय। भरं। अह्वयत्। सा। वृकीः। अश्विना। वृषणा। नरा। इति।
जारः। कनीनःऽइव। चक्षदानः। ऋज्रऽअश्वः। शतं। एकं। च। मेषा
न्। मही। वां। ऊतिः। अश्विना। मयःऽभुः। उत। स्रामं। धिष्ण्या। सं। रि
णीथः। अथ। युवां। इत्। अह्वयत्। पुरंऽधिः। आ। अगच्छतं। सीं। वृष
णौ। अवःऽभिः। अधेनुं। दस्रा। स्तर्यं। विऽसक्तां। अपिन्वतं। शयवे।

प० म०
३०४

अश्विना। गां। युवं। शचीभिः। विऽमदाय। जायां। नि। ऊहथुः। पुरुऽमित्रस्य।
योषां॥ २०॥ यवं। वृकेण। अश्विना। वपंता। इषं। दुहंता। मनुषाय। दस्रा॥
अभि। दस्युं। बकुरेण। धमंता। उरु। ज्योतिः। चक्रथुः। आर्याय। आथ
र्वणाय। अश्विना। दधीचे। अश्व्यं। शिरः। प्रति। ऐरयतं। सः। वां। मधु।
प्र। वोचत्। ऋतऽयन्। त्वाष्ट्रं। यत्। दस्रौ। अपिऽकक्ष्यं। वां॥ सदा। कवी इ
ति। सुऽमतिं। आ। चके। वां। विश्वाः। धियः। अश्विना। प्र। अवतं। मे।
अस्मे इति। रयिं। नासत्या। बृहंतं। अपत्यऽसाचं। श्रुत्यं। रराथां॥ हि
रण्यऽहस्तं। अश्विना। रराणा। पुत्रं। नरा। वध्रिऽमत्याः। अदत्तं। त्रि
धा। ह। श्यावं। अश्विना। विऽकस्तं। उत्। जीवसे। ऐरयतं। सुदानू इ

३०४

ति सुऽदानू । एतानि । वां । अश्विना । वीर्याणि । प्र । पूर्व्याणि । आयवः । अवोचं ।
न् । ब्रह्म । कृण्वंतः । वृषणा । युवऽभ्यां । सुऽवीरासः । विदथं । आ । वदेम ॥ २७ ॥
आ । वां । रथः । अश्विना । श्येनऽपत्वा । सुऽमृळीकः । स्वऽवान् । यातु । अर्वाङ् ।
यः । मर्त्यस्य । मनसः । जवीयान् । त्रिऽवंधुरः । वृषणा । वातऽरंहाः । त्रिऽवंधुरे
ण । त्रिऽवृता । रथेन । त्रिऽचक्रेण । सुऽवृता । आ । यातं । अर्वाक् । पिन्वतं । गाः ।
जिन्वतं । अर्वतः । नः । वर्धयतं । अश्विना । वीरं । अस्मे इति । प्रवत्ऽयामना ।
सुऽवृता । रथेन । दस्रौ । इमं । शृणुतं । श्लोकं । अद्रेः । किं । अंग । वां । प्रति ।
अवर्तिं । गमिष्ठा । आहुः । विप्रासः । अश्विना । पुराऽजाः । आ । वां । श्येना
सः । अश्विना । वहंतु । रथे । युक्तासः । आशवः । पतंगाः । ये । अप्ऽतुरः । दिव्या

पृ०प्र०
३०५

सः।न।गृध्राः।अभि।प्रयः।नासत्या।वहंति।०।युवतिः।तिष्ठत्।अत्र।जुष्ट्वी।
नरा।दुहिता।सूर्यस्य।परि।वां।अश्वाः।वपुषः।पतंगाः।वयः।वहंतु।अरुषाः।
अभीके।।४८।।उत्।वंदनं।ऐरतं।दंसनाभिः।उत्।रेभं।दस्रा।वृष
णा।शचीभिः।निः।तौग्र्यं।पारयथः।समुद्रात्।पुनरिति।च्यवानं।चक्र
थुः।युवानं।युवं।अत्रये।अवऽनीताय।तप्तं।ऊर्जं।ओमानं।अश्विनौ।अ
धत्तं।युवं।कण्वाय।अपिऽरिप्ताय।चक्षुः।प्रति।अधत्तं।सुऽस्तुतिं।जुजु
षाणा।युवं।धेनुं।शयवे।नाधिताय।अपिन्वतं।अश्विना।पूर्व्याय।अ
मुंचतं।वर्तिकां।अंहसः।निः।प्रति।जंघां।विश्पलायाः।अधत्तं।युवं।श्वे
तं।पेदवे।इंद्रऽजूतं।अहिऽहनं।अश्विना।अदत्तं।अश्वं।जोहूत्रं।अर्यः।

३०५

अभिऽभूतिं । उग्रं । सहस्रऽसां । वृषणं । वीळुऽअंगं । ता । वां । नरा । सु । अवसे । सुऽ
जोता । हवामहे । अश्विना । नाधमानाः । आ । नः । उप । वसुऽमता । रथेन । गिरः ।
जुषाणा । सुविताय । यातं । आ । श्येनस्य । जवसा । नूतनेन । अस्मे इति । यातं ।
नासत्या । सऽजोषाः । हवे । हि । वां । अश्विना । रातऽहव्यः । शश्वत्ऽतमायाः । उ
षसः । विऽउष्टौ । ॥ १९ ॥ पुरुऽमाय्यं । मनःऽजुवं । जीरऽअश्वं । यज्ञियं । जीव
से । कृवे । सहस्रऽकेतुं । वनिनं । शतत्ऽवसुं । श्रुष्टीऽवानं । वरिवःऽधां । अभि ।
प्रयः । ऋध्यौ । धीतिः । प्रति । अस्य । प्रऽयामनि । अधायि । शस्मन् । सं । अयंते ।
आ । दिशः । स्वदामि । घर्मं । प्रति । यंति । ऊतयः । आ । वां । ऊर्जानी । रथं । अश्वि
ना । अरुहत् । सं । यत् । मिथः । पस्पृधानासः । अग्मत । शुभे । मखाः । अमिताः ।

ञायवः । रणे । युवोः । अह । प्रवणे । चेकिते । रथः । यत् । अश्विना । वहथः । सूरिं । आ । व
रं । युवं । भुज्युं । भुरमाणं । विऽभिः । गतं । स्वयुक्तिऽभिः । निऽवहंता । पितृऽभ्यः । आ ।
यासिष्टं । वर्तिः । वृषणा । विऽजेन्यं । दिवःऽदासाय । महि । चेति । वां । अवः । युवोः ।
अश्विना । वपुषे । युवाऽयुजं । रथं । वाणी इति । येमतुः । अस्य । शर्ध्यं । आ । वां । प
तिऽत्वं । सख्याय । जग्मुषी । योषा । अवृणीत । जेन्या । युवां । पती इति ॥२०॥
युवं । [illegible] रेभं । परिऽसूतेः । उरुष्यथः । हिमेन । घर्मं । परिऽतप्तं । अत्रये । युवं ।
शयोः । अवसं । पिप्यथुः । गवि । प्र । दीर्घेण । वंदनः । तारि । आयुषा । युवं । वंदनं ।
निःऽऋतं । जरण्यया । रथं । न । दस्रा । करणा । सं । इन्वथः । क्षेत्रात् । आ । विप्रं ।
जनथः । विपन्यया । प्र । वां । अत्र । विधते । दंसना । भुवत् । अगच्छतं । कृपमाणं । परऽव

ति । पितुः । स्वस्य । त्यजसा । निऽबाधितं । स्वःऽवतीः । इतः । ऊतीः । युवोः । अह । चित्राः । अभि
भीके । अभवन् । अभिष्टयः । उत । स्या । वां । मधुऽमत् । मक्षिका । अरपत् । मदे । सोमस्य ।
औशिजः । हुवन्यति । युवं । दधीचः । मनः । आ । विवासथः । अथ । शिरः । प्रति । वां । अश्व्यं ।
वदत् । युवं । पेदवे । पुरुऽवारं । अश्विना । स्पृधां । श्वेतं । तरुतारं । दुवस्यथः । शर्यैः । अ
भिऽद्युं । पृतनासु । दुस्तरं । चर्कृत्यं । इंद्रंऽइव । चर्षणिऽसहं ॥ २१ ॥ का । राधत् । हो
त्रा । अश्विना । वां । कः । वां । जोषे । उभयोः । कथा । विधाति । अप्रऽचेताः । विद्वांसौ । इत् । दुरः ।
पृच्छेत् । अविद्वान् । इत्था । अपरः । अचेताः । नु । चित् । नु । मर्ते । अक्रौ । ता । विद्वांसा । हवामहे ।
वां । ता । नः । विद्वांसा । मन्म । वोचेतं । अद्य । प्र । आर्चत् । दयमानः । युवाकुः । वि । पृच्छामि । पा
क्या । न । देवान् । वषट्ऽकृतस्य । अद्भुतस्य । दस्रा । पातं । च । सह्यसः । युवं । च । रभ्यसः ।

प०प०
३०७

नः। प्र। या। घोषे। भृगऽवाणे। न। शोभे। यया। वाचा। यजति। पज्रियः। वां। प्र। इषऽयुः।
न। विद्वान्। ॥ २२॥ श्रुतं। गायत्रं। तकवानस्य। अहं। चित्। हि। रिरेभ। अश्विना।
वां। आ। अक्षी इति। शुभः। पती इति। दन्। युवं। हि। आस्तं। महः। रन्। युवं। वा।
यत्। निःऽअततं सतं। ता। नः। वसू इति। सुऽगोपा। स्यातं। पातं। नः। वृकात्। अ
घऽयोः। मा। कस्मै। धातं। अभि। अमित्रिणे। नः। मा। अकुत्र। नः। गृहेभ्यः। धेन
वः। गुः। स्तनऽभुजः। अशिश्वीः। दुहीयन्। मित्रऽधितये। युवाकु। राये। च।
नः। मिमीतं। वाजऽवत्यै। इषे। च। नः। मिमीतं। धेनुऽमत्यै। अश्विनोः। असनं।
रथं। अनश्वं। वाजिनीऽवतोः। तेन। अहं। भूरि। चाकन। अयं। समह।
मा। तनु। ऊह्याते। जनान्। सोमऽपेयं। सुऽखः। रथः। अध। स्वप्नस्य। निः। विदे।

अनु।

३०७

असुंजतुः। चारे वतः। उभा। ता। बस्नि। नक्ष्यतः। ॥ २३॥ कत्। इत्था।
नॄन्। पात्रं। देवऽयतां। श्रवत्। गिरः। अंगिरसां। तुरण्यन्। प्र। यत्।
आनट्। विशः। आ। हर्म्यस्य। उरु। क्रंसते। अध्वरे। यजत्रः। स्तंभी
त्। ह। द्यां। सः। धरुणं। प्रुषायत्। ऋभुः। वाजाय। द्रविणं। नरः। क
गोः। अनु। स्वऽजां। महिषः। चक्षत। व्रां। मेनां। अश्वस्य। परि। मा
तरं। गोः। नक्षत्। हवं। अरुणीः। पूर्व्यं। राट्। तुरः। विशां। अंगिर
सां। अनु। द्यून्। नक्षत्। वज्रं। निःऽयुतं। तस्तंभत्। द्यां। चतुःऽपदे।
नर्याय। द्विऽपादे। अस्य। मदे। स्वर्यं। दाः। ऋताय। अपिऽवृतं।

प०म०
१०८

उस्रियाणां। अनीकं। यत्। ह। प्रऽसर्गे। त्रिऽककुप्। निऽवर्तत्। अ
पऽद्रुहः। मानुषस्य। दुरः। वरिति वः। तुभ्यं। पयः। यत्। पितरौ।
अनीतां। राधः। सुऽरेतः। तुरणे। भुरण्यू इति। शुचि। यत्। ते।
रेक्णः। आ। अयजंत। सबःऽदुघायाः। पयः। उस्रियायाः। २४॥
अध। प्र। जज्ञे। तरणिः। ममत्तु। प्र। रोचि। अस्याः। उषसः। न। सू
रः। इंदुः। येभिः। आष्ट। स्वऽइदुहव्यैः। स्रुवेण। सिंचन्।
जरणा। अभि। धाम। सुऽइध्मा। यत्। वनऽधितिः। अपस्यात्।
सूरः। अध्वरे। परि। रोधना। गोः। यत्। ह। प्रऽभासि। कृत्व्यान्।

१०८

अनु । स्वम् । अनर्विशे । पशुऽइषे । तुराय । अष्टा । महः । दिवः । आदः । ह
री इति । इह । द्युम्नऽसहं । अभि । योधानः । उत्सं । हरिं । यत् । ते । मंदिनं ।
दुक्षन् । वृधे । गोऽरभसं । अद्रिऽभिः । वाताप्यं । त्वं । आयसं । प्रति । वर्त
यः । गोः । दिवः । अश्मानं । उपऽनीतं । ऋभ्वा । कुत्साय । यत्र । पुरुऽहूत ।
वन्वन् । शुष्णं । अनंतैः । परिऽयासि । वधैः । पुरा । यत् । सूरः । तमसः । अ
पिऽइतेः । तं । अद्रिऽवः । फलिऽगं । हेतिं । अस्य । शुष्णस्य । चित् । परिऽहि
तं । यत् । ओजः । दिवः । परि । सुऽग्रथितं तत् तत् । आ । अदरित्यदः ॥ २५ ॥
अनु । त्वा । मही इति । पाजसी इति । अचक्रे इति । द्यावाक्षामा । मदतां ।

प०प्र०
३०९

इंद्र। कर्मन्। त्वं। वृत्रं। आऽशयानं। सिरासु। महः। वज्रेण। सिस्वपः।
वराऽइंद्र। त्वां। इंद्र। मर्यः। यान्। अवः। न्हनू। तिष्ठ। वातस्य। सुऽयुजः। वहि
ष्ठान्। यं। ते। काव्यः। उशना। मंदिनं। दात्। वृत्रऽहनं। पार्यं। ततक्ष। व
ज्रं। त्वं। सूरः। हरितः। रमयः। न्हनू। भरन्। चक्रं। एतशः। न। अयं। इंद्र।
प्रऽअस्य। पारं। नवतिं। नाव्यानां। अपि। कर्तं। अवर्तयः। अयज्यून्। त्वं।
नः। अस्याः। इंद्र। दुःऽहनायाः। पाहि। वज्रिऽवः। दुःऽइतात्। अभीके। प्र।
नः। वाजान्। रथ्यः। अश्वऽबुध्यान्। इषा। यंधि। श्रवसे। सूनृतायै। मा।
सा। ते। अस्मत्। सुऽमतिः। वि। दसत्। वाऽप्रमहः। सं। इषः। वरंत।
जं

३०९

आ। नः। भज। मघऽवन्। गोषु। अर्यः। मंहिष्ठाः। ते। सधऽमादः। स्याम।
॥ इति प्रथमाष्टके अष्टमोध्यायः॥ २६॥ ॥ शाके १६९३ खर
नामसंवत्सरे आश्विनशुद्धप्रतिपदा सोमवासरे केकरइत्युप
नामक सदाशिवेन लिखितं। इदं पुस्तकं समाप्तं॥ श्रीलक्ष्मी
नारायणार्पणमस्तु॥ ॥ श्रीगजाननार्पणमस्तु॥ ॥
॥ छ॥ ॥ श्रीकृष्ण॥ छ॥ सांब॥ श्रीराम॥ छ॥ जयरा
म॥ छ॥ ॥ जयजयराम॥ छ॥ श्री॥ श्री॥ छ॥ छ॥

॥इति प्रथमाष्टकसमाप्तः॥छ॥

[OrderDescription]
,CREATED=25.02.20 14:34
,TRANSFERRED=2020/02/25 at 14:59:28
,PAGES=221
,TYPE=STD
,NAME=S0002884
,Book Name=M-2730-PRATHAMSHASTAK
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF

FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF

FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF

FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF
,FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,FILE45=00000045.TIF
,FILE46=00000046.TIF
,FILE47=00000047.TIF

FILE48=00000048.TIF
,FILE49=00000049.TIF
,FILE50=00000050.TIF
,FILE51=00000051.TIF
,FILE52=00000052.TIF
,FILE53=00000053.TIF
,FILE54=00000054.TIF
,FILE55=00000055.TIF
,FILE56=00000056.TIF
,FILE57=00000057.TIF
,FILE58=00000058.TIF
,FILE59=00000059.TIF
,FILE60=00000060.TIF
,FILE61=00000061.TIF

FILE62=00000062.TIF
,FILE63=00000063.TIF
,FILE64=00000064.TIF
,FILE65=00000065.TIF
,FILE66=00000066.TIF
,FILE67=00000067.TIF
,FILE68=00000068.TIF
,FILE69=00000069.TIF
,FILE70=00000070.TIF
,FILE71=00000071.TIF
,FILE72=00000072.TIF
,FILE73=00000073.TIF
,FILE74=00000074.TIF
,FILE75=00000075.TIF

FILE76=00000076.TIF
,FILE77=00000077.TIF
,FILE78=00000078.TIF
,FILE79=00000079.TIF
,FILE80=00000080.TIF
,FILE81=00000081.TIF
,FILE82=00000082.TIF
,FILE83=00000083.TIF
,FILE84=00000084.TIF
,FILE85=00000085.TIF
,FILE86=00000086.TIF
,FILE87=00000087.TIF
,FILE88=00000088.TIF
,FILE89=00000089.TIF

FILE90=00000090.TIF
,FILE91=00000091.TIF
,FILE92=00000092.TIF
,FILE93=00000093.TIF
,FILE94=00000094.TIF
,FILE95=00000095.TIF
,FILE96=00000096.TIF
,FILE97=00000097.TIF
,FILE98=00000098.TIF
,FILE99=00000099.TIF
,FILE100=00000100.TIF
,FILE101=00000101.TIF
,FILE102=00000102.TIF
,FILE103=00000103.TIF

FILE104=00000104.TIF
,FILE105=00000105.TIF
,FILE106=00000106.TIF
,FILE107=00000107.TIF
,FILE108=00000108.TIF
,FILE109=00000109.TIF
,FILE110=00000110.TIF
,FILE111=00000111.TIF
,FILE112=00000112.TIF
,FILE113=00000113.TIF
,FILE114=00000114.TIF
,FILE115=00000115.TIF
,FILE116=00000116.TIF
,FILE117=00000117.TIF

FILE118=00000118.TIF
,FILE119=00000119.TIF
,FILE120=00000120.TIF
,FILE121=00000121.TIF
,FILE122=00000122.TIF
,FILE123=00000123.TIF
,FILE124=00000124.TIF
,FILE125=00000125.TIF
,FILE126=00000126.TIF
,FILE127=00000127.TIF
,FILE128=00000128.TIF
,FILE129=00000129.TIF
,FILE130=00000130.TIF
,FILE131=00000131.TIF

FILE132=00000132.TIF
,FILE133=00000133.TIF
,FILE134=00000134.TIF
,FILE135=00000135.TIF
,FILE136=00000136.TIF
,FILE137=00000137.TIF
,FILE138=00000138.TIF
,FILE139=00000139.TIF
,FILE140=00000140.TIF
,FILE141=00000141.TIF
,FILE142=00000142.TIF
,FILE143=00000143.TIF
,FILE144=00000144.TIF
,FILE145=00000145.TIF

FILE146=00000146.TIF
,FILE147=00000147.TIF
,FILE148=00000148.TIF
,FILE149=00000149.TIF
,FILE150=00000150.TIF
,FILE151=00000151.TIF
,FILE152=00000152.TIF
,FILE153=00000153.TIF
,FILE154=00000154.TIF
,FILE155=00000155.TIF
,FILE156=00000156.TIF
,FILE157=00000157.TIF
,FILE158=00000158.TIF
,FILE159=00000159.TIF

FILE160=00000160.TIF
,FILE161=00000161.TIF
,FILE162=00000162.TIF
,FILE163=00000163.TIF
,FILE164=00000164.TIF
,FILE165=00000165.TIF
,FILE166=00000166.TIF
,FILE167=00000167.TIF
,FILE168=00000168.TIF
,FILE169=00000169.TIF
,FILE170=00000170.TIF
,FILE171=00000171.TIF
,FILE172=00000172.TIF
,FILE173=00000173.TIF

FILE174=00000174.TIF
,FILE175=00000175.TIF
,FILE176=00000176.TIF
,FILE177=00000177.TIF
,FILE178=00000178.TIF
,FILE179=00000179.TIF
,FILE180=00000180.TIF
,FILE181=00000181.TIF
,FILE182=00000182.TIF
,FILE183=00000183.TIF
,FILE184=00000184.TIF
,FILE185=00000185.TIF
,FILE186=00000186.TIF
,FILE187=00000187.TIF

FILE188=00000188.TIF
,FILE189=00000189.TIF
,FILE190=00000190.TIF
,FILE191=00000191.TIF
,FILE192=00000192.TIF
,FILE193=00000193.TIF
,FILE194=00000194.TIF
,FILE195=00000195.TIF
,FILE196=00000196.TIF
,FILE197=00000197.TIF
,FILE198=00000198.TIF
,FILE199=00000199.TIF
,FILE200=00000200.TIF
,FILE201=00000201.TIF

FILE202=00000202.TIF
,FILE203=00000203.TIF
,FILE204=00000204.TIF
,FILE205=00000205.TIF
,FILE206=00000206.TIF
,FILE207=00000207.TIF
,FILE208=00000208.TIF
,FILE209=00000209.TIF
,FILE210=00000210.TIF
,FILE211=00000211.TIF
,FILE212=00000212.TIF
,FILE213=00000213.TIF
,FILE214=00000214.TIF
,FILE215=00000215.TIF

FILE216=00000216.TIF
,FILE217=00000217.TIF
,FILE218=00000218.TIF
,FILE219=00000219.TIF
,FILE220=00000220.TIF
,FILE221=00000221.TIF
,